

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулаа!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

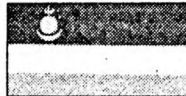
1921 оной декабрийн 21-нээ гарана

2006 оной
февралийн
8

Среда
13
(21253)

Хабарай
эхин сагаан
бар
харын
11
гарагай
4

Бүгдэ арадай сонин

Засагай
дээдын
зургаануудта

ТУСХАЙ
ДУГААР

БУРЯАДАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО: ҮДЭР ҮДЭРЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

2006 оной январийн 31-февралийн 4

Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ Л.В. Потапов январийн 31-дэ Правительствын гэшүүдтэй, гүйсэдхэхэ засагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө эмхидхэжэ, үнгэрэгшэ долоон хоногто бэлүүлхэн ажал хүдэлмэри болон ерэхэ долоон хоногто хараалагдаһан зорилгонууд хэлсэгдэхэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшадтай Л.В.Потапов иимэ асуудалнуудые хэлсээ: республикын үндэһэтэнэй номой сангай Харгалзалгын соведэй зүблөө үнгэрэгшэ; «Республикын 2006 оной бюджет тухай» РБ-гэй Хуули бэлүүлгэ; бюджет бүридүүдэдг предпрятинуудтай зүблөө үнгэрэгшэ; Улаан-Үдын аэропортын нийдэлгын-буудалай талмай нэльбэн үнэдхэлгэ; «Россин болон Буряад Республикын эрхэтэдэ - үнэгүй болон хайн гэр байра» гэхэн үндэһэн түрүү проектын хэмжээндэ «Гэр байра» гэхэн республиканска тусхай зорилготой программа гүйсэд бэлэдхэлгэ.

Гадна дулаасуулгын хаһын ябаса, өөрын олоо оршо эсүүлгэ, пенсионно хубилган шэнэдхэлгын ябаса, хүтэлэлгын харуулануудые болон инвестиционно гурим нэбтэрүүлгэ, «Бурятэнерго» ОАО-той тоосоон, сэнгүүдэй талаар байдал, 131-дэхи федеральна хуули бэлүүлгын ябаса, түгэсэгдөөгүй барилга үсөөрүүлгэ, «Элүүр» болон «Нуралсал» гэхэн үндэһэн түрүү проектүүдэ, ажаһуугшадые ажалаар хангалга болон бусад амин шухала асуудалнууд тухай түргэн шууд мэдээсэл шагнагдаа.

Январийн 31-дэ Буряадай Президент «Алтаргана-2006» гэхэн уласхоорондын Буряадай үндэһэн фестиваль бэлдэлгын талаар зүблөө хүтэлбэрилөө.

Февралийн 1-дэ Л.В.Потапов хүдэлмэрийн хэдэн зүблөөнүүдые үнгэргөө гэбэл: республикын бюджетэй гаргашануудай тусхай зорилготой статьянууд тухай хуулин түлбөр; «Арун» гэхэн эвенк соёлой республиканска түбтэ гүрэнэй дэмжэлгээр; Буряадта гүйсэдхэхэ засагай хүтэлэлгын эмхидхэлэй схемээр.

Февралийн 2-то Леонид Васильевич Шэнэ-Бэрэнэй заводой хүгжэлгын хараа боломжонуудта, Бабушкин хотодо түргэн туһаламжын-больница номололгодо хабаатай хүдэлмэрийн зүблөөнүүдые үнгэргөөд, ВСГТУ-гай диссертационно соведэй зүблөөндэ хабаадаа.

Февралийн 3-да республикын толгойлогшо «Байкалрыбводье» хубилган эмхидхэхэ тухай асуудал хаража үзөөд, РБ-гэй Үндэһэтэнэй номой сангай Харгалзалгын соведэй болон республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшонортой зүблөөнүүдые хүтэлбэрилөө.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо И.М.Егоров январийн 31-дэ залаан хүтэлбэрилдэг министрствэнүүд болон албан зургаануудтаа түсэблэлгын зүблөө эмхидхээд, республикын байгша оной бюджетэдэ орохо заһабаринуудые хэлсээ.

Февралийн 1-дэ Иннокентий Матвеевич республикын Социально-экономическа хүгжэлгын жасын мүнгэн хангай-ажахын ажал ябуулгын шалгалта үнгэрэгшэ тухай республикын Правительствын захирамжын түлэб хаража үзөө; Буряадай Президентын хүтэлбэрилхэн гүйсэдхэхэ засагай зур-

гаануудай хүтэлэлгын эмхидхэлэй схемын талаар зүблөөндэ хабаадаа.

Февралийн 2-то И.М.Егоров түймэрһөө хамгаалгын халбаринуудые номололгын асуудал хэлсээд, республикын толгойлогшын хүтэлбэрилхэн Буряадай Президентын дэргэдэхэ комиссинуудай болон соведүүдэй хүдэлмэридэ зориулагдаһан зүблөөндэ хабаадаһан байна.

Февралийн 3-да республикын Правительствын Түрүүлэгшын Нэгдэхэ орлогшо Хяагтын аймагай Баян-Булаг нууринда хургуулин котельнэ барилгын асуудал хаража үзөө.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Б.Г.Бальжировай толгойлдог Россин Федерацийн Президентын дэргэдэхэ Буряад Республикын Бүрин этигэмжэтэ түлөөлэлгын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ долоон хоногтой туршада Россин Президентын Захиргаанда болон РБ-гэй Правительствата иимэ асуудалнуудаар хүдэлмэриөө: Улаан-Үдын аэропортын нийдэлгын-буудалай талмай нэльбэн шэнэдхэлгэ, республикые электрын элшэ хүсөөр хангалгын гурим, Тоннельный нууриной ажаһуугшадта гэр байрын субсиди таһалга үгэлгэ, Баргажанай аймагта бага ГЭС болон республикада автомобилин харгинуудые барилга, Холодинскийн болон Озерныйн полиметаллнуудай хэбтэһэнүүдые ашаглалгын талаар инвестиционно проектүүд.

Социальна халбарие хүгжөөлгын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо С.Г.Ефимов январийн 31-дэ социальна шэглэлэй министрствэнүүд болон албан зургаануудай түсэблэлгын зүблөө үнгэргөө; республикын Президентын хүтэлбэрилхэн «Алтаргана-2006» гэхэн фестиваль үнгэрэгшэдэ зориулагдаһан зүблөөндэ хабаадаа.

Февралийн 1-дэ социальна халбарие хүгжөөлгын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй салин түлбэридэ зориулагдаһан зүблөө эмхидхэхэн байна.

Февралийн 2-то Степан Гавриловичай хүтэлбэри доро Загарайн аймагта республиканска үбэлэй хүдөөгэй наадануудые үнгэргэхэ талаар эмхидхэлэй комитедэй нүүмэл зүблөөн ажалаа ябуулаа.

Февралийн 3-да С.Г.Ефимов «Элүүр» гэхэн үндэһэн проект бэлүүлгын талаар Бүхэроссин селекторнэ зүблөөндэ хабаадаа.

Үнгэрэгшэ долоон хоногтой туршада республикын Ажалай болон социальна хүгжэлгын министрствын мэргэжэлтэд ажаһуугшадтай социальна хамгаалгын байгуулгын 2005 оной хүдэлмэрийн дүнгүүдэй талаар республиканска зүблөөндэ болон «Буряад Республикын гендернэ хараа боломжонууд; хүгжэлгын болон бэлүүлгын арга боломжонууд» гэхэн албан хоорондын конференцидэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри эрхилээ. Январийн 30-да республикын Соёлой болон олондо мэдээсэлгын министрствын дэмжэлгээр театраллизованно концерт наадан - республикын олонийтын баяр ёһололой суглаанда Буряадай искусствын мастернуудай амаршалга үнгэрэгшдөө, январийн 31-дэ республикын музейнүүдэй

директорнуудэй 2005 оной хүдэлмэрийн дүнгүүдэй талаар зүблөөн эмхидхэгдээ. Февралийн 2-то РБ-гэй Нуралсалай болон эрдэм ухаанай министрствын харгалзалга доро интернат-хургуулинуудай, тусхай (заһаруулалгын) хургуулинуудай болон хүүгдэй гэрнүүдэй директорнуудэй семинар-зүблөөн ажалаа ябуулаа. Февралийн 1-дэ республикын Элүүры хамгаалгын министрствэдэ хүдөөгэй элүүры хамгаалгын халбарие хүгжөөлгын талаар хүдэлмэрийн бүлэгэй зүблөөн үнгэргэгдөө. Тус министрствын мэргэжэлтэд элүүры хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдэй аймагай конференцинүүдэй хүдэлмэридэ хабаадаа, тиин үнгэрэгшэ жэлэй ажал ябуулгын дүнгүүд хэлсэгдээд, 2006 оной зорилгонууд табигдаа. Физическэ культура болон спортын талаар республиканска агентствын талаар эмхидхэгдэхэн хэмжээ ябуулганууд; бүмбэгөөр наададаг хоккейгээр зональна мурьсөөнүүд; «Буряадай үбэлэй бүмбэгэ - 2006» гэхэн шаңда хүртэхын тула футболоор республиканска мурьсөөн; ветерануудай дунда санаар уридалгаар Буряадай чемпионат.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлошо В.В.Перелевай залаан хүтэлбэрилдэг промышленностин, үйлдбэрийн инфраструктурын болон технологиуудай министрствын мэргэжэлтэд үнгэрэгшэ долоон хоногто бэлэдхэлэй ажал ябуулаа гэбэл: республикын Правительство болон «Оборонпром» ОАО хоёрой хоорондохи хэлсээ бэлүүлгын талаар хэмжээнүүд; мүйлхэн гарасанууд дээрэ аюулгүй хангалгын талаар зүблөө; Буряадай дэбисхэр дээрэ «Метрополь» ИФК-гай ашагта малтамалуудай хэбтэһэнүүдые ашаглалгын асуудалнуудаар материалнуудые. Тиихэдэ дулаасуулгын хаһын ябасын хойноһоо хинаһан, «ТТК-14» ОАО-до үбэлэй эгээл хүйтэниие дабалгын талаар штабай хүдэлмэридэ хабаадаһан байна.

Хуули ёһоной асуудалнуудай, хамгаалалтын болон захиргаанай зургаануудтай харилсаа холбоонуудай талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо О.В.Хышиктув декабрийн 31-дэ залаан хүтэлбэрилдэг байгуулгануудайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэй түсэблэлгын зүблөө эмхидхээ. Февралийн 1-дэ Олег Валентинович архиин продукция үйлдбэрилгын халбарийн байдалай талаар зүблөө үнгэргөөд, республикын Президентын даалгбаринуудые бэлүүлгын талаар зүблөөндэ хабаадаа.

Февралийн 2-то О.В.Хышиктув РБ-гэй ЗАГС-ын управленийн хүтэлбэрилгшэ А.Ю.Рахманскаятай хүдэлмэрийн уулзалга эмхидхээ.

Энэл үдэр Буряадай Президентын дэргэдэхэ Хүнэй эрхэнүүдэй талаар комиссийн гэшүүд ОВ-94/2 эмхи зургаан ошоо, гадна Улаан-Үдын хүмүүжүүлгын колониин ажал хэрэгүүдтэй танилсаад, захиргаантайнь «Хүүгэд, Түрмэ, Олонийтэ» гэхэн эрдэмэй-практическа конференцидэ бэлдэлгын асуудал хэлсээ.

Агропромышленна комплексые хүгжөөлгын талаар Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Л.Д.Турбянов январийн 31-дэ республикын Хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрствын үндэһэн проектын

материалуудые зүбшэн хэлсээ; Буряадай Правительствын дэргэдэхэ эпизотическа байдалда эсэргүүсэлгын талаар комиссийн ээлжээтэ бэшэ зүблөө үнгэргөө.

Февралийн 1-3-да Леонид Дашеевичэй хүтэлбэри доро бүлэг мэргэжэлтэд Шэтын можын Захиргаантай хүдэлмэрийн дүй дүршлөөр андалдахаяа зорихон байна.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Н.И.Быковэй хүтэлбэрилдэг РБ-гэй Барилгын, архитектурын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министрствэдэ «Россин болон Буряад Республикын эрхэтэдэ - үнэгүй болон хайн гэр байра» гэхэн түрүү Үндэһэн проектын хэмжээндэ «Гэр байра» гэхэн федеральна болон республиканска тусхай зорилготой программинуудай гол эрилтэнуудые бэлүүлгын талаар ажал ябуулагдаа; «Гэр байра» гэхэн республиканска тусхай зорилготой программын шэнэ найруулга бэлэдхэгдээ; республикын аймагуудта дулаасуулгын хаһын ябасын хойноһоо хиналта эмхидхэгдээ; «Коммунальна комплексын эмхинүүдэй тарифуудые гуримшуулгын үндэһэн тухай» 210 дугаарай федеральна хуули болон 184 дугаарай Федеральна хуули бэлүүлгын талаар эмхидхэлэй-методическа хүдэлмэри ябуулагдаа.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай хүтэлбэрилдэгшэ - министр И.Б.Дагбаевай залаан хүтэлбэрилдэг байгуулгануудай ажал ябуулаа.

Хиналтын управленийн мэргэжэлтэд республикын Президентын хүтэлбэрилхэн түсэблэлгын зүблөөнэй протокол бэлүүлгын хойноһоо хинаа; Буряадай Президентын Яруунын аймагаар албан хэрэгээрэ ябажа ерэхэнэй дүнгүүдээр тус аймагта хойшолуулаһагүй туһаламжын хэмжээнүүдые үзүүлхэн тухай мэдээсэл бэлэдхээ.

Гүрэнэй-хуули ёһоной управленийн мэргэжэлтэд Буряадай Үндэһэн хуулида хубилалтануудые оруулха тухай дурдахалнуудые бэлэдхэлгын талаар хүдэлмэрийн бүлэгтэ хабаадаа; нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудые тогтоолгодо хабаатай хуули ёһоной асуудалнуудые шийдхэлгэдэ хабаадаа; федеральна хуулинуудай түлэбүүдэй талаар хуули ёһоной тобшололнуудые бэлэдхээ.

Гүрэнэй албанай, кадрова политикин болон нютагай өөһэдын хүтэлбэритэй хүдэлмэрийн, талаар комитедэй мэргэжэлтэд Муниципальна алба хэгшэдэй реестр тухай хуулин түлэб зүбшэн хэлсээ.

Яһатан хоорондын харилсаануудай, ниитын, шажан мүргэлэй нэгдэлнүүдтэй холбоонуудай болон мэдээсэлгын талаар комитедэй мэргэжэлтэд январийн 31-дэ Буряад Республикын хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министр В.В.Бубновой хабаадалгатайгаар республиканска СМН-нүүдэй журналистнуудта ээлжээтэ брифинг, гадна Бүгэдэ буряадуудай соёл хүгжөөлгын эблэлэй Президиумэй зүблөө үнгэргөө; февралийн 4-дэ Забайкалин Хасагуудай Сэрэгэй I Верхнеудинска таһагай Атамануудай совет эмхидхээ.

Буряад Республикын Правительствын мэдээсэлэй таһаг.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЙН ТҮСЭБ

2006 оной февралын 6-10

I. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕДУУДАЙ ЗҮБЛӨӨНҮҮД

Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахиалтын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь А.Н.Маслов)

1. «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай хунгалта тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэбт оруулха заһабаринуудай таблица тухай

2. «Буряад Республикада ниитын аюулгүйе сахиалтын милици (нютагай милици) тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай

3. «Буряад Республикада түймэрэй талаар аюулгүй байдал тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 8.02 10.00 Бага танхим

II. ХҮДЭЛМЭРИЙН ЗҮБЛӨӨНҮҮД БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИТЕДУУДАТЭ

Бюджетэй, налогуудай, сан жасын болон банкнуудай талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь Ц.Э.Доржиев)

«Республикын 2005 оной бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 7.02 14.00 каб.235

«Буряад Республикада бюджетүүд хоорондын харилсаанууд тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 8.02 14.00 каб.235

Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахиалтын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь А.Н.Маслов)

«Буряад Республикада ниитын аюулгүйе сахиалтын милици (нютагай милици) тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 7.02 10.00 каб.323

Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын болон эд хэрэглэжын дэлгүүрэй талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь В.А.Павлов)

«Буряад Республикада эпизоотическа болон ветеринарно-санитарна найн байдал хангах тухай» Буряад Республикын Хуули бэлүүлгын ябаса тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай Зүблэлэй тогтоолой түлэб тухай 7.02 10.00 каб.119

«Зөөрийн харилсаануудай талаар федеральна хуулинуудые бэлүүлхэд гарадаг асуудалуудые хаража үзэх тухай» Шэтын можын Дүүмын Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Гүрэнэй Дүүмэд хандалга тухай 7.02 14.00 каб.119

«Россин Федерациин Газарай кодексто болон Россин Федерациин Ой модной кодексто хубилалтануудые оруулха тухай» 245640-4 дугаарай федеральна хуулин түлэб тухай 8.02 10.00 каб.119

«Газарай гүрэнэй кадастрова сэгнэлгые болбосоруулха тухай» Россин Федерациин Правительствын тогтоолой түлэб тухай 8.02 14.00 каб.119

«Мүнгэнэй тоосоо хэхэдэ болон (гү.али) түлбэрийн картануудые хэрэглэн тоосоходоо, хиналтын-кассова техникэ хэрэглэх тухай» Федеральна хуулин 2-дохи статьяда хубилалтануудые оруулха тухай» федеральна хуулин түлэб тухай 9.02 10.00 каб.119

«Захиргаанай хуули эбдэлгэнүүд тухай» Буряад Республикын хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 9.02 14.00 каб.119

Уласхоорондын болон регионудай холбоонуудай, яһатануудай асуудалнуудай, ниитын эмхинүүдэй болон шажан мүргэлэй нэгдэлүүдэй хэрэгүүдэй талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь А.С.Ковалев)

«Соёл тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 7.02 11.00 каб.212

«Буряад Республикада хорото бодос хэрэглэжые, архида оролгыг хэрэглэх тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай

(Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахиалтын талаар, тийхэдэ Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитетуудэй хабаадалгатайгаар) 9.02 14.00 Бага танхим
«Хуулин наһа гүйсөөгүй эрхэтэдэ хүдэлмэрийн нууринуудые квотолхо тухай» Буряад Республикын Хуули бэлүүлхэ тухай 10.02 14.00 каб.212

Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь С.Г.Мезенин)

«Буряад Республикада эрдэм ухаан болон эрдэмэй-техническэ политика тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 7.02 10.00 каб.216

1. «Россин Федерациин субъектүүдэй хуули гаргалгын (түлөөлэлгын) болон гүйсэхэдэ засагай зургаануудые эмхидхэлгын юрэнхы дүримүүд тухай» федеральна хуулида хубилалтануудые болон нэмэлтэнүүдые оруулха тухай» болон «Россин Федерацида нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн эмхидхэлгын юрэнхы дүримүүд тухай» федеральна хуулинуудай абтаһан ушараар Россин Федерациин хуули ёһоной актуудта хубилалтануудые оруулха болон Россин Федерациин хуули ёһоной зарим актуудые хүсээе буураһанда тоолохо тухай» федеральна хуули бэлүүлхэ талаар Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай тусхай бүрин

этигэмжэнүүд тухай» Буряад Республикын Хуулин 1-дэхи статьяда хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 7.02 10.00 каб.218

«Республикын эхин болон дунда мэргэжэлэй нурулсалай эмхи зургаануудай нурагшадта болон оюутадта стипендинүүд болон социальна дэмжэлгын хэмжээнүүд тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 8.02 11.00 каб.216

«Ажалай ветеран» гэхэн нэрэ зэргэ олголгын гурим болон эрилтэнүүд тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 8.02 14.00 каб.218

«Буряад Республикада эрэмдэг бзетэй зондо хүдэлмэрийн нууринуудые квотолхо тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 8.02 15.00 каб.219

«Хүүгэдые үргэжэ абahan гэртэжинэй салын түлбэрийн хэмжээн болон үхибүү үргэжэ абahan гэр бүлэдэ үзүүлэгдэдэг хүнгэлэлтэнүүд тухай» Буряад Республикын Хуули бэлүүлгын ябаса тухай (хүүгэдые үргэжэ абahan гэртэжин тухай мэдээнүүдэй республиканска банк тогтоохо талаар) 9.02 14.00 каб.216

«Заха Хойто аймагуудта адлидхагдаһан нютагуудта ажаһуудаг болон эмхинүүдэ хүдэлмэрийдэг нуурнуудта республикын бюджетдээ номологдодог найдуулганууд болон мүнгэн туһаламжанууд тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 10.02 10.00 каб.218

«Буряад Республикын эд хэрэглэжын суглуулбари тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» Буряад Республикын хуулин түлэб тухай 10.02 11.00 каб.218

Элүүрые хамгаалгын халбарида түрүү үндэһэн проект бэлүүлгын ябаса тухай 8.02 Республиканска перинатальна түб

Элүүрые хамгаалгын халбарида түрүү үндэһэн проект бэлүүлгын ябаса тухай 9.02 Хэжэнгын аймагай түб больница

Экономическа политикын, байгааһин нөөсөнүүдые ашаглалгын болон оршон тойронхине хамгаалгын талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь В.Г.Ирильдеев)

Буряад Республикын Президентын зүбшөөгөөгүй «Буряад Республикада бага олзын хэрэг эрхилэлгые гүрэнэй талаһаа дэмжэхэ тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые оруулха тухай» 1342-III дугаарай Буряад Республикын Хуули тухай 7.02 15.00 каб.211

«Захиргаанай хуули эбдэлгэнүүд тухай Россин Федерациин Кодексын 3.5 болон 14.26 дугаарай статьянуудта хубилалтануудые оруулха тухай» 252398-4 дугаарай федеральна хуулин түлэб тухай 7.02 10.00 каб.211

«Бүрин этигэмжэнүүдые хизаарлалгыг болбосоруулгаһаа уламжалан, Россин Федерациин зарим хуули ёһоной актуудта хубилалтануудые оруулха тухай» 2005 оной декабриин 31-эй 199-ФЗ дугаарай федеральна хуули тухай 9.02 15.00 каб.211

III. «ДҮХЭРИГ ШЭРЭЭ»

Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын болон эд хэрэглэжын дэлгүүрэй талаар Арадай Хуралай комитет (түрүүлэгшэнь В.А.Павлов)

Буряад Республикада хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй гүрэнэй бэшэ пенсионно хангалгын байгуулга тогтоохо тухай 8.02 14.00 Бага танхим

IV. ЭДИЛГЭ АБАЛГАДА ЭСЭРГҮҮСЭЛГЫН ТАЛААР АРАДАЙ ХУРАЛАЙ КОМИССИЙН ЗҮБЛӨӨН

Комиссийн 2006 оной I хахад жэлдэ бэлүүлхэ хүдэлмэри тухай 7.02 14.00 каб.214

V. РЕСПУБЛИКАНСКА ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД

Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай Буряад Республикын Правительствын Президиумэй зүблөөндэ хабаадалга 7.02

Депутат А.Н.Масловай «Сагаалган» һайндэртэ (Загарайн нютагаархид) хабаадалга 10.02 16.00 Бурядай гүрэнэй оперо болон баледэй театр

Социальна политикын талаар Арадай Хуралай комитедэй депутатуудай Россин эрдэмэй үдэртэ зориулагдаһан хэмжээ ябуулгануудта хабаадалга 8-12.02

VI. БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ АППАРАДАЙ ГҮРЭНЭЙ АЛБА ХЭГШЭДЭЙ НУРАЛСАЛ

Саг үргэлжын семинар:

Албан хэрэгэй харилсаанай соёл болон этикэ (элидхэгшэ Езова С.А. - ВСГАКИ-гай декан, профессор, МАИ-гай академик, к.п.н.) 6.02 16.00 Бага танхим

VII. ЭРХЭТЭДЫЕ ХҮЛЭЭН АБАЛГА

А.Н.Маслов - Гүрэнэй байгуулалтын, нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон хуули сахиалтын талаар Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ 8.02 14.00-17.00 каб.233

Ботова Ф.П. - Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо 9.02 14.00-17.00 каб.233

VIII. КОМАНДИРОВКОНУУД

Доржиев Ц.Э. - Яруунын аймаг, хунгуулиин тойрогто хүдэлмэрилгэ 6-10.02

Намсараев З.Ц. - Гусиноозерск хото, хунгуулиин тойрогто хүдэлмэрилгэ 9-10.02

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛНУУД

2006 оной январин 24 №21

«БУРЯАД РЕСПУБЛИКАДА ИПОТЕКЫН УРЬҺАЛАМЖЫН ПРОГРАММАНУУДЫЕ БЭЛҮҮЛГЭДЭ ЭМХИНҮҮДТЭ БЮДЖЕДЭЙ УРЬҺАЛАМЖАНУУДЫЕ ҮЗҮҮЛЭЛГЫН ГУРИМ ТУХАЙ»
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН 2004 ОНОЙ МАРТЫН 5-ай 45 ДУГААРАЙ ТОГТООЛДО ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛХА ТУХАЙ

Правительствын хуули ёһоной актуудые федеральна хуулинуудтай зохиддуулха хэрэгтэй байһан ушарһаа Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Буряад Республикын Правительствын 2004 оной мартын 5-ай 45 дугаарай тогтоолоор баталагдаһан Буряад Республикада ипотекин урьһаламжын программануудые бэлүүлгэдэ эмхинүүдтэ бюджетэй урьһаламжануудые үзүүлэлгын гуримай 1.5 пунктда «тиихэдэ шийдхэхы зөөридөө Буряад Республикын 100 процентээр хабаадалгатай ажахы бүлгэмүүдэй» гэхэн үгэнүүдые усадхаха.

2. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ Л.В.ПОТАПОВ

2006 оной февралын № 39

БУРЯАД РЕСПУБЛИКАДА 2005 ОНОЙ IV КВАРТАЛДА АЖАҮУГШАДАЙ ХҮН БҮХЭНЭЙ БОЛОН ГОЛ СОЦИАЛЬНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКА БҮЛЭГЭЙ ТАЛААР АЖАМИДАРЛЫН ЭГЭЭЛ БАГА ХЭМЖЭЭ ТОГТООХО ТУХАЙ

«Буряад Республикада ажамидаралгын эгээл бага хэмжээн тухай» 1997 оной декабриин 25-ай 634-I дугаарай Буряад Республикын Хуули бэлүүлгын тула Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Буряад Республикын Ажалай болон социальна хүгжэлтын министрствын мэдээнүүдэдээрэ үндэһэлэн, Буряад Республикада 2005 оной IV кварталда ажамидаралгын эгээл бага хэмжээ тогтоохо гэбэл: ажаһуугшадтай хүн бүхэндэ - 3372 түхэриг, ажал хэхэ аргатай ажаһуугшадта - 3644 түхэриг, пенсионернүүдтэ - 2585 түхэриг, хүүгэдтэ - 3209 түхэриг.

2. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ Л.В.ПОТАПОВ

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИНУУД

"Республикын тусхай шэглэлэй программанууд тухай"
Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной сентябриин 29-дэ баталан абаа

Статья 1

Республикын тусхай шэглэлэй программанууд тухай" Буряад Республикын 2004 оной декабриин 3-най 816-III дугаарай Хуулида (Буряад Республикын Хуулида шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 12 (69); "Бурятия" газет, 2004, декабриин 4) иимэ хубилалтануудыг оруулха гэбэл:

- 1) 1-дэхи статьягай 1-дэхи хубин хоёрдохи мэдүүлэл хахаха;
- 2) 4-дэхи статьягай 1-дэхи хубида "хууляар баталагдаһан ба" гэхэн үгэнүүдые хахаха;
- 3) 5-дэхи статьягай 2-дохи хуби хүсөө буураа гэжэ тоолохо;
- 4) 6-дэхи статьягай 1-дэхи хубида:
  - а) нэгэдэхи шэнэ мүртэ "тэрэ тоодо тусхай шэглэлэй программануудыг бэлүүлгэдэ республикын бюджетэй мүнэг ашагалга тухай тоосоо" гэхэн үгэнүүдые хахаха;
  - б) хоёрдохи шэнэ мүр хүсөө буураа гэжэ тоолохо;
  - 5) 6-дэхи статьягай 2-дохи хуби хүсөө буураа гэжэ тоолохо.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябриин 3
№ 1276-III

"Буряад Республикада хуули зохёолгын ажал ябуулга тухай"
Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хуралда
2005 оной сентябриин 29-дэ баталан абтаа

Статья 1

"Буряад Республикада хуули зохёолгын ажал ябуулга тухай" 1996 оной июниин 19-нэй 321-I дугаарай Буряад Республикын Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай Хуулига дансанууд, 1996 он, № 13 (24); "Бурятия" газет, 1996, июлиин 25, 2001, ноябриин 28, 2003, ноябриин 29) иимэ хубилалтануудыг оруулха гэбэл:

1) Оршолдонь иимэ удхатай мэдүүлэл нэмэх: "Тус Хуулида "Буряад Республикын Арадай Хурал" ба "Арадай Хурал" гэхэн нэрэ томьёо нэгэл удхатайгаар падежүүдтэ зохилдуулан хэрэглэгдэдэг."

2) 1-дэхи статья ингэжэ найруулха:

"Статья 1. Гол ойлгосонууд

Тус Хуулиин зорилгонуудаар хэрэглэгдэһэн нэрэ томьёогой удха гэбэл:

- 1) Буряад Республикын хуули хадаа республикын хуулиин шатада тогтоон зохилдуулха хэрэгтэй Буряад Республикын гүрэнэй ба олонийтын ажабайдалай эгээл шухала асуудалнуудаар тогтоомол гуримаар абтаһан, Буряад Республикын гуримшуулгын хуулига баталагдануудай дунда эгээл ехэ хуулиин хүсэтэй юрэнхы гуримшуулгын шэнжэтэй хуулига шийдхэбэринү болон;
- 2) хуулиин проект (түлэб) — тогтоогдоһон гуримаар Буряад Республикын Арадай Хуралай үзэмжэдэ оруулагдаһан хуули бэшлэгтэй документ;
- 3) хуулиин проектээр Арадай Хуралай тогтоолой проект — хуулиин проектыг нэгэдэхи, хоёрдохи гү, али гурбадахи уншалгаар абтаһан тухай, хуули баталан абтаһан тухай, мүн гараа табиха ба тунхаглахынь тулада Буряад Республикын Президентдэ тэрэниие дамжуулха тухай дүримтэй документ;
- 4) тайлбары бэшгэ — хуулиин проектыг дэлгэрэнгүй тодорхойлолгыг, тэрэнэй зорилгыг, гол дүримүүдыг, хүсэндөө байгша хуулинуудай дунда эзэлхэ нууриень, хуули баталан абалгын социально-экономическа болон бусад хойшолонгуудай багсаамжалыень оруулан хуули абаха хэрэгтэй үндэһэлэл;
- 5) хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ — Арадай Хуралай үзэмжэдэ хуулиин проект оруулха эрхэ;
- 6) хуули гаргалгын дурадхал — тэрэ хадаа оруулагдаһан дурадхалаар хүсэндөө байһан хуули ёһын байдал харуулан,

дурадхал орууланай шалтаг ба тэрэниие баталан абалгын болохо хойшолон үндэһэлэн, хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагша болодоггүй зургаанууд болон нюурнуудһаа ороһон ямар нэгэ хуули абаха хэрэгтэй тухай дэлгэрэнгүй тайлбары бэшгэ болон;

7) хуули гаргалгын дурадхал үүсхэгшэ — хуули гаргалгын дурадхал бэлдэһэн ба Буряад Республикын хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагшада оруулан гүрэнэй зургаан, нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаан, эмхи, олонийтын нэгэдэл гү, али эрхэтэн;

8) хуулиин проект шэнжэн сэгнэлгэ - хуулиин проект үүсхэгшэдэй даабаряар шанарын сэгнэхэ ба тэрэниие баталан абалгын ба хүсэндөө оролгын боломоор хойшолон элирүүлхэ зоригоор эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй хэдэг тусхай шэнжэлэлгэ;

9) хуулиин проектыг олонийтын зүбшэн хэлсэлгэ — олонийтын сэгнэхын ба байгуулал болон удхаарнь ханамжанууд ба дурадхалуудыг абахын тулада тэрэниие олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлүүдтэ, ажалша коллективүүдтэ, парламентын шагнан зүбшэлгэнүүдтэ эрхэтэдэй хаража үзэлгэ;

10) хуулиин хэм эрилтэ — Буряад Республикын Арадай Хуралай албан ёһоор тогтоогдоһон, оло дахин хэрэглэхээр хараалһан заабаринь (уялгата журамны);

11) хуулиин уялгата мэдээнүүд — хуулиин албан ёһото шэнжэ ба хуулига хүсэ, тэрэниие гарган зургааны, тэрэнэй баталан абалгын ба гар табилгын нара үдэр, дэбисхэртэ ба үе сагта тараха хүсыень харуулан тогтооһон уялгата зүйлнүүд;

12) хуулиин бүридэл — хуулине хубинуудаар, бүлэгүүдээр, статьянуудаар, статьягай хуби зүйлнүүдээр хубаалга;

13) хуулиин нэрэ — хуулиин удха ба хуулиин талаар гуримшуулгын гол зүйл харуулан хуулиин бүридэлэй таһаршагүй уялгата хуби;

14) хуулиин оршол (эхин хуби) — хуулиин зорилго үүргэнүүдые тодорхойлодог, гэбшые уялгата бэшэ, бээ даһан хубинь. Оршолдо бээ даһан хэм гуримшуулан заабаринууд үгы байдаг, тэрэ статьянуудта хубаагдааггүй, хуулига шийдхэбэринүүдые толион гарган ушарһаа хуулиин бусад шийдхэбэринүүдые хүсөө буураһан ба хубилгагдаһан гэжэ заалта тэрэндэ үгы, үгын тобшо элирхэйлэл ба тайлбары гэжэ үгы, гуримшуулгын зүйл тэрэ бүридэлүүдэггүй, дугаарлагдааггүй;

15) хуулиин хуби — бүлэгүүдээр хубаагдааг, нэрэтэй ба римэй тоогоор тэмдэглэгдэдэг дараалай дугаар тэмдэгтэй хуулиин бэшгэй хуби;

16) хуулиин бүлэг — статьянуудта хубаагдааг, нэрэтэй ба араб тоогоор тэмдэглэгдэдэг дугаартай хуулиин хубинь бэшгэй хуби;

17) хуулиин статья — нэрэтэй ба араб тоогоор тэмдэглэгдэдэг дугаартай хуулиин бүридэлэй гол хэһэг, онсо ушарта статья нэрэгүй байдаг;

18) хуулиин статьягай хуби — араб тоогоор тогтоотойгоор тэмдэглэгдэдэг дугаартай хуулиин статьягай бэшгэй хуби;

19) хуулиин статьягай хубинь зүйл — араб тоогоор хаагдааг түхэрээн скобкотойгоор тэмдэглэгдэдэг дугаартай хуулиин статьягай хубинь бэшгэй хуби;

20) зүйлэй хуби — бага үзэгүүдээр хаагдаһан түхэрээн скобкотойгоор тэмдэглэгдэдэг зүйлэй бэшгэй хуби;

21) дохол мүр (абзац) — шэнэ мүрһөө нүгөө шэнэ мүр хүртээр бэшгэй тэмдэгтэй хуби;

22) хуулиин талаар болбосорол ба арга онсо — хуулиин бэшгэй эли тодые, ойлгосо тодорхойень, тэрэнэй доторой удха хангадаг хуулиин проектыг удха ба байгуулгыень найруулан бэшхэ арга дүрэ;

23) хуулиин проектыг талаар ажалай бүлэг — хуулиин проект бэлдэхыень даалган хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагшануудай, гүрэнэй зургаануудай ба нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай түлөөлгшэдэй, эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй бүлэг;

24) парламентын шагнан зүбшэлгэнүүд — эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй, эрхэтэдэй ханамжа дурадхалуудыг абахын тула хуулиин проектыг дүримүүдтэй танилсаха ба бүхы талаһан зүбшэн хэлсэхэ талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай ба тэрэнэй зургаануудай эмхидхэһэн хэмжээ ябуулга;

25) хуулиин проектыг мүнгэн сангай-экономикын үндэһэлэл;

26) найруулгын талаар заһабари — хуулиин гү, али тогтоолой удха ондоо болгохогүй, буруу нэрэ, үгын падежэй, зохилдуулгын, загалгын, холбоогой, сэглэлтын тэмдэгүүдэй алдуу зайлуулан хубилалтануудыг, мүн бусад иимэшүү хубилалтануудыг хуулиин гү, али тогтоолой бэшлэгэдэ оруулга."

3) 2-дохи статьягай 3-дахи хубида:

а) "б" зүйлдэ "ба нэмэлтэ болгон" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

б) "г" зүйлдэ "али нэмэхэн" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

4) 6-дахи статьягай 2-дохи хубида "зүйлээр" гэхэн үгы "хубида" гэхэн үгөөр нэлгэхэ;

5) 9-дэхи статьягай 5-дахи хубида "ба нэмэлтэ" гэхэн үгэнүүдые хахаха, "зүйлээр" гэхэн үгы "хубида" гэхэн үгөөр нэлгэхэ;

6) 10-дахи статьягай 5-дахи зүйлдэ "нэмэлтэ ба" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

7) 12-дохи статьягай 2-дохи хубинь "б" зүйлдэ "ба нэмэлтэнүүд" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

8) 14-дэхи статьяда:

а) "б" зүйлдэ "оруулагша" гэхэн үгыг удхаарнь заһаха;

б) "г" зүйлдэ "гар табилга" гэхэн үгыг "фамили, нэрэ, обог" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

9) 18-дахи статьягай 2-дохи хубинь "б" зүйлдэ "ба нэмэлтэнүүдые" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

10) 23-дахи статьяда:

а) 1-дэхи хубинь "г" зүйлдэ "ба нэмэлтын" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

б) 4-дэхи хуби ингэжэ найруулха:

"Хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагша бүлэг зоной шийдхэдэг зургаанай оруулахда хуулиин проектыг талаар тус зургаанай шийдхэбэри хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагшын Буряад Республикын Арадай Хуралда түлөөлгшые заалгатайгаар үзүүлэгдэхэ ёһотой."

11) 24-дэхи статьягай 2-дохи хубида "үүсхэлэй" гэхэн үгын урда "Буряад Республикын" гэхэн үгэнүүдые хахаха;

12) 25-дахи статьяда:

а) "Гурим" гэжэ үгын нүүлээр 2-дохи хубида "ба болзор" гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ;

б) 4-дэхи хубида иимэ удхатай шэнэ мүр нэмэхэ:

"Хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагшын эсэстэнэ хүргэхэнэй удаа хуулиин проект тус Хууляар тогтооһон болзорто Арадай Хуралда дахинаа оруулагдааг."

13) 27-дохи статья ингэжэ найруулха:

"Статья 27. Хуулиин проект Арадай Хуралда оруулгын болзор ба тэрэниие һөөргөнэ абалгын гурим

1. Хуулиин проект Арадай Хуралай сессии ажалаа эхилтэр нара уридһаа хойшо бэшэ оруулагдааг.

2. Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлгшэ Арадай Хуралай сессии дээрэ хаража үзэтэр 27 үдэр уридһаа хойшо бэшэ тобшолол, дурадхал ба ханамжануудыг хэжэ оруулахыень хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагшадта эльгэдэг. Гэхэтэй ээргэ гүрэнэй засагай бусадшые зургаануудта, гүрэнэй зургаануудта ба эмхинүүдтэ хуулиин проект эльгэгдэжэ болодог.

3. Хуулиин проектыг Арадай Хуралһаа тэрэниие оруулан хуули гаргалгын үүсхэлэй эрхэ абагша мэдүүлгэ абажа бусажа болодог."

14) 28-дахи статьяда иимэ удхатай мэдүүлэл нэмэхэ:

"Хуулиин проектыг Арадай Хурал хоёр уншалгаһаа үсөөн бэшэ хаража үзэдэг."

15) 29-дэхи статьягай 6-дахи хуби ингэжэ найруулха:

"6. Эсэстэнэ хүргэхэнэй удаа хуулиин проектыг тэрэндэ хабаатай зүйлнүүдтэй хамта Арадай Хуралай Доторой дүримэй ёһоор Арадай Хуралай хоёрдохи уншалгаар хаража үзэтэрын арбан үдэрһөө хойшолуулангүй хуулиин үүсхэлэй эрхэ абагшадта эльгэгдэдэг."

16) 31-дэхи статьяда "хуулиин проектыг талаар хүдэлмэринүүдэй түсэбүүдэй үндэһэн дээрэ" гэхэн үгэнүүдые "хуулиин проектүүдэй шэнжэн сэгнэлгэдэ" гэхэн үгэнүүдээр нэлгэхэ.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябриин 3
№ 1278-III

Албан захиргаанай эрхэ хуули
хазагайруулга тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной сентябриин 29-дэ баталан абаа

Статья 1. Юрэнхы дүримүүдэ

1. Тус Хуули Россин Федерациин Конституцида, уласхоорондын эрхэ хуулиин олоной мэдэрһэн заршамууд болон хэм эрилтэнүүдтэ ба уласхоорондын хэрэе хэлсэнүүдтэ, албан захиргаанай эрхэ хуули хазагайруулга тухай Россин Федерациин Кодексидэ, Буряад Республикын Конституцида үндэһэлдэг ба Россин Федерациин нюотаг можо болохо Буряад Республикын мэдэлэй хэмжээн соо ямар хэрэг ябуулга (хэрэг ябуулаагүй ушар) албан захиргаанай эрхэ хуули хазагайруулнаб гэжэ тодорхойлодог ба федеральна хууляар хараалагдаагүй зарим албан захиргаанай эрхэ хуули хазагайруулгын түлөө албанай харюусалга тогтоодог.

2. Тус Хуулида хэрэглэгдэдэг гол ойлгосонууд ба нэрэ томьёо тэдэнэй удха шанар тогтооһон федеральна хуулинуудтал адли удхаар хэрэглэгдэдэг.

Статья 2. Гэр бүлэдөө, хуудаг газартаа салша гаргалга

Гэр бүлынгөө хуудаг, байдаг газарта салша гарган, ондоогоор хэлэхэдэ паншалдаа үүдхэхэн, дошхорон ашалһан, онги набта юумэ хаяһан, шууяа гарган гэр бүлынгөө амгалан байдал эбдэхэн ушарта хангуулга хэгдэдэг гү, али ажалай салинай доодо захын хэмжээнэй хахадһаа зургаан болотор хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохогодог.

Статья 3. Тогтоогдоһон газарһаа гадуур газарта наймаа хэһэн ушар

Тогтоогдоһон газарһаа гадуур газарта наймаа хэһэн ушар эрхэтэдэ ажаалай салинай доодо захын гурбанһаа арба хүртэр хэмжээнэй; тушаалта шюурнуудта — арбанһаа хори хүртэр хэмжээнэй; хуулига шюурнуудта — табинһаа зуу хүртэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолоор хэһэгдэдэг.

Ажааламта. Тогтоогдоһон газарһаа гэжэ тус Хуули соо Буряад Республикада муниципальна байгууламжануудай нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай тодорхойлодог саг үргэлжэ гү, али саг зуура наймаа бэлүүлхээр тусхай олгогдоһон гү, али үгтэһэн газарнууд гэжэ ойлгогдодог.

Статья 4. Бутархай наймаанай объектүүдые табиха эрхэ гэршэлхэн саарһа дансагүйгөөр бутархай наймаа хэлгэ, ажаһуудалай, үгы гэбэл, ниитын хоолой туһа хангамжа үзүүлэлгэ

Бутархай наймаанай объектүүдые табиха эрхэ гэршэлхэн саарһа дансагүйгөөр бутархай наймаа хэһэн, ажаһуудалай, үгы гэбэл, ниитын хоолой туһа хангамжа үзүүлхэн ушар эрхэтэдэ ажалай салинай доодо захын арбанһаа хорин таба хүртэр хэмжээнэй; тушаалта шюурнуудта — хорин табанһаа таби хүртэр хэмжээнэй; хуулига шюурнуудта — зуунһаа гурбан зуу хүртэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолоор хэһэгдэдэг.

Статья 5. Муниципальна байгууламжын зоние транспортын талаар хангалгын асуудалнуудаар муниципальна хуулига шийдхэбэри дүүргээгүй ушар

1. Муниципальна байгууламжын зоние транспортын талаар хангалгын асуудалнуудаар мэдэл соогоо нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанай абаһан муниципальна хуулига шийдхэбэри дүүргээгүй ушар эрхэтэдэ ажалай салинай доодо захын гурбанһаа арба хүртэр хэмжээнэй; тушаалта шюурнуудта — табанһаа арбан таба хүртэр хэмжээнэй; хуулига шюурнуудта — табанһаа хорин таба хүртэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолоор хэһэгдэдэг.

2. Муниципальна байгууламжын зоние транспортын талаар хангалгын асуудалнуудаар мэдэл соогоо нюотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанай абаһан муниципальна хуулига шийдхэбэри дахинаа дүүргээгүй ушар эрхэтэдэ

ажалай салинай доодо захын зургаанһаа хори хүрэтэр хэмжээнэй; тушаалта нюурнуудта — арбанһаа гуша хүрэтэр хэмжээнэй; хуулиа нюурнуудта — арбанһаа таби хүрэтэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолгоор хэһэгдэдэг.

Статья 6. Хэлсээ баталангүй сүлөөтэ сэнгээр зоние зөөлгэ бэелүүлгэ

Зөөлгэ захигшатай гү, али зөөлгэ эмхидхэгшэтэй ёһо руунь хэлсээ баталангүй саг үргэлжн замуудаар автомашинаар сүлөөтэ сэнгээр зоние зөөлгэ бэелүүлхэн ушар эрхэтэдтэ ажалай салинай доодо захын табанһаа арба хүрэтэр хэмжээнэй; тушаалта нюурнуудта — арбанһаа хори хүрэтэр хэмжээнэй; хуулиа нюурнуудта — арбанһаа хори табан хүрэтэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолгоор хэһэгдэдэг.

Статья 7. Зоние зөөдэг автомашины гү, али хотын зайн галай оньһотой олоной хэрэглээг унаагай график сахингүй байлга

Зоние зөөдэг автомашины гү, али хотын зайн галай оньһотой олоной хэрэглээг унаагаар ябалгын тогтоогдоһон графикһаа арба гү, али тэрээнһээ дээшэ минутаар урид эрхэн, мүн хожомдоһон ушар эрхэтэдтэ ажалай салинай доодо захын нэгэнһээ гурба хүрэтэр хэмжээнэй; тушаалта нюурнуудта — хоёрһоо дүрбэ хүрэтэр хэмжээнэй; хуулиа нюурнуудта — хоёрһоо таба хүрэтэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолгоор хэһэгдэдэг.

Статья 8. Зоние зөөдэг автомашины гү, али хотын зайн галай оньһотой олоной хэрэглээг унаагай замда ябалгын тогтоогдоһон замһаа хадууралга

Зоние зөөдэг автомашины гү, али хотын зайн галай оньһотой олоной хэрэглээг унаагаар ябалгын тогтоогдоһон замһаа хадуурһан ушар эрхэтэдтэ ажалай салинай доодо захын нэгэнһээ гурба хүрэтэр хэмжээнэй; тушаалта нюурнуудта — хоёрһоо таба хүрэтэр хэмжээнэй; хуулиа нюурнуудта — хоёрһоо таба хүрэтэр хэмжээнэй албан захиргаанай яла тохолгоор хэһэгдэдэг.

Статья 9. Албан захиргаанай эрхэ хуули хазагайруулга тухай протокол бэшэхэ эрхэ түлөөлэгшэтэй нюурнууд

1. Тус Хуулин 2 ба 3-дахи статьянуудаар хараалагдаһан албан захиргаанай хуули хазагайруулга тухай протоколнуудые ниитын аюулгүйн милицион хүдэлмэрилэгшэд бэшэдэг.

2. Тус Хуулин 4, 5, 6, 7, 8-дахи статьянуудаар хараалагдаһан албан захиргаанай хуули хазагайруулга тухай протоколнуудые Буряад Республикадахи нюотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудай түлөөлэгшэтэй нюурнууд бэшэдэг.

Статья 10. Албан захиргаанай эрхэ хуули хазагайруулга тухай хэрэгүүдые хараха эрхэ түлөөлэгшэтэй зургаанууд

Тус Хууляар хараалагдаһан албан захиргаанай хуули хазагайруулга тухай хэрэгүүдые Буряад Республикада албан захиргаанай комиссинууд хаража үзэдэг.

Статья 11. Албан захиргаанай эрхэ хуули хазагайруулга тухай хэрэгүүдые харалга

Тус Хууляар хараалагдаһан албан захиргаанай хуули хазагайруулга тухай хэрэгүүдые харалга албан захиргаанай хуули хазагайруулга тухай Россин Федерацин кодексоор тогтоогдоһон гуримаар ябуулагдадаг.

Статья 12. Албан захиргаанай ялын мүнгэ оруулга

Албан захиргаанай ялын мүнгэн албан захиргаанай яла тохолго тухай шийдхэбэри абанан зургаануудай байдаг газарта нюотагай бюджетүүдтэ оруулагдаха зэргэтэй.

Статья 13. Тус Хуулин хүсэндөө ороло

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хойшо арбан үдэрэй үнгэрхэдэ хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 13
№ 1280-III

Буряад Республикада хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной сентябрийн 29-гэ
баталан абаа

Статья 1. Тус Хуулида хэрэглэгдэдэг гол ойлгосонууд

Тус Хуулида иимэ гол ойлгосонууд хэрэглэгдэнэ гэбэл:

1) хүдөө ажыхын үйлдэбэри — байгаалин, экономика, газарай, ажалай, үйлдэбэрийн, эд хэрэгсэлэй-техникын нөөсөнүүдые хэрэглэхэ үндэһэн дээрэ хүдөө ажыхын үрэ бүтээл ба түүхэй эд үйлдэбэрилгэ, уһанай амида нөөсэ олзоборилго ба хэргээлгэ, тэдэниие сэбэрлэлгэ ба саашань буйлуулан болбосоруулга ба үрэ бүтээл худалдалдаг хангадаг бүлэг хэмжээ ябууланууд;

2) Буряад Республикын хүдөө ажыхын үйлдэбэрийн халбари — ажал ябуулгань өөһэд хоорондоо технологиин, экономика ба эмхидхэлэй харилсаа холбоотой хүдөө ажыхын үрэ бүтээл үйлдэбэрилэгшэд, эдэе хоолой ба болбосоруулгын промьшленностиин, техникын ба бусад хангалгын зүйлнүүдэй, эрдэм-шэнжэлэгшын эмхи зургаануудай ба хүдөө ажыхын халбаряар нуралсалай эмхи зургаанууд;

3) хүдөө ажыхын халбарие гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ — Буряад Республикада гүрэнэй засагай зургаануудай республикын бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор бэелүүлдэг ба Буряад Республикада тогтууритай ба ашаг үрэтэй хүдөө ажыхын үйлдэбэри бэелүүлхын тула тааруу зохид эрхэ нүхэсэл бии болгохо шэглэлтэй хэмжээ ябууланууд ба мүнгэн хангай, экономика ба хүтэлбэрийн нүлөө үзүүлдэг хэмжээнүүд;

4) тус Хууляар хараалагдаһан гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын субъектнүүд болодог гэбэл:

а) хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэд — иимэ эмхинүүдэй гү, али хубийн хэрэг эрхилэгшэдэй эд (ажал, хангалга) худалдалгаһаа юрэнхы олзодо тэдэнэй үйлдэбэрилхэн хүдөө ажыхын үрэ бүтээлэй ба (али) тэдэнэй үдхэнэн загана худалдалгаһаа олзын хубинь, тэрэ тоодо тэдэнэй өөһэдн үйлдэбэрийн хүдөө ажыхын түүхэй эдээр тэрэниие болбосоруулан, үйлдэбэрилхэн үрэ бүтээлын ба (али) тэдэнэй үдхэнэн заганиинь 50 процентһээ доошо бэшэ байдаг, мүн баһа заганаһада артельнуудай (колхозуудай) хүдөө ажыхын (заганаһа) үрэ бүтээлын ба уһанай амида нөөсэ олзоборилхон хэмжээнинь 70 процентһээ дээшэ бэшэ байдаг эрхэ нүхэсэлтэй Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ бүридхэдэ абтаһан хүдөө ажыхын үрэ бүтээл үйлдэбэрилдэг ба (али) загана үдхэдэг, мүн тэрэ үрэ бүтээлээ ба (али) заганаһа болбосоруулдаг ба худалдадаг хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэд, таряшадай (фермернүүдэй) ажыханууд, 2003 оной июлийн 7-ной 112-ФЗ дугарай "Хубийн хамһабарийн ажыхы тухай" Федеральна хуулин ёһоор хубийн хамһабарийн ажыхы эрхилдэг эрхэтэд;

б) хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэдые хангадаг олзын хэрэг эрхилэгшэд (хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэдые ветеринарно-зоотехникын хэрэгсэлнүүдээр ба үрэнһөөр хангадаг; мал хүрэгэй үүлтэр хэргээлгын, үржүүлгын, үүлтэртэ мал ба шубуудые худалдан абалгын ба худалдалгын, адуун тоо толгой хэргээлгын ба мориной үүлтэр һайжаруулгын талаар туһа хангамжа үзүүлдэг; заганаһа ажахы хүгжөөлгын, заганаһа үйлдэбэри хэргээлгын талаар туһа хангамжа үзүүлдэг; ветеринарийн арга хэдэг; агрохимийн, газар эсхэмжэлгын ба газарай хүрһэ уһажаруулгын ажалнуудые, ургамал хамгаалгын, үрэнһэй хиналгын талаар ажалнуудые бэелүүлдэг; хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэдтэ мэдээсэлэй-зүбшэлэгшын талаар туһа хангамжа үзүүлдэг, хүдөө ажыхын техникэ заһабарилгын талаар туһа хангамжа үзүүлдэг ба бусад);

в) хүдөө ажыхын үйлдэбэрийн халбарид эрдэмэй ба эрдэм-техникын ажал ябуулга бэелүүлдэг Буряад Республикын гүрэнэй эмхи зургаанууд;

г) хүдөө ажыхын хамжаанууд ба эд хэрэглэгшэдэй хамжаанай эмхинүүд;

д) хүдөө ажыхын үрэ бүтээл ба түүхэй эд болбосоруулдаг эдэе хоолой ба болбосоруулгын промьшленностиин

эмхинүүд;

е) хубийн нюурнууд — хүтэлбэрилэгшэд ба ажалшад, хүдөө нюотага барилга хэгшэд (хүдөө ажыхын эмхинүүдэй, таряшадай (фермернүүдэй) ажыхануудай, эдэе хоолой ба болбосоруулгын промьшленностиин эмхинүүдэй ажалшад);

ж) үсөөн тоото арадуудай гэр бүлын (отогуудай) нэгдэлнүүд.

Статья 2. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ тухай Буряад Республикын хуулиа шийдхэбэринүүд

Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ тухай Буряад Республикын хуулиа шийдхэбэри Россин Федерацин Конституцида, Федеральна хуулинуудта, Россин Федерацин Президентын гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдтэ, Россин Федерацин Правительствын гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдтэ үндэһэдэг ба тус Хуулиһаа, Буряад Республикын бусад хуулинуудһаа Буряад Республикын Президентын гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдтэ ба Буряад Республикын Правительствын гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдтэ бүридэдэг.

Статья 3. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын зорилгонууд

1. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын гол зорилго — хүдөө ажыхын халбарийн хүгжэхын, ашаг олзын түлөө тэмсэхэ аргатай хүдөө ажыхын үрэ бүтээл үйлдэбэрилхын тулаа экономика эрхэ нүхэсэл байгуулга, Буряад Республикын хүдөө ажыхын эд бүтээгшэдэй үйлдэбэрилхэн эдэе хоолой ба хүдөө ажыхын түүхэй эдэй талаар республикын хэрэгсэлгын эрилтэ хангалга, хүдөө нюотагуудта ажаһуудаг хүн зоной ажабайдал һайжаруулга, налог татабарийн үндэһэ һуури дээшэлүүлгэ.

2. Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын зорилгонууд гэбэл:

1) малай, заганаһа ба ургамалай үүлтэр һайжаруулга, газарай хүрһэнэй үржэл дээшэлүүлхэ, түрүү онол аргануудые ба шэнэ үеын техник хэрэгсэл, ажаһадай арга боломжыень нарижуулга, хүдөө ажыхын үйлдэбэрийн халбарид хэрэгтэй мэдээсэл ба зүбшэлгэнүүдые абаха үндэһэн дээрэ ашагтай, тогтууритай хүдөө ажыхын үйлдэбэри бүридүүлхын тула эрхэ нүхэсэл бии болголог;

2) Буряад Республикын хүдөө ажыхын ба Россин Федерацин ондоо нюотаг можонуудай экономика, хүдөө ажыхын бусад халбаринуудай хоорондо экономика байдальень тэнсүү болголог;

3) хүдөө ажыхын үрэ бүтээл болон түүхэй эд үйлдэбэрилэгшэдэй ба хэрэглэгшэдэй хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаа хүгжөөлгэдэ туһа хүргэлгэ;

4) гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын хэмжээ ябуулануудай ашаг үрэ хангалга.

Статья 4. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын заршамууд

Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ иимэ заршамууд дээрэ үндэһэдэг гэбэл:

1) тодорхой шэглэл; 2) ашаг үрэ; 3) тогтууритай байлга; 4) лаб хангалга; 5) хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэдэй ба Буряад Республикын ашаг туһын ниилэл.

Статья 5. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ бэелүүлгын гурим

1. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ республикын тусхай зорилготой программануудай ба гүрэнэй дэмжэлгэдэ хүртэгшэдтэй баталагдадаг хэрэе хэлсээнүүдэй ёһоор республикын бюджетэй мүнгэнэй тоосоогоор бэелүүлэгдэдэг.

2. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэдэ шэглүүлэгдэдэг республикын бюджетэй мүнгэн тус мүнгэн сангай жэлдэ республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар жэл бүри хараалагдадаг.

3. Гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэдэ хүртэгшэдые шэлэн абага Буряад Республикын Правительствын тодорхойлодог ба баталан абадаг эрхэ нүхэсэлэй

ба гуримай сэгнэлтын үндэһөөр бэелүүлэгдэдэг.

Статья 6. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын гол шэглэлнүүд

Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ иимэ шэглэлнүүдээр бэелүүлэгдэжэ болодог:

1) мал ажыхын ба заганаһа ажахын халбаринуудые дэмжэлгэ;

2) хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэдые ветеринарийн туһа хангамжаар дэмжэлгэ;

3) ургамал тарилгын халбарид дэмжэлгэ;

4) хүдөө ажыхын удха шанартай газарнуудай хүрһэ бүтэн зандань үлөөлгэ ба үржэл дээшэлүүлгые дэмжэлгэ;

5) хүдөө ажыхын үйлдэбэрийн техникын збсэжүүлгые дэмжэлгэ;

6) наймаанай бэшэ эмхинүүдэй, хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилгын нэгдэлнүүдэй ажал ябуулга дэмжэлгэ;

7) хүдөө ажыхын үйлдэбэри ажаалагдааар хангалгые дэмжэлгэ;

8) хүдөө ажыхын үйлдэбэрийн талаар эрдэм хүгжөөлгэ ба эрдэмэй ажал ябуулга бэелүүлгые дэмжэлгэ;

9) хүдөө ажыхын эд үйлдэбэрилэгшэдые мэдээсэлэй-зүбшэ заабарийн талаар туһа хангамжа хүгжөөлгэ;

10) хүдөө ажыхын эд, түүхэй эд ба эдэе хоол худалдаха талаар хэмжээ ябуулануудые дэмжэлгэ;

11) хүдөө ажыхын уридшалан гарша даалга хүгжөөлгэ;

12) эд бүтээл ондоо нюотаг можонуудта гаргажа худалдалга дэмжэлгэ;

13) хүдөө ажыхын үйлдэбэридэ урьһаламжа үгэлгэ дэмжэлгэ;

14) нюотаг һуруинуудта инженернэ оршон халбари ба хүдөө ажыхыда хүдэлдэг ажалшадтай гэр барилга хүгжөөлгэ;

Статья 7. Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын гол түхэлнүүд

Хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын гол түхэлнүүд гэбэл:

1) мүнгэн тэдхэмжэ үгэлгэ;

2) албан татабарийн хүнгэлэлтэнүүдые олголог;

3) бюджетэй урьһаламжа үгэлгэ;

4) үрийн эрхэ нүхэсэл хубилгалга;

5) федеральна хууляар тогтоогдоһон бусад түхэлнүүд.

Статья 8. Буряад Республикада хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын ашаг үрэ

Буряад Республикада хүдөө ажыхын үйлдэбэри гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын зорилго туйлаха харуулалтанууд гэбэл:

1) хүдөө ажыхын үйлдэбэридэ юрэнхы нэмэлтэ сэнгэй ургалта;

2) хүдөө ажыхын халбаридэ зөөри хүрэнгэ оруулалгын ургалта;

3) хүдөө ажыхын үйлдэбэридэ ажалай бүтээсын дээшэлэл;

4) бүхы шатын бюджетүүдтэ налогуудай оролгын дээшэлэл;

5) хүдөө ажыхын үйлдэбэридэ хүдэлдэг ажалшадтай хүн аминай дунда зэргын олзын хэмжээнэе үйлдэбэрийн бусад халбаринуудта хүдэлдэг ажалшадтай хүн аминай дунда зэргын олзын хэмжээнэе хүргэлгэ.

Статья 9. Мал ажыхын халбарийн ажал ябуулгые гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ

Мал ажыхын халбарид гүрэнэй талаһаа дэмжэлгэ иимэ гаршануудай хубиень хүсэлдүүлгэдэ шэглүүлэгдэдэг гэбэл:

1) янза бүрийн малай ба шубуунай мяха, һү ба үндэгэ үйлдэбэрилгэдэ;

2) эбэртэ бодо мал ба һарлаг, хони, ямаа, мори, гахай, гэрэй шубуу, оро үдхэлгэдэ ба тэжээлгэдэ;

3) үүлтэртэ мал үдхэлгэдэ, мал үржүүлхэ зорилготойгоор үүлтэрэй бүтээл (хэрэгсэл) үйлдэбэрилгэдэ ба ашагалагдаа;

4) шубуу ба гахай тэжээлгэдэ хоол худалдан абалгада;

5) мал ажыхыда машинануудые ба онол аргын тоног түхээрэлгэнүүдые худалдан абалгада;

6) заганаһа ажахы хүгжөөлгэдэ, заганаһа болон уһанай бусад амита нөөсын үйлдэбэри хэргээлгэдэ ба олзоборилгодо;

7) малай байрануудые һэльбэлгэдэ, хэргээн бодхоолгодо ба элшэ хүсөөр хангалгада;

8) хүдөө ажахын үрз бүтээл худалдан абалгада.

Статья 10. Хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэдэй ветеринарна хангалга гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэдэй ветеринарна хангалга гүрэнэй талааа дэмжэлгэ малай халдабарита үбшэ нэргылэгдэдэ ба усадхалгада шэг-лүүлэгдээн малай тахалтай тэмсэлгын хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ талаар зарим гарша хүсэлдүүлгэдэ шэг-лүүлэгдэдэг.

Статья 11. Тарьян ажалал халбарин ажал ябуулгы гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Тарьян ажалал халбарин ажал ябуулга гүрэнэй талааа дэмжэлгэ шэглүүлэгдэдэг гэбэл:

1) үрэнэ найжаруулга ба хүрэнгын үрэнэ тарилга дэмжэлгэдэ;

2) эрхим шанартай үрэнэ, минеральна үтгэжүүлгэ, ургамал хамгаалгын химиин бодос ба түлишын-тонодолгын хэрэгсэлнүүдые худалдан абха талаар зарим гарша хүсэлдүүлгэдэ;

3) хүдөө ажахын ургамалда аюултай хоро хүргэгшэдтэй тэмсэхэ хэрэгсэлнүүдые зөөжэ асарха талаар гарша хүсэлдүүлгэдэ;

4) республикын уридшалан гарша даалгын үрэнэй нөөсэ бүрилдүүлгэдэ ба нэлгэлгэдэ.

Статья 12. Хүдөө ажахын удаханартай газарнуудай хүрэнэй үржэл зандань үлөөхэ ба найжаруулга талаар гүрэнэй дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын удаханартай газарнуудай хүрэнэй үржэл зандань үлөөхэ ба найжаруулга талаар гүрэнэй дэмжэлгэ зарим тэды гарша хүсэлдүүлгэдэ шэглүүлэгдэдэг гэбэл:

1) газарай хүрэнэ найжаруулгада;

2) хүдөө ажахын удаханартай газарнуудай хүрэнэй, агрохимиин, оршон байгааалин шэнжэлэгшүүдые үнгэргэлгэдэ;

3) нютагай ба минеральна үтгэжүүлгэнүүдые хэрэглэгдэдэ ба малтажа абалгада;

4) ашаглагдадаггүй тарьялангуудые хүдөө ажахын эрьсэдэ оруулалгада.

Статья 13. Хүдөө ажахын үйлдвэрийн техникэскэ тоногжол гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын үйлдвэрийн техникэскэ тоногжол гүрэнэй талааа дэмжэлгэ лизингын гуримаар хүдөө ажахын техникээр хангаха түхэлөөр иимэ шэглэлнүүдээр бэлүүлэгдэдэг гэбэл:

1) лизинг эмхидхэлгэдэ мүнгэнэй түрсэ ашагладаг банкнуудай урьһаламжа хэрэглэһэнэй түлөө түлбэрийн хубида мүнгэ хүсэлдүүлгэн түлбэри олголо;

2) бюджетэй урьһаламжануудые үгэлгэ;

3) үнэ ехэтэй түрүү технологитой техникын ба түхээрлэгшүүдэй сэнгэй түлбэрийн зарим хубиинь хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэдтэ хүсэлдүүлгэ.

Статья 14. Хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэдэй олзо ашагладаггүй эмхинүүдэй, нэгдэлнүүдэй ажал ябуулгы гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын эд хэрэглэгшэдэй хамжаануудта, хамжаануудай холбоонуудта (эблэлнүүдтэ) иимэ түхэлнүүдээр гүрэнэй дэмжэлгэ үгтэжэ болоно гэбэл: хамта дээрээ тэдэнэй уставай зөөри хүрэнгын хэмжээнһээ дээшэ бэшэ россин урьһаламжын эмхинүүдтэй хүдөө ажахын хэрэглэгшэдэй хамжаануудай, холбоонуудай (эблэлнүүдтэй) баталхан урьһаламжын хэрээ хэлсэнүүдээр процент түлэлгын зарим гаршануудые хүсэлдүүлгын тула бюджетэй урьһаламжанууд ба тэд-хэмжэнүүд.

Статья 15. Хүдөө ажахын үйлдвэрийн хүдэлхэ зоноор хангалгы гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын үйлдвэрийн хүдэлхэ зоноор хангалгы гүрэнэй талааа дэмжэлгэ шэглүүлэгдэдэг гэбэл:

1) урид жэлдэ ороходо хүдөө ажахын юрэнхы үрз бүтээлэй ургалта, малай тоо толгойн ба ашаг шэмын дээшлэл, орооһото ургамалай ба малай тэжээлэй ургамалай ургасын дээшлэл, газар ашаглалгын шанар ба газарай хүрэнэй

үржэл найжаруулга туйлахан хүдөө ажахын эмхинүүдэй ажалал коллективүүдтэ хүдөө ажахын талаар Буряад Республикын гүрэнэй шан түлэлгэдэ;

2) хүдөө ажахын эмхинүүдэй хүтэлбэрлэгшэдтэ республикын тусхай зорилгото программаар хараалагдахан мүнгэн зөөрийн урмашуулга түлэлгэдэ, Буряад Республикада хүдөө ажахын эмхинүүдтэй ажалал хэлсэнүүдые баталхан хүтэлбэрлэгшэдтэй, мэргэжэлтэдтэй, мүн баһа ба залуу мэргэжэлтэдтэй салында һара бүрийн нэмэлтэ мүнгэн түлбэридэ;

3) семинаруудые үнгэргэлгэдэ, түрүү дүй дүршлэ шудалагада ба Россин Федерациин нютаг можонуудта ажалтай танилсан дадалга эмхидхэлгэдэ;

4) хүдөө ажахын халбарыда хүдэлмэрлэгшэдтэй нөөсэ бэхжүүлгэ талаар хэрэг шийдэхын тула хэрэгтэй бусад үүргэ дүүргэлгэдэ.

Статья 16. Хүдөө ажахын үйлдвэрийн талаар эрдэмэй хүгжэлтэ ба эрдэмэй ажал ябуулга бэлүүлгы гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын үйлдвэридэ эрдэм ухаанай хүгжэлтэдэ ба эрдэмэй ажал бэлүүлгэдэ гүрэнэй дэмжэлгэ хэгдэдэг гэбэл:

1) хүдөө ажахын үйлдвэрлэгшэдтэй мүнгэн сангай талаар байдалай тогтонижолго, урагшаа хүгжэл ба бэхжэлгэ хангахаар экономикын талаар үйлдвэридэ хэрэгтэй шэнжэлгэнүүдтэ;

2) хүдөө ажахын ургамалай нютагжуулагдахан янзануудай үрэнэ анхан тарилгы хангалгада;

3) хүдөө ажахын үрз бүтээлэй ба түүхэй эдэй тогтууритай наймаалагдаха боломжотой, экологийн талаар аюулгүй ба элшэ хүсэ алмадаг үйлдвэри ба болбосоруулга хангадаг технологиудые, зохёон бэлдэлгэ ба хүдөө ажахын үйлдвэридэ нэбтэрүүлгэдэ.

Статья 17. Хүдөө ажахын үйлдвэрлэгшэды мэдээсэлэй-зүбшэл заабарин талаар туһа хангамжын хүгжэлтэдэ гүрэнэй дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын үйлдвэрийн талаар эрдэм хүгжөөлгэ ба эрдэмэй ажал ябуулга бэлүүлгы гүрэнэй талааа дэмжэлтэ үзүүлэгдэдэг гэбэл:

1) хүдөө ажахын үйлдвэри дэмхэхэ талаар гүрэнэй политика тухай мэдээсэлээр, мүн баһа хүдөө ажахын үйлдвэри ашагтайгаар эрхилэлгын асуудануудта мэдээсэл ба зүбшэл заабаряар хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэды хангаха талаар туһа хангамжа үзүүлдэг эмхинүүдтэй эд хэрэгсэлэй-техникын үндэһэ нуури байгуулгада ба хүгжөөлгэдэ;

2) мэдээсэлээр ба зүбшөөл заабаряар хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэды хангалгада;

3) онол аргын номуудые, мэдээсэлэй зүйлнүүдые ба бусад хэлбэлэй, онһоор хараха ба шагнаха бүтээнүүдые гаргалгада ба тараалгада.

Статья 18. Хүдөө ажахын бүтээл, түүхэй эд ба эдэе хоол худалдалгын талаар хэмжээ ябуулгануудые гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Хүдөө ажахын бүтээл, түүхэй эд ба эдэе хоол худалдалгын талаар хэмжээ ябуулгануудые гүрэнэй талааа дэмжэлгэ гаршын хуби хүсэлдүүлгэдэ шэглүүлэгдэдэг гэбэл:

1) хүдөө ажахын үрз бүтээл ба түүхэй эд худалдан абалга бэлүүлгын, худалдан абалгын ба бэлдэхэлгын газарнуудта түхээрлэгшүүдые, хүдөө ажахын эд бүтээл ба түүхэй эд зөөхэ автотранспортын тусхай хэрэгсэлнүүдые худалдан абахын тула эмхинүүдтэй ба хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдтэй абахан коммерческэ банкнуудай урьһаламжануудые хэрэглэлгын урьһаламжын хэлсэнүүдээр түрсэ түлэлгэдэ;

2) үзэсхэлэн ба яармагуудта хүдөө ажахын өөһэдэн бүтээл үзүүлэгдэдэ;

3) хүдөө ажахын эд бүтээл худалдалгын дэлгүүр шэнжэлгэ үнгэргэлгэдэ, хүдөө ажахын үрз бүтээлэй, түүхэй эдэй ба эдэе хоолой үнэ сэн адаглалга үнгэргэлгэдэ.

Статья 19. Хүдөө ажахын гарша уридшалан даалгы гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

1. Хүдөө ажахын гарша уридшалан

даалга гүрэнэй талааа дэмжэгдэдэг гэбэл:

1) гарша уридшалан даалга бэлүүлэгшэдтэй хүдөө ажахын гарша даалгын хэлсэнүүдые баталхан хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэдтэ гарша даалгын түлбэрийн талаар зарим гарша хүсэлдүүлгэдэ;

2) хүдөө ажахын гарша уридшалан даалгын жаса бүрилдүүлгэдэ ба хэмжэен дээшлүүлгэдэ.

2. Гарша даалгын түлбэрийн талаар зарим гарша хүсэлдүүлгэдэ хүдөө ажахын эд үйлдвэрлэгшэдтэ үгтэдэг республикын бюджетэй мүнгэнһөө хүдөө ажахын гарша уридшалан даалга бэлүүлэгшэдтэй хүдөө ажахын гарша даалгын жасын хуби бүрилдүүлгэдэ. Гарша уридшалан даалгын хэлсэгээр хараалагдахан гарша даалгын ушарнуудай бии болоходо гарша даалга бэлүүлэгшэд тус мүнгэнэй тоосоогоор гарша хүсэлдүүлэн тэхэрюулгын түлбэрийн хубине хангадаг.

Статья 20. Хүдөө ажахын үрз бүтээлэй, түүхэй эдэй ба эдэе хоолой федеральна нэмэри жасын нөөсөө гүйсэдхэхэ засагай федеральна зургаануудай бэлүүлдэг сэн барилгын наймаанда Буряад Республикын хүдөө ажахын халбарин субъектнүүдтэй хабаадалга гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Буряад Республикын хүдөө ажахын халбарин субъектнүүдтэй хабаадагшэды гүрэнэй талааа дэмжэлгэ тарья худалдан абалгын бюджетэй урьһаламжануудые үгэхэ түхэлөөр бэлүүлэгдэжэ болодог.

Статья 21. Хүдөө ажахын үйлдвэридэ урьһаламжын гүрэнэй талааа дэмжэлгэ
Хүдөө ажахын үйлдвэрийн урьһаламжын гүрэнэй талааа дэмжэлгэ гүрэнэй талааа дэмжэлгэ субъектнүүдтэй россин урьһаламжын эмхинүүдтэй баталхан урьһаламжын хэлсэнүүдээр банкын түрсэ түлэлгэдэ гаршын хуби тэхэрюулгын тула тэдхэмжэ үгэхэ аргаар бэлүүлэгдэдэг.

2. Тэдхэмжэ абалгын эрхэ нүхэсэлын хэдаа иимэ зорилгонуудта урьһаламжын (зээлин) хэлсэгээр абтахан мүнгэ ашаглаага болодог гэбэл:

1) хүдөө ажахын ба зааһа агналгын хабар намарай ажалнуудые үнгэргэлгэдэ, шухала хэрэгтэй түүхэй эд ба хэрэгсэл худалдан абалга бэлүүлгэдэ, үүлтэртэ мал, үйлдвэрийн гол хэрэгсэлнүүдые худалдан абалгада, үйлдвэрийн газарнуудые нэлбэлгэдэ ба шэнэлгэдэ, 1 жэлһээ 5 жэл болотор болзрто баталагдахан хэлсэнүүдээр урьһаламжа хэрэглэгшэдтэй хамжаануудай гэшүүдтэ зээли үгэлгэдэ;

2) үйлдвэрийн газарнуудые барилгада, газарай хүрэнэ найжаруулгада, газар ба уһаар хангаха тухай 5 жэлһээ дээшэ болзрто баталагдахан хэлсэнүүдтэ.

Статья 22. Хүдөөдэ инженернэ оршон ажахы хүгжөөлгэдэ ба хүдөө ажахын ажалшадта гэр байра барилгада гүрэнэй талааа дэмжэлгэ

Гүрэнэй талааа дэмжэлгэ шэглүүлэгдэдэг гэбэл:

1) хүдөөдэ инженернэ оршон ажахын объектынүүдые барилгада;

2) хүдөө ажахын ажалшадтай гэр байра барилгада (худалдан абалгада).

Статья 23. Тус Хуулийн хүсэндөө ороло

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороло.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 13
№ 1282-III

"Буряад Республикада эхин шатын судьянар тухай"

Буряад Республикын Хуулида хубилтануудые оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной сентябрийн 29-гэ
баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикада эхин шатын судьянар тухай" Буряад Республикын 1999 оной августын 24-нэй 240-II дугаарай Хуулида (Буряад Республикын Хуулида шийдхэбэринүүдтэй суллуулбари, 1999, № 3; 2000, № 15 (19); 2003, № 12 (57); "Бурятия"

нонин, 1999, сентябрийн 10; 2000, декабрийн 5; 2003, декабрийн 27; 2004, декабрийн 28) иимэ хубилтануудые оруулха гэбэл:

1) 7-дохи статьягай 1-дэхи зүйлдэ "Буряад Республикын Арадай Хурал Буряад Республикын Президентын зууршалаар" гэнэн үгэнүүдые "нюусаар дуугаа үгэлгөөр бюллетеньнүүдые хэрэглэгшэдтэйгээр Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудай тогтоогдоһон тооһо олонхийн дуугаар. Эхин шатын судьягай тушаалда дурагдаһан хүнүүдтэй нэрэнүүдые Буряад Республикын Президент оруулдаг" гэнэн үгэнүүдээр нэлгэхэ;

2) 10-дохи статьягай 2-дохи зүйлдэ иимэ удхатай хоёрдохи мэдүүлэл нэмэхэ: "Федеральна хуулийн ёһоор заагдаһан хугасаагай үедэ эхин шатын судьягай тушаалда байлгын наһанай хизаарта тэрэнэй хүрэлбэл, эхин шатын судьягай тушаалда байха наһанай хизаар болохо 70 наһа хүртээр тэрэ томилогдодог.";

3) 11-дэхи статьягай 1-дэхи зүйл иигэжэ найруулха:

"1. Эхин шатын судьягай эрхэ түлөөлэлгэ федеральна хууляар тогтоогдоһон ушарнуудта ба гуримаар болоулагдадаг."

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороло.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 17
№ 1287-III

"Буряад Республикын хото нууринуудай дэбисхэрые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ албан захиргаанай хуули хазагайруулганууд тухай"
Буряад Республикын Хуулийн 28-дахи статьяда хубилалта оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной сентябрийн 29-гэ
баталан абаа

Статья 1

"Буряад Республикын хото нуури-нуудай дэбисхэрые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ албан захиргаанай хуули хазагайруулганууд тухай" 2005 оной мартын 24-нэй 1056-III дугаарай Буряад Республикын Хуулийн 28-дахи статьягай 1-дэхи зүйлдэ хубилалта оруулхадаа, "зургаан" гэнэн үгы "дүрбэн" гэнэн үгөөр нэлгэхэ.

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороло.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 17
№ 1290-III

"Буряадай медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасын 2005 оной бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида хубилтануудые оруулха тухай

Буряад Республикын Арадай Хурал
2005 оной сентябрийн 29-гэ
баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2004 оной декабрийн 27-ной 981-III дугаарай "Буряадай медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасын 2005 оной бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулида (Буряад Республикын Хуулида шийдхэбэринүүдтэй суллуулбари, 2004, № 12 (69); "Бурятия" газеттэ, 2004, декабрийн 29) иимэ хубилтануудые оруулха гэбэл:
1) 1-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"Буряадай медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасын 2005 оной бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулийн 1-дэхи хабсаргалта

Буряадай медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасын 2005 оной бюджеттэй оршын дутагдалда доторой мүнгэ номололгын арга нөөсөнүүд

Росси Федерацийн бюджетэй ангилалын тэмдэгүүд	Мүнгэ зөөрин арга нөөсын нэрэ	Мүнгэнэй хэмжээн (мян. түх.)
395 08 00 00 00 00 0000 000	Бюджетэй мүнгэнэй үлэгдэл	5 000,0
395 08 00 00 00 00 0000 510	Бюджетүүдэй мүнгэнэй үлэгдэлэй дээшэлэл	
395 08 01 01 00 09 0000 510	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудай бюджетүүдэй сангай нөөсын мүнгэнэй үлэгдэлэй дээшэлэл	
395 08 01 02 00 09 0000 510	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудай бюджетүүдэй сангай нөөсын үнэтэ саархан болгоһон мүнгэнэй үлэгдэлэй дээшэлэл	
395 08 02 01 00 09 0000 510	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудай бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин бусад үлэгдэлүүдэй дээшэлэл	
395 08 00 00 00 00 0000 610	Бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин үлэгдэлэй доошолол	
395 08 01 01 00 09 0000 610	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудай бюджетүүдэй сангай нөөсын мүнгэнэй үлэгдэлэй доошолол	
395 08 01 02 00 09 0000 610	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудай бюджетүүдэй сангай нөөсын үнэтэ саархан болгоһон мүнгэнэй үлэгдэлэй доошолол	
395 08 02 01 00 09 0000 610	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудай бюджетүүдэй мүнгэ зөөрин бусад үлэгдэлүүдэй доошолол	

182 1 05 03000 01 0000 110	Нэгдхэмэл хүдөө ажахын налог	99,9
182 1 05 03011 01 0000 110	Эмхинүүдэй түлэдэг нэгдхэмэл хүдөө ажахын налог	73,0
182 1 05 03012 01 0000 110	Таряшанай (фермерэй) ажахуудай ба хубини олзын хэрэг эрхилэгшэдэй түлэдэг нэгдхэмэл хүдөө ажахын налог	26,9
182 1 09 00000 00 0000 000	Болуулагдаһан налогой, татабарниууд болон бусад уялгата түлбэринүүдэй талаар үри	10 200,0
182 1 09 08000 00 0000 140	Нэгдхэмэл хүдөө ажахын налогой (2002 оной январин 1-нэй байдалаар хүсэндөө байһан) ба гарша уридшалан даалгын талаар доёмхо, пени ба яланууд	10 200,0
182 1 09 08050 09 0000 140	Медицинын уялгата гарша даалгын нютагай жасануудта хубита мүнгэ оруулгаар доёмхо, пени ба яланууд	10 200,0
395 1 17 00000 00 0000 000	Налогой бэшэ бусад оршо	7 000,0
395 1 17 06040 09 0000 180	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасануудта налогой бэшэ бусад оршо	7 000,0
000 2 00 00000 00 0000 000	Бусаалтагүй оролгонууд	444 026,7
000 2 02 01000 00 0000 151	Росси Федерацийн бюджетэй гуримай бусад бюджетүүдхэ нэмэрн	
000 2 02 01010 09 0000 151	Медицинын уялгата гарша даалгын нютагуудай жасануудта бюджетэй хангадаса тэгшэрүүлгэдэ гарша хүсэлдүүлһэн нэмэри	404 614,9
000 2 02 02000 00 0000 151	Росси Федерацийн бюджетэй гуримай бусад бюджетүүдхэ тусгаар зорилгото мүнгэн туһаламжа	
000 2 02 02280 09 0000 151	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасануудта оруулагдадаг тусгаар зорилгото бусад мүнгэн туһаламжа	
000 2 02 04000 00 0000 151	Росси Федерацийн бюджетэй гуримай бусад бюджетүүдхэ мүнгэн тэдхэмжэ	
000 2 02 04070 09 0000 151	Хүдэлдэггүй зоной (хүүгэдэй) медицинны уялгата гарша уридшалан даалгада тэдхэмжэ	39 411,8
000 2 02.06000 09 0000 151	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасануудта тэдхэмжэ	
0001 00 00000 00 0000 000	Оршо	1 725 355,6"

2) 2-дохи хабсаргалта нигэжэ найруулха:

"Бурядай медицинны уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасын 2005 оной бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулийн 2-дохи хабсаргалта

Бурядай медицинны уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасын 2005 оной бюджетэй оршо

Росси Федерацийн бюджетэй ангилалын тэмдэгүүд	Оршын нэрэ	Мүнгэнэй хэмжээн (мян. түх.)
182 1 02 00000 00 0000 000	Социальна хэрэглэмжэдэ налогууд ба хубита оруулганууд	1 247 542,0
182 1 02 01000 00 0000 110	Нэгдхэмэл социальна налог	361 889,0
182 1 02 01040 09 0000 110	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагай жасануудта оруулагдадаг нэгдхэмэл социальна налог	361 889,0
395 1 02 02000 00 0000 000	Гарша уридшалан даалгын хубита мүнгэн	885 653,0
395 1 02 02060 09 0000 160	Медицинын уялгата гарша уридшалан даалгын нютагуудай жасануудта Росси Федерацийн можонуудай гүйсэдхэхы засагай зургаануудай зүгһөө хүдэлдэггүй зоной медицинны уялгата гарша уридшалан даалгада хубита оруулганууд	884 000,0
395 1 02 02070 09 0000 160	Хүдэлдэггүй зоной медицинны уялгата гарша уридшалан даалгада хубита оруулгануудаар доёмхо ба пени	1 653,0
182 1 05 00000 00 0000 000	Хамтаруулһан олзодо тохогодолог налог	16 586,9
182 1 05 01000 01 0000 110	Налог тохолгын соморлогдоһон гурим хэрэглэһэн ушараар абтадаг нэгдхэмэл налог	6 980,0
182 1 05 01010 01 0000 110	Налог тохолгын үндэһэн болгожо олзо шэлэһэн налог түлэгшэдһөө абтадаг нэгдхэмэл налог	4 185,0
182 1 05 01020 01 0000 110	Налог тохолгын үндэһэн болгожо гаршаһаа хороогдоһон олзо шэлэһэн налог түлэгшэдһөө абтадаг нэгдхэмэл налог	1 515,0
182 1 05 01030 01 0000 110	Гүрэнэй бюджетһээ гадуур жасануудай бюджетүүдтэ оруулагдадаг нэгдхэмэл доодо захын налог	1 280,0
182 1 05 02000 01 0000 110	Зарим тэды ажал ябуулгада уридшалан тоологдоһон олзодо нэгдхэмэл налог	9 507,0

Статья 2
Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 7
№ 1304-III

"Буряад Республикын гэр байрын жасые бүрин бүтэн байлгахы, ашаглаха ба хэрэглэхэ талаар хэм эрилтэнүүдые хазгайруулһанай түлөө харюусалга тогтоохо ба мүнгэн хангай хэһээлтэ хэрэглэхэ тухай"
Буряад Республикын Хуулийн хүсэндөө бууһан гэжэ тоолохо тухай

Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной сентябрийн 29-гэ баталан абаа

Статья 1
"Буряад Республикын гэр байрын жасые бүрин бүтэн байлгахы, ашаглаха ба хэрэглэхэ талаар хэм эрилтэнүүдые хазгайруулһанай түлөө харюусалга тогтоохо ба мүнгэн хангай хэһээлтэ хэрэглэхэ тухай" Буряад Республикын 1997 оной декабрийн 25-най 622-1 дугаарай Хуулийн (Буряад Республикын Арагай Хуралай Хуулига дансанууд, 1998, № 21; "Бурятия" нонин, 1998, январин 21) хүсэндөө бууһан гэжэ тоолохо.

Статья 2
Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 6
№ 1307-III

"2005 оной республикын бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулига хубилаалта оруулха тухай

Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной сентябрийн 30-га баталан абаа

Статья 1
"2005 оной республикын бюджет тухай" Буряад Республикын 2004 оной декабрийн 29-эй 1037-III дугаарай Хуулига (Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 12 (69); "Бурятия" нонин, 2004, декабрийн 31; 2005, мартын 29, майн 31, июлийн 6, июлийн 9) нэмэ хубилаалта оруулха гэбэл: 19-дэхи статьягай гурбадахи шэнэ мөр иигэжэ найруулха:

"15 480,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ хүдөө ажахын түүхэй эд болбосоруулдаг ба эдэе хоолой зүйл үйлдбэрилдэг эдэе хоолой; болбосоруулгын, хүнгэн промышленностин эмхинүүдтэ ба хубини хэрэг эрхилэгшэдтэ түүхэй эд худалдан абахыень, шубуу үсхэбэрилгын ба гахай үсхэбэрилгын эмхинүүдтэ тэжээл худалдан абахыень, эд хэрэглэгшэдэй хамжаанай эмхинүүдтэ шухала хэрэглээй эд бүтээл, зөөрин мэдээлэй бүхы түхэлэй нютагай хүдөө ажахын эд үйлдбэрилэгшэдһээ хүдөө ажахын эд бүтээл ба түүхэй эд, агнуурийн олзо, ойн ургамал ба мал ажалай эм домох-техническэ түүхэй эд худалдан абахыень";

Статья 2
Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент
Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 6
№ 1322-III

"2005 оной республикын бюджет тухай"

Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудыг оруулха тухай

Буряад Республикын Арагай Хурал 2005 оной сентябриин 30-да баталан абаа

Статья 1

Буряад Республикын 2004 оной декабриин 29-эй 1037-III дугаарай "Республикын 2005 оной бюджет тухай" Хуулида (Буряад Республикын Хуулига шийдэхбэринүүдэй суглуулбари, 2004, № 12 (69); "Бурятия" нонин, 2004 оной декабриин 31; 2005 оной мартын мартын 29, майн 31, июлиин 6, июлиин 9) удаадахи хубилалтануудыг оруулха гэбэл:

1) 1-дэхи статьягай түрүүшын дохол мур ингэжэ найруулах:

"12 815 302,3 мянган түхэриг оршын хэмжээ, тэрэ тоодо федеральна бюджетдээ 6 832 344,1 мянган түхэриг орохыг хараада абан, республикын 2005 оной бюджетдэй гарша 13 059 556,4 мянган түхэригөөр баталха. Республикын бюджетдэй оршын дутагдал 244 254,1 мянган түхэригэй хэмжээндэ тогтоохо.";

2) 10, 11, 12-дохи статьянуудыг ингэжэ найруулах:

"Статья 10

2005 ондо республикын бюджетдэй гаршын буридэдэ баталха гэбэл:

тус Хуулин 13-дахи хабсаргалтын ёһоор бюджетдэй хангагдасын хэмжээ тэгшэрүүлгэдэ муниципальна байгууламжануудай мүнгэн хангай дэмжэлгын нютагай жасын - 1 522 192,1 мянган түхэриг;

тус Хуулин 15-дахи хабсаргалтын ёһоор социальна гаршануудта Суг домологын жасын - 294 864,9 мянган түхэриг;

тус Хуулин 16-дахи хабсаргалтын ёһоор Хүсэлдүүлгын жасын - 2 053 319,3 мянган түхэриг, тэрэ тоодо юрэнхы эрдэм эрдэмэй эмхи зургаануудта юрэнхы эрдэм эрдэмэй эмхи зургаануудта нэгэ хэбэй эрилтэнүүдыг бэлүүлхэ хубидань тусхай мүнгэн туһаламжын - 1 930 208,0 мянган түхэриг, тус Хуулин 13.10-дахи хабсаргалтын ёһоор хүдөө нютагай мэргэжэлтэдтэ гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжын түлбэрин талаар муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ тодорхой мүнгэн туһаламжын 112 527,3 мянган түхэриг, тус Хуулин 13.14-дэхи хабсаргалтын ёһоор муниципальна байгууламжын хилэ соо ба хотонууд хоорондын зам харилсаанда хотын, хото шадархи, аймаг доторй ябалгада ниитын унаада хүнгэлэлтэтэй эрхэтэдтэ транспортын туһа хангамжын адляар хүртэлгыг хангалгада нютагай бюджетүүдтэ тусхай мүнгэн туһаламжын 10 584 мянган түхэриг;

тус Хуулин 13.1-дэхи хабсаргалтын ёһоор хүүгэдэй амаралтада нютагай бюджетүүдтэ нэмэлтэ мүнгэнэй 10 584 мянган түхэриг;

тус Хуулин 13.7-дохи хабсаргалтын ёһоор бюджетдэй халбарин эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй салин түлэхэ талаар нэгэдхэмэл тарифай хүсэнэгэй нэгэдэхи шатын тогтомол хэмжээ (салин) дээшлүүлэн ушарһаа гараһан гаршы зарим хубидань хүсэлдүүлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ гарша хүсэлдүүлгэдэ нэмэлтын 256 981,0 мянган түхэриг;

"Хүдөө нютагай социальна хүгжэлтэ 2004-2006 онуудта ба 2010 он болотор" гэхэн программада Муниципальна хүгжэлтын жасын 7 000,0 мянган түхэриг;

тус Хуулин 13.2-дохи хабсаргалтын ёһоор нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай мэдэлдэ дамжуулагдаһан гэр байрын-коммунальна ажахын ба социально-соёлой халбарин объектүүдыг хангалгын гарза хүсэлдүүлгэдэ нэмэрин 100 553,0 мянган түхэриг;

Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ спиртын болон архиин зүйлнүүдэй хуули бусын эрьесэ хороолгын эрхэ байдал тогтоолгодо республикын бюджетдэй өөрын оршын болон дутагдал домологын аргануудай талаар бүхыдөө 2005 оной түсэб дүүргэһэн ушарта тус Хууляар баталагдаһан бюджетдэй хубаарин тэмдэгээр нютагай үйлдэбэрлэгшэдэй 25 процентһээ дээшэ этилэй спиртын холисотой архиин зүйлнүүдыг худалдан абалгаһаа акцизуудай үнэ сэнһээ үлүү оршын хэмжээндэ нютагай бюджетүүдтэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа гэбэл:

1 03 02111 01 0000 110 - оршын хэмжээн 337 450,0 мянган түхэригөө дээшэ;

1 03 02112 01 0000 110 - оршын хэмжээн 17 866,0 мянган түхэригөө дээшэ;

тус Хуулин 13.11-дэхи хабсаргалтын ёһоор дулаасуулгын хаһа үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүдыг бэлүүлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ нэмэлтэ мүнгэ 80 820,3 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

тус Хуулин 13.13-дахи хабсаргалтын ёһоор "Политическэ харшалагдануудһаа хохидогшодыг сагааруулга тухай" ба "Донорой шуһан ба тэрэнэй бодосууд тухай" Россин Федерациин Хуулинуудһаа уламжалһан уялгануудай талаар бюджетүүдэй үри түлэлгэдэ муниципальна байгууламжануудта нэмэлтэ мүнгэ 5 782,7 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

тус Хуулин 13.3-дахи хабсаргалтын ёһоор социальна халбарин болон гэр байрын-коммунальна ажахыг хангалгада ба хүгжөөлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ нэмэлтэ мүнгэн 182 275,1 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

тус Хуулин 13.8-дахи хабсаргалтын ёһоор хоорондын тоосоогоор нютагай бюджетүүдтэ дамжуулагдадаг мүнгэн 642,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

сэрэгэй алба хаагшадта болон дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай ба түймэр саралгын гүрэнэй албанай хүдэлмэрилэгшэдтэ 2005 оной мартын 1-һээ һара бүрин мүнгэн урмашуулга түлэхэ талаар гарша хангалгада "Улаан-Үдэ хото" гэхэн муниципальна байгууламжын бюджеттэ нэмэлтэ мүнгэн 556,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

шулуу нүүрһэнэй хотонууд болон тосхонуудта нютагай хүгжэлтын ба ажалаар хангалгын программануудыг бэлүүлгэдэ Сэлэнгын аймагай бюджеттэ тусхай мүнгэн туһаламжа 5 752,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

Хойто-Байгалай, Муйскын аймагуудай ба Северобайкальск хотын зониие байраар хангахын тулада федеральна тусхай зорилгото "Гэр байра" программа, "Россин Федерациин эрхэтэдэ хуушарһан ба усалай байрануудһаа нүүлүүлгэ" гэхэн программын хуби бэлүүлгэдэ "Северобайкальск хото" гэхэн муниципальна байгууламжын бюджеттэ мүнгэн тэдхэмжэ 10 000,0 түхэригэй хэмжээндэ;

"Улаан-Үдэ хото" гэхэн муниципальна байгууламжын бюджеттэ мүнгэн тэдхэмжэ;

федеральна тусхай зорилгото "Алас Дурнын ба Забайкалийн экономика ба социальна хүгжэлтэ" гэхэн программа бэлүүлгэдэ 47 100,0 мянган түхэриг; федеральна тусхай зорилгото "Гэр байра" программа, "Гэр байрын-коммунальна ажахын хубилгал ба шэнэлэлгэ" гэхэн программа бэлүүлгэдэ 2 000,0 мянган түхэриг;

Баргажанай аймагта бага ГЭС-үүдыг барилгада проектын-мүнгэнэй түсэбэй саарһа баримтануудыг бэлдэхэ талаар дүүргэдэһэн хүдэлмэринин түлбэридэ "Баргажанай аймаг" гэхэн муниципальна байгууламжын бюджеттэ мүнгэн тэдхэмжэ 1 600,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ;

Тус Хуулин 13.16-дахи хабсаргалтын ёһоор федеральна тусхай зорилгото "Хүдөө нютагай социальна хүгжэлтэ 2010 он болотор" гэхэн программа бэлүүлгэдэ муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ мүнгэн тэдхэмжэ 25 400,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ.

Статья 11

Тогтоохо гэбэл:

тус Хуулин ёһоор нютагай бюджетүүдтэ оруулхаар хараалагдаһан бюджетдэй хангагдасын хэмжээ тэгшэрүүлгэдэ муниципальна байгууламжануудыг сангай дэмжэлгын нютагай жасын мүнгэн Россин Федерациин ба Буряад Республикын бюджетдэй хуулинуудай эрилтэ ямаршыг хаһалтагүйгөөр, нэмэлтэ зүйл ба (али) онсо эрхэ хүхэсэлгүйгөөр дүүргэдэг нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудта имагта үгтэдэг;

Социальна гаршануудыг суг домологын жасаһаа ба Хүсэлдүүлгын жасаһаа туһаламжа тэдхэмжэнүүд тусгаар зааһан шэнжэтэй ба ондоо зорилгоор ашаглагдажа болохогүй;

хүдөөгэй мэргэжэлтэдтэ гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжын түлбэрин талаар муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ тусхай шэглэлтэй мүнгэн туһаламжа хубаалгын арга ба үгэлгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлдог;

нютагай бюджетүүдтэ хүүгэдэй зунай амаралтада гаршынь хүсэлдүүлгын мүнгэ хубаалгын гурим ба эрхэ хүхэсэлнүүд Буряад Республикын хууляар баталагдадаг;

бюджетдэй халбарин эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй салин түлэхэ талаар нэгэдхэмэл тарифай гуримай нэгэдэхи шатын тогтомол хэмжээ (салин) дээшлүүлэн ушарһаа гараһан гаршы зарим

хубидань хүсэлдүүлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ гарша хүсэлдүүлгын нэмэри мүнгэ үгэлгын гурим Буряад Республикын хууляар баталагдадаг;

Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ спиртын ба архиин зүйлнүүдэй хуули бусын эрьесэ хороохын тула эрхэ хүхэсэл байгуулгада нютагай бюджетүүдтэ нэмэри мүнгэ хубаалгын гурим Буряад Республикын Правительство тодорхойлдог;

Муниципальна хүгжэлтын жасаһаа хэмжээ ябуулануудыг домололо Буряад Республикын хууляар баталагдаһан аргын ёһоор бэлүүлгэдэг.

Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин түлөөлэгтэ зургаануудай баталһан тусхай зорилгото (тодорхой хаягаар) программануудай бии байлга хадаа социальна халбарин ба гэр байрын-коммунальна ажахыг тэдхэлгэдэ ба хүгжөөлгэдэ болон дулаасуулгын хаһа үнгэргэлгын талаар хэмжээнүүдыг бэлүүлгэдэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа олголгын уялгата эрхэ хүхэсэл болоно.

Статья 12

Баталха гэбэл:

бюджетдэй хангагдасын хэмжээ тэгшэрүүлгэдэ муниципальна байгууламжануудыг дэмжэлгын нютагай жасын мүнгэ хубаалгын арга тус Хуулин 6-дахи хабсаргалтын ёһоор;

юрэнхы хуралсалай эмхи зургаануудта эрдэм хуралсалай гүрэнэй хэм эрилтэнүүдыг бэлүүлхэ хубидань мүнгэ домололодо нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн туһаламжа хубаалгын арга тус Хуулин 7-дохи хабсаргалтын ёһоор;

Социальна гаршын суг домологын жасаһаа тэдхэмжэ үгэлгын ба тоололгын арга тус Хуулин 14-дэхи хабсаргалтын ёһоор;

нютагай бюджетүүдтэ хүүгэдэй зунай амаралтада гарша хүсэлдүүлгын мүнгэ хубаалгын гурим ба эрхэ хүхэсэлнүүдыг тус Хуулин 13.4-дэхи хабсаргалтын ёһоор;

Муниципальна хүгжэлтын жасаһаа нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн тэдхэмжэ хубаалгын ба домологын арга тус Хуулин 13.5-дахи хабсаргалтын ёһоор;

нютагай бюджетүүдтэ социальна оршын ба гэр байрын-коммунальна ажахы хангалгада ба хүгжөөлгэдэ гээд гарша хүсэлдүүлгын мүнгэ хубаалгын арга тус Хуулин 13.6-дахи хабсаргалтын ёһоор;

бюджетдэй халбарин эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй салин түлэхэ талаар Нэгэдхэмэл тарифай гуримай нэгэдэхи шатын тогтомол хэмжээ (салин) дээшлүүлэн ушарһаа гараһан гаршы зарим хубидань хүсэлдүүлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ гарша хүсэлдүүлгын нэмэри мүнгэ үгэлгын гурим тус Хуулин 13.9-дэхи хабсаргалтын ёһоор;

дулаасуулгын хаһа үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүдыг бэлүүлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа олголгын гурим тус Хуулин 13.12-дохи хабсаргалтын ёһоор;

муниципальна байгууламжын хилэ соо ба хотонууд хоорондын ниитэ ашаглалгын хотын, хото шадарай, аймаг доторой харгыда зониие шэрэдэг унаагаар ябалгада хүнгэлэлтэтэй эрхэтэдтэ транспортын туһа хангамжада адляар хүртэлгэ хангалгада муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ тусхай мүнгэн туһаламжа олголгын арга тус Хуулин 13.15-дахи хабсаргалтын ёһоор.";

3) 20-дохи статьяда:

а) 20-дохи статьягай долоодохи дохол муртэ "24 650 мянган түхэригэй хэмжээндэ" гэхэн үгэнүүдыг "8 650,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ";

б) иимэ удхатай наймадахи дохол мур нэмэхэ:

"2005-2006 онуудай дулаасуулгын хаһа бэлдэлгэ ба үнгэргэлгэдэ гэжэ муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ";

в) наймадахи дохол мур юһэдэхи гэжэ тоолохо;

4) иимэ удхатай 20.1-дэхи статья нэмэхэ:

"Статья 20.1

Россин Федерациин хуулин ёһоор түлэгдэһэн гэжэ мэдэрэгдэхэ ёһотой бусаалтатай үндэһөөр республикын бюджетдээ үгтэһэн мүнгэнэй ба тэрэниие ашаглананай процентын ба ялатай хэһээлтын талаар үри хаалгын гурим бэлдэхыень Буряад Республикын Правительствода даалгаха.";

5) 21-дэхи статья иигэжэ найруулах:

"Статья 21

Жэлээр үгтэхэ бюджетдэй урьһаламжануудай хубаари 201 000,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ ба жэлһээ үлүү гараһан болзорто 10 650,0 мянган түхэригэй хэмжээндэ гээд тогтоохо.";

б) 32-дохи статьяда:

а) түрүүшын дохол муртэ "гаршануудай" гэхэн үгэ хаһаха;

б) табадахи дохол муртэ "бюджетдэй оршын дутагдалай." гэхэн үгэнүүдыг "бюджетдэй оршын дутагдалай;" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;

в) иимэ удхатай 6-дахи дохол мур нэмэхэ:

"Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ спиртын болон архиин зүйлнүүдэй хуули бусын эрьесэ хороохын тула эрхэ хүхэсэл байгуулгада нютагай бюджетүүдтэ нэмэлтэ мүнгэ үгэлгэ.";

г) зургаадахи, долоодохи дохол мурнүүдыг долоодохи, наймадахи гэжэ тоолохо;

7) 1-дэхи хабсаргалтада удаадахи мурнүүдыг нэмэхэ:

"4 Ой модоной ажахын Буряад Республикадахи агентство		
	1 12 04020 02 0000 120	Үндэһөөрнэ үгтэдэг модоной түлөө түлбэрин доодо хэмжээ үлүүлһэн хубидань ой модоной жаса ашаглалгын түлөө түлбэринүүд
	1 12 04021 02 0000 120	Үндэһөөрнэ үгтэдэг модоной түлөө түлбэрин доодо хэмжээ үлүүлһэн хубидань ой модоной татабари
053	1 12 04022 02 0000 120	Үндэһөөрнэ үгтэдэг модоной түлөө түлбэрин доодо хэмжээ үлүүлһэн хубидань ой модоной жаса ашаглалгын түлөө арендын түлбэри

28 Байгааалин нөөсөнүүдэй ба тойронхи оршон хамгаалгын талаар республикын агентство		
	831 1 12 04020 02 0000 120	Үндэһөөрнэ үгтэдэг модоной түлөө түлбэрин доодо хэмжээ үлүүлһэн хубидань ой модоной жаса ашаглалгын түлөө түлбэринүүд
	1 12 04021 02 0000 120	Үндэһөөрнэ үгтэдэг модоной түлөө түлбэрин доодо хэмжээ үлүүлһэн хубидань ой модоной татабари
	1 12 04022 02 0000 120	Үндэһөөрнэ үгтэдэг модоной түлөө түлбэрин доодо хэмжээ үлүүлһэн хубидань ой модоной жаса ашаглалгын түлөө арендын түлбэри

8) 3-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

«2005 оной республикын бюджет тухай»
Буряад Республикын Хуулига
3-дахи хабсаргалта

Республикын бюджетэй олзо оршо

(мян.түх.)

Тэмдэг	Нэрэ	Хэмжээн
1 00 00000 00 0000 000	ОРШО	5 769 550,7
1 01 00000 00 0000 000	НЭМЭЛТЭ ОЛЗЫН НАЛОГ, ОРШО	3 302 824,7
1 01 01010 00 0000 110	Россин Федерацийн бюджетэй гуримда тусха хэмжээгээр бюджетүүдэ оруулагдадаг эмхинүүдэй нэмэлтэ олзын налог	1 060 424,0
1 01 01012 02 0000 110	Россин Федерацийн нотаг можын бюджетэ оруулагдадаг эмхинүүдэй нэмэлтэ олзын налог	1 060 424,0
1 01 02000 01 0000 110	Хубийн ноуруудай олзын налог	2 242 400,7
1 01 02010 01 0000 110	Эмхинүүдэй ажал ябуулгада хубита хабаадалгаана жэлэй хубаарин түхэлээр хубийн ноуруудай абадаг олзын налог	23 125,0
1 01 02021 01 0000 110	Россин Федерацийн Налогий кодекс 224 статьягай 1-дэхи зүйлээр тогтоогдонон хэмжээгээр тохогодог хубийн ноуруудай олзын налог, хубидаа олзын хэрэг эрхилгээ боложо бүридхэлдэ абтанам хубийн ноуруудана, хубийн нотариусууд болон хубийн ажал эрхилдэг бусад ноуруудана бэшэндэ	2 201 418,7
1 01 02022 01 0000 110	Россин Федерацийн Налогий кодекс 224 статьягай 1-дэхи зүйлээр тогтоогдонон хэмжээгээр хубийн ноуруудай ба хубидаа олзын хэрэг эрхилгээ гээд бүридхэлдэ абтанам хүүндэй, амярааа нотариусууд болон хубийн ажал эрхилдэг бусад ноуруудай олзын налог	17 857,0
1 03 00000 00 0000 000	РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ДЭБИСХЭР ДЭЭРЭ ХУДАЛДАГАДАГ ЭДНЭЭ (ХҮДЭЛМЭРИ, ХАНГАМЖАНАА) НАЛОГ	1 182 588,6
1 03 02000 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ үйлдэбэрлэгдэдэг эдэй (үрэ бүтээлэй) акциз	1 182 588,6
1 03 02040 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ үйлдэбэрлэгдэдэг автомобиллин бензиндэ тохогодог акциз	28 175,0
1 03 02070 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ үйлдэбэрлэгдэдэг дизелин түлшэдэ акциз	7 040,0
1 03 02080 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ үйлдэбэрлэгдэдэг дизельтэй ба (али) карбюратортай (инжектортэй) моторой тонодо акциз	1 253,0
1 03 02090 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ гаргагдадаг улаан архида акциз	67 957,0
1 03 02100 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ гаргагдадаг гивээдэ акциз	934,0
1 03 02110 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ үйлдэбэрлэгдэдэг 25 проценттээ хагуу этилэй спирт холилготой архиин зүйлүүдэй (улаан архиана бэшэ) акциз	727 222,0
1 03 02111 01 0000 110	25 проценттээ дээшэ этилэй спирт холилготой архиин зүйлүүд (улаан архиана бэшэ) үйлдэбэрлэгдэдэг худалдахада, акцизай складта худалдахада бэшэндэ	337 450,0
1 03 02112 01 0000 110	25 проценттээ дээшэ этилэй спирт холилготой архиин зүйлүүд (улаан архиана бэшэ) үйлдэбэрлэгдэдэг акцизай складта худалдахада	17 866,0
1 03 02113 01 0000 110	25 проценттээ дээшэ этилэй спирт холилготой архиин зүйлүүд (улаан архиана бэшэ) акцизай складнаа худалдахада	371 906,0
1 03 02120 01 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэртэ үйлдэбэрлэгдэдэг 9-нээ 25 процент хүрэтэр этилэй спирт холилготой архиин зүйлүүдэй акциз (улаан архиана бэшэ)	582,0
1 03 02123 01 0000 110	9-нээ 25 процент хүрэтэр этилэй спирт холилготой архиин зүйлүүдэй акциз (улаан архиана бэшэ) акцизай складнаа худалдахада	582,0
1 03 02150 02 0000 110	Россин Федерацийн можын нэгдэхэмэл бюджетэ ба хаамал захиргаанай-дэбисхэрэй байгууламжуудай бюджетэ хубаагдаха дизелин түлшэдэ акциз түлэлгэнөө оршо	68 543,0
1 03 02160 02 0000 110	Россин Федерацийн можын нэгдэхэмэл бюджетэ ба хаамал захиргаанай-дэбисхэрэй байгууламжуудай бюджетэ хубаагдаха дизельтэй ба (али) карбюратортай (инжектортэй) моторой тонодо акциз түлэлгэнөө оршо	6 579,0
1 03 02170 02 0000 110	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ үйлдэбэрлэгдэдэг Россин Федерацийн можын нэгдэхэмэл бюджетэ ба хаамал захиргаанай-дэбисхэрэй байгууламжуудай бюджетэ хубаагдаха автомобиллин бензиндэ акциз түлэлгэнөө оршо	274 303,6
1 05 00000 00 0000 000	ХАМТАРУУЛХАН ОЛЗЫН НАЛОГ	196 457,0
1 05 01000 01 0000 110	Налог тохоллын соморлогдонон гурим хэрэглэнэ ушараар абтадаг нэгдэхэмэл налог	195 575,0
1 05 03000 01 0000 110	Нэгдэхэмэл худөө ажахын налог	882,0
1 06 00000 00 0000 000	ЗӨӨРИИН НАЛОГ	688 868,0
1 06 02000 02 0000 110	Эмхинүүдэй зөөрин налог	546 328,0
1 06 02010 02 0000 110	Газар хангалгын нэгдэхэмэл гуримда ородоггүй зөөрин талаар эмхинүүдэй зөөрин налог	546 328,0
1 06 03000 01 0000 110	Уг залгамжалгын гү, али бэлэглэлгын налог	65,0
1 06 04000 02 0000 110	Транспортын налог	97 529,0
1 06 04011 02 0000 110	Эмхинүүдэй ашагдадаг транспортын налог	39 359,0
1 06 04012 02 0000 110	Хубийн ноуруудта ашагдадаг транспортын налог	58 170,0
1 06 05000 00 0000 110	Шуналта нааданай налог	44 946,0
1 06 05010 02 0000 110	Россин Федерацийн можын бюджетэ оруулагдадаг шуналта нааданай налог	44 946,0
1 07 00000 00 0000 000	БАЙГААЛИН НӨӨСЭ АШАГЛАЛГЫН НАЛОГ, ТАТАБАРИ БОЛОН ҮЕ ҮЕЫН ТҮЛБЭРИНҮҮД	113 691,0
1 07 01000 01 0000 110	Ашагта малтамалай налог	111 689,0
1 07 01020 01 0000 110	Юрэ ушардаг ашагта малтамал олзоборилгын налог	2 695,0
1 07 01030 01 0000 110	Бусад ашагта малтамал олзоборилгын налог	108 994,0
1 07 04000 01 0000 110	Амитадай аймаг ашаглалгын ба уһанай амита нөөсэ ашаглалгын түлөө татабари	2 002,0
1 07 04010 01 0000 110	Амитадай аймаг ашаглалгын түлөө татабари	2 002,0
1 09 00000 00 0000 000	БОЛЮУЛАГДАНАН НАЛОГ, ТАТАБАРИ БА БУСАД УЯЛГАТА ТҮЛБЭРИН ТАЛААР ҮРИ БОЛОН ДАХИН ТООЛОЛГО	22 320,0
1 09 04030 01 0000 110	Авотбилиин харгы ашаглагдаха абтадаг налог	20 120,0
1 09 06030 02 0000 110	Бусад налог ба татабари	2 200,0
1 11 00000 00 0000 000	ГҮРЭНЭЙ БА МУНИЦИПАЛЬНА МЭДЭЛЭЙ ЗӨӨРИ АШАГЛАЛГАНАА ОРШО	120 484,2
1 11 01000 00 0000 120	Гүрэнэй ба муниципальна зөөрин мэдэлдэ байһан акцинуудаар жэлэй хубаарин нэмэлтэ олзо ба хүрэнгэдэ хабаадалгын бусад түхэлнөө олзо	500,0
1 11 01020 02 0000 120	Россин Федерацийн можын мэдэлдэ байдаг акцинуудаар жэлэй хубаарин нэмэлтэ олзо ба хүрэнгэдэ хабаадалгын бусад түхэлнөө олзо	500,0
1 11 03000 00 0000 120	Орон дотор бюджетһээ зээли үгэлгэнөө түрсэ	46 324,2
1 11 03020 02 0000 120	Россин Федерацийн можын бюджетүүдэй мүнгэнэй тоосоогоор орон дотор бюджетһээ зээли үгэлгэнөө түрсэ	46 324,2
1 11 05000 00 0000 120	Гүрэнэй ба муниципальна мэдэлдэ ородог зөөри арендэдэ тушаалгаана оршо	73 360,0
1 11 05010 00 0000 120	Гүрэнэй мэдэлэй газар илгатар гүрэнэй мэдэлдэ байһан газарай арендын түлбэри ба арендын хэлсээ баталха эрхэ худалдалгаана оршо	39 608,0

1 11 05012 03 0000 120	Гүрэнэй мэдэлэй газар илгатар хотын салэгнүүдэй газарай арендын түлбэри ба арендын хэлсээ баталха эрхэ худалдалгаана оршо	39 608,0
1 11 05030 00 0000 120	Гүрэнэй засагай зургаануудай, нотагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай, гүрэнэй бюджетһээ гадуур жасануудай ба тэдэнэй байгуулан эмхи зургаануудай шууд хүтэлбэридэ ба гүрэнэй нэгдэхэмэл предпритинуудай болон муниципальна нэгдэхэмэл предпритинуудай ажахын хүтэлбэридэ байһан зөөри арендэдэ тушаалгаана оршо	33 752,0
1 11 05032 02 0000 120	Россин Федерацийн можын гүрэнэй засагай зургаануудай ба тэдэнэй байгуулан эмхи зургаануудай шууд хүтэлбэридэ ба Россин Федерацийн можын гүрэнэй нэгдэхэмэл предпритинуудай ажахын хүтэлбэридэ байһан зөөри арендэдэ тушаалгаана оршо	33 752,0
1 11 07000 00 0000 120	Гүрэнэй ба муниципальна нэгдэхэмэл предпритинуудана ородог түлбэри	300,0
1 11 07010 00 0000 120	Гүрэнэй ба муниципальна нэгдэхэмэл предпритинуудай налог болон бусад уялгата түлбэриэ орууланай нүүлдэ үлдэг нэмэлтэ олзын хуби дамжуулгаана оршо	300,0
1 11 07012 02 0000 120	Россин Федерацийн можын мэдэлдэй байдаг гүрэнэй нэгдэхэмэл предпритинуудай налог болон бусад уялгата түлбэриэ орууланай нүүлдэ үлдэг нэмэлтэ олзын хуби дамжуулгаана оршо	300,0
1 12 00000 00 0000 000	БАЙГААЛИН НӨӨСЭ АШАГЛАХАДА ТҮЛБЭРИ	53 394,0
1 12 01000 01 0000 120	Тойронхи оршондо үзүүлэн муу нүлөөгэй түлөө түлбэри	21 600,0
1 12 02000 01 0000 120	Газарай гүн ашаглахада түлбэри	294,0
1 12 02030 01 0000 120	Россин Федерацийн дэбисхэр дээрэ газарай гүн ашаглахада үе үеын түлбэри (ренталс)	294,0
1 12 04000 00 0000 120	Ой модной жаса ашаглалгын түлбэри	31 500,0
1 12 04021 02 0000 120	Үндэһөөрнө үгтэдэг модной түлөө түлбэрин доодо хизаарнаа үлүү хубидане ой модной татабари	22 720,0
1 12 04022 02 0000 120	Үндэһөөрнө үгтэдэг модной түлөө түлбэрин доодо хизаарнаа үлүү хубидане ой модной ашаглалгын арендын түлөөлэн	8 591,0
1 12 04040 02 0000 120	Россин Федерацийн ой модной жаса ашаглалгаана бусад оршо	189,0
1 13 00000 00 0000 000	ТУҢА ХАНГАМЖА ҮЗҮҮЛЭНЭНЭЭ БА ГҮРЭНЭЙ ГАРЗА ХҮСЭЛДҮҮЛГЭНЭЭ ОРШО	20 032,0
1 13 03020 02 0000 130	Туһа хангамжа үзүүлэгэнэ ба гүрэнэй гарза хүсэлдүүлгэнэ Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэ бусад оршо	20 032,0
1 14 00000 00 0000 000	ЭД БА ЭД БЭШЭ ЗӨӨРИ ХУДАЛДАЛГАНАА ОРШО	16 270,0
1 14 02023 02 0000 410	Россин Федерацийн можонуудай зөөри болодог бусад зөөри худалдалгаана оршо (гүс зөөрин гол нөөсэ бэлүүлгын хубида)	16 270,0
1 15 00000 00 0000 000	АЛБАН ЗАХИРГАНАЙ ТҮЛБЭРИ БА ТАТАБАРИ	620,0
1 15 02020 02 0000 140	Тодорхой үйлын түлөө гүрэнэй ба муниципальна эмхинүүдэй абадаг түлбэри	620,0
1 16 00000 00 0000 000	ЯЛА, ХЭНЭЭЛТЭ, ХОХИДОЛ ТЭХЭРЮУЛГЭ	4 350,0
1 17 00000 00 0000 000	БУСАД НАЛОГЫ БЭШЭ ОРШО	46 644,2
1 17 05021 02 0000 180	Уһанай гаталалгын түлөө түлбэри	2 700,0
1 17 05022 02 0000 180	Хүндэ ашватай машинануудай юрэнхы ашаглалга харгыда хүргэнэн хохидолой түлбэри	1 000,0
1 17 05023 02 0000 180	Нотаг можын элшэ хүснэй комиссийн сангүүдые гуримшуулгада ба баталалгада мүнгэ үгэлгэ	9 318,0
1 17 05024 02 0000 180	Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэ налогһоо гадуур бусад оршо	33 626,2
1 18 00000 00 0000 000	УРДА ЖЭЛНҮҮДЭЙ МҮНГЭН ТУҢАЛАМЖЫН БА ТЭДХЭМЖЫН ҮЛЭГДЭЛ БУСАЛГАНАА РОССИН ФЕДЕРАЦИИН МОЖОНУУДАЙ БЮДЖЕДУУДЭ ОРШО	1 007,0
1 18 02010 02 0000 151	Урда жэлнүүдэй мүнгэн туһаламжын ба тэдхэмжын үлэгдэг бусалгаана Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэ оршо	1 007,0
2 00 00000 00 0000 000	БУСАЛТАГҮЙ ОРШО	6 832 344,1
2 02 00000 00 0000 000	РОССИН ФЕДЕРАЦИИН МОЖЫН БЮДЖЕДТЭ ОНДОО ШАТЫН БЮДЖЕДУУДЭ БУСАЛТАГҮЙ ОРШО, ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕДНЭЭ ГАДУУР ЖАСАНУУДАЙ БЮДЖЕДУУДЭ БЭШЭ	6 832 344,1
2 02 01000 00 0000 151	Россин Федерацийн бюджетэй гуримай ондоо бюджетүүдээ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа	5 543 075,5
2 02 01010 02 0000 151	Бюджетэй хангадаса тэлшэрүүлгэдэ гарша хүсэлдүүлгэ	4 776 923,6
2 02 01070 02 0000 151	Бюджетүүдэй тэнсуури хангаха талаар хэмжээнүүдые дэмжэлгэдэ Россин Федерацийн можын бюджетэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа	612 879,5
2 02 01030 02 0000 151	Нотагай өөһэдн хүтэлбэрин зургаануудай мэдэлдэ дамжуулагдаһан гэр байрын коммунальна ажахын ба социально-соелой халбарин объектуудые тэдхэлгэнээ гарза хүсэлдүүлгэдэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа	100 553,0
2 02 01060 01 0000 151	2005 оной мартын 1-нээ дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай ба гүрэнэй түймэр саралгын албанай сэрэгэй алба алаа хаагдада болон худэлмэрилэгшэдэ нара бүрин мүнгэн урмашуулга түлэлгын талаар гарша хүсэлдүүлгэдэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа	52 719,4
2 02 02000 02 0000 151	Россин Федерацийн бюджетэй халбарин ондоо бюджетүүдээ тусхай мүнгэн туһаламжа	241 175,7
2 02 02080 02 0000 151	Зарим эрхэтэдтэ гэр байрын-коммунальна туһа хангамжа түлэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	168 075,6
2 02 02110 02 0000 152	Эрхэтэнэй байдалай данса гүрэнэй бүридхэлдэ абаха талаар федеральна эрхэ түлөөлэгэнүүдые дүүргэлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	26 355,3
2 02 02120 02 0000 151	"Россин хүндэтэ донор" гэнэн тэмдэгээр шагнагдаһан ноуруудта социальна дэмжэлгэ хангалгада Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	6 340,0
2 02 02131 00 0000 151	"Политическэ харшалаганаа хохидогшодые сагааруулга" гэнэн Россин Федерацийн Хуулиһаа дулдыдаһан уялгануудаар үри түлэлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	5 779,0
2 02 02132 00 0000 151	"Донорой шуһан ба тэрэнэй бодосуд тухай" гэнэн Россин Федерацийн Хуулиһаа дулдыдаһан уялгануудаар үри түлэлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	3,7
2 02 02210 02 0000 151	"Политическэ харшалаганаа хохидогшодые сагааруулга" гэнэн Россин Федерацийн Хуулиһаа дулдыдаһан уялгануудаар үри түлэлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	2 850,5
2 02 02210 02 0000 151	Россин Федерацийн бюджетэй халбарин ондоо бюджетүүдээ Федеральна Сулганай Гүрэнэй Дүүмын депутатуудай ба Федерацийн Советэй гэшүүдэй болон тэдэнэй туһалагдаһай ажал ябуулгыэ эд эрэгсэлээр хангалгатай холбоотой гарша хүсэлдүүлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	5 752,0
2 02 02210 02 0000 151	Нотагай хүжэлтын ба шулуу мүүрэнэй хотонууд болон тосхонуудта зоние ажапар хангалгын програмуудые бэлүүлгэдэ тусхай мүнгэн туһаламжа	16 202,0
2 02 02210 02 0000 151	Ойн түймэр саралгада тусхай мүнгэн туһаламжа	9 359,6
2 02 03020 02 0000 151	Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдээ хоорондын тоосоогоор абтадаг мүнгэн, тэрэ тоодо гүрэнэй засагай зургаануудай абтан шидхэбэринүүдэй дүнгөөр бии болоһон гарша хүсэлдүүлгэ	67,6

Тэмдэг	Чэрэ	Хэмжээн
2 02 04000 00 0000 151	Россин Федерацийн бюджетэй халбарин ондоо бюджетүүдээ мүнэн туһаламжа	494 307,3
2 02 04040 02 0000 151	Гэмьнь сагааруулагдаһан ниоурнууды ба политическэ харшалалгаһаа хойхдоһон гэжэ тоологдоһон ниоурнууды социальна талаһаа дэмжэлгын хэмжээнүүды үнгэргэлгэдэ мүнэн туһаламжа	19 104,2
2 02 04050 02 0000 151	Гэр байрын ба коммунальна туһа хангамжа түлэлгэдэ эрхэтэдэ мүнэн туһаламжа олгохо талаар бюджетэй гаршын хуби хүсэлдүүлгэдэ мүнэн туһаламжа	146 554,0
2 02 04060 02 0000 151	Ажалай ветерануудта ба ара талын хүдэлмэришадтэ хүнгэлэлтэнүүды олгохо талаар бюджетэй гаршын хуби хүсэлдүүлгэдэ мүнэн туһаламжа	190 925,5
2 02 04080 02 0000 151	Хүүгэдэй эрхэтэдэ гүрэнэй тэдхэмжэ түлэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудай бюджетэй гаршын хуби хүсэлдүүлгэдэ мүнэн туһаламжа	67 239,6
2 02 04090 00 0000 151	Хүдөө ажахы номололгодо мүнэн туһаламжа	45 164,0
2 02 04091 02 0000 151	Үүлтэртэ мал ажахы дэмжэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	8 514,0
2 02 04092 02 0000 151	Һайн үрэнэ хүрэнгын ажал дэмжэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	316,3
2 02 04093 02 0000 151	Орон доторой хойто аймагуудта тэжээлэй ургамал ургуулын туһа хүрэнгэ асаруулы дэмжэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	12 404,1
2 02 04095 02 0000 151	Олон жэлэй ургамалууды тарилгын ба харууһалгын дэмжэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	759,5
2 02 04096 02 0000 151	Химийн зүйлүүды худалдан абалгада гаршын хуби хүсэлдүүлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	2 749,4
2 02 04097 02 0000 151	Хүдөө ажахын ургамалай гарша уридшалан дааха талаар гаршын хуби хүсэлдүүлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	8 812,2
2 02 04097 02 0000 151	Россин урһаламжын эмхонүүдтэ хэрэглэгдэһэн урһаламжануудай талаар турсын хэмжээ түлэлгэдэ Россин Федерацийн можонуудта мүнэн туһаламжа	11 608,5
2 02 04110 02 0000 151	Бусад мүнэн туһаламжа	25 320,0
2 02 04110 02 0000 151	Багашуул болон адиршуулы элүүржүүлгын хэмжээ ябууланууды үнгэргэлгэдэ мүнэн туһаламжа	17 820,0
2 02 04110 02 0000 151	Уһанай нөөснүүдэй талаар гарша номололгодо мүнэн туһаламжа	7 500,0
2 02 05000 00 0000 151	Федеральна тодорхой шэглэлэй удаан болзорой программа бэелүүлгэдэ федеральна бюджетдээ мүнэн	548 218,0
2 02 07011 02 0000 151	Федеральна бюджетдээ Россин Федерацийн можонуудай бюджетүүдтэ бусаалтагүй бусад оршо	5 500,0
3 00 00000 00 0000 000	ОЛЗЫН ХЭРЭГ ЭРХИЛЭЛЭГЭЭЭ БА ОЛЗОТ ОЙ БУСАД АЖАЛ ЯБУУЛГААА ОРШО	213 407,5
	БУХЫДӨӨ ОРШО	12 815 302,3

9) 4-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулаха:

«2005 оной республикын бюджет тухай»
Буряад Республикын Хуулида
4-дэхи хабсаргалта

Россин Федерацийн бюджетүүдэй гаршын ажал үүргын талаар илгәһан бүлэгүүдээр ба бүлэгэй хубинуудаар республикын бюджетэй гаршанууд

Тэмдэг	Бүлэгүүд ба бүлэгэй нэрэнүүд	Гарша	
		бүхыдөө	тэндэһээ түлбэритэй
0100	Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	364 844,5	4 517,0
0102	Россин Федерацийн можын дээдэ тушаалта ниоурай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай ажаллалга	110 572,4	3 829,0
0103	Гүрэнэй засагай ба нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн хуули гаргалгын (түлөөлэлгэтэ) зургаануудай ажалаа ябуулга	67 652,7	0,0
0105	Сүүдэй засаг	25 027,5	0,0
0106	Мүнэн һангай, налогой, тамуужанай зургаануудай ба хиналтын зургаануудай ажал ябуулга хангалга	72 227,6	0,0
0107	Һунгалта ба һанал хурялганууды үнгэргэлгэ	8 375,7	0,0
0112	Гүрэнэй ба муниципальна үри ажаллалга	190 809,0	0,0
0113	Нөөсын жасанууд	15 000,0	0,0
0115	Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	-124 820,4	688,0
0200	Улас түрын сэрэгэй хамгаалга	834,0	0,0
0203	Экономико элсүүлгэ	834,0	0,0
0300	Улас түрын аюулгүй байдал ба хуули хамгаалгын ажал ябуулга	563 196,8	2 550,0
0302	Дотоодын хэрэгүүдэй зургаанууд	401 505,5	1 050,0
0309	Онсо ушаралта байдал ба байгаалин усал нэргылгэ ба усадхалга, сэрэгэй бэшэ зоние хамгаалга	41 727,6	0,0
0310	Түймэрэй аюулгүй хангалга	119 963,7	1 500,0
0400	Гүрэнэй экономико	975 127,7	28 526,2
0405	Хүдөө ажахы ба загана барилга	311 553,9	24 424,6
0406	Уһанай нөөсэ	7 500,0	0,0
0407	Ой модоной ажахы	25 561,6	0,0
0408	Транспорт	276 150,9	0,0
0409	Хэлхээ холбоон ба оньһото мэдээсэл	7 512,4	0,0
0411	Гүрэнэй экономикын һалбарид бусад асуудалнууд	346 848,9	4 101,6
0500	Гэр байрын-коммунальна ажахы	33 167,1	0,0
0504	Гэр байрын-коммунальна ажахын һалбарид бусад асуудалнууд	33 167,1	0,0
0600	Тойронхи оршон хамгаалга	101 285,0	0,0

Тэмдэг	Бүлэгүүд ба бүлэгэй нэрэнүүд	Гарша	
		бүхыдөө	тэндэһээ түлбэритэй
0602	Ургамалай ба амитадай янза болон амидаралай оршон хамгаалга	7 425,0	0,0
0604	Тойронхи оршон хамгаалгын талаар бусад асуудалнууд	93 860,0	0,0
0700	Эрдэм һуралсал	1 219 817,9	56 006,0
0702	Юрэнхы эрдэм һуралсал	499 300,2	6 400,0
0703	Эжин шатын мэргэжэлэй һуралсал	355 964,6	25 000,0
0704	Дунда шатын мэргэжэлэй һуралсал	156 372,5	14 940,0
0705	Шэнээр бэлдэлгэ ба мэргэжэл дээшлүүлгэ	26 394,6	9 238,0
0707	Залуушуулай политика ба үхибүүды элүүржүүлгэ	35 875,0	100,0
0708	Эрдэм һуралсалай һалбарид хэрэглэлэй эрдэм ухаанай шэнжэлгэнүүд	6 200,0	0,0
0709	Эрдэм һуралсалай һалбарид бусад асуудалнууд	139 711,0	328,0
0800	Соёл, киногой һалбар ба олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүд	258 576,2	15 076,0
0801	Соёл	158 929,1	15 076,0
0803	Телевидени ба радиодамжуулга	2 910,0	0,0
0804	Үе үеын хэблэл ба номой хэблэл	13 653,0	0,0
0806	Соёлой, киногой ба олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдэй һалбарид бусад асуудалнууд	83 084,1	0,0
0900	Элүүры хамгаалга ба спорт	1 977 892,5	73 427,0
0901	Элүүры хамгаалга	1 846 213,6	73 327,0
0902	Спорт ба бэсын тамирай соёл	24 842,1	100,0
0904	Элүүры хамгаалгын ба спортын талаар бусад асуудалнууд	106 836,8	0,0
1000	Социальна политика	2 953 369,3	33 671,1
1001	Пенсийн хангалга	31 527,0	0,0
1002	Зоний социальна хангамжа	506 337,5	33 663,1
1003	Зоний социальна хангалга	2 211 534,6	0,0
1004	Хүүгэдэй харууһагүйтэй тэмсэлгэ, харгалзал	546,0	0,0
1006	Социальна политикын талаар бусад асуудалнууд	203 424,2	8,0
1100	Бюджет хоорондын мүнэгэ дамжуулга	4 611 445,4	0,0
1101	Ондоо шатын бюджетүүдтэ мүнэн һангай туһаламжа	2 465 026,1	0,0
1102	Хүсэлдүүлгын жасанууд	2 053 319,3	0,0
1103	Бюджет хоорондын мүнэгэ дамжуулга	93 100,0	0,0
	БУХЫДӨӨ ГАРША	13 059 556,4	213 773,3
	БЮДЖЕДЭЙ ДУТАГДАЛ	-244 254,1	

10) 5-дахы хабсаргалта иигэжэ найруулаха:

«2005 оной республикын бюджет тухай»
Буряад Республикын Хуулида
5-дахы хабсаргалта

Республикын бюджетэй албан һалбарин талаар илгәһан гаршанууд

Харууһалтын нэрэ	Албан һалбарин талаар илгәһан тэмдэгүүд					Мүнэн
	Бюджетэй мүнэгэй гол мэдэн хубаагша, хубаагша	Бүлэг	Бүлэгэй хуби	Тусхай зорилготой статья	Гаршын янза	
Буряад Республикын Промышленностиин, үйлэдбэри хангалгын ба технологиин министрство	801	00	00	000 00 00	000	20 832,3
Гүрэнэй экономико	801	04	00	000 00 00	000	19 232,3
Транспорт	801	04	08	000 00 00	000	2 217,1
Түмэр харгын транспортын һалбарид зарим хэмжээ ябууланууд	801	04	08	305 00 00	362	2 217,1
Гүрэнэй экономикын һалбарид бусад асуудалнууд	801	04	11	000 00 00	000	17 015,2
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	801	04	11	001 00 00	000	7 015,2
Түбэй албан газар	801	04	11	001 00 00	005	7 015,2
Нютагай тусхай зорилготой программанууд	801	04	11	522 00 00	000	10 000,0
Һалбарин хэрэглэлдэ барилганууд	801	04	11	522 00 00	213	10 000,0
Бюджет хоорондын дамжуулганууд	801	11	00	000 00 00	000	1 600,0
Бюджет хоорондын бусад дамжуулганууд	801	11	03	000 00 00	000	1 600,0
Нютагай тусхай зорилготой программанууд	801	11	03	522 00 00	000	1 600,0
Баргажанай аймагта бага ГЭС-үүды барилгада проект зохиолгын-мүнэгэ түсэлбэлгын саарһа данса бэлдэлгэдэ тэдхэлгэ	801	11	03	522 00 00	197	1 600,0
Буряад Республикада Сэн тогтоолгын талаар республикын албан	802	00	00	000 00 00	000	13 245,5
Гүрэнэй экономико	802	04	00	000 00 00	000	13 245,5
Гүрэнэй экономикын һалбарид бусад асуудалнууд	802	04	11	000 00 00	000	13 245,5
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	802	04	11	001 00 00	000	9 245,9
Түбэй албан газар	802	04	11	001 00 00	005	9 245,9
Экономикын талаар гүрэнэй үүргэ бэелүүлгэ	802	04	11	340 00 00	000	3 999,6
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	802	04	11	340 00 00	327	3 999,6
Буряад Республикын Байгалин нөөснүүдэй ба тойронхи оршон хамгаалгын министрство	803	00	00	000 00 00	000	30 946,4
Тойронхи оршон хамгаалга	803	06	00	000 00 00	000	30 946,4
Ургамалай ба амитадай аймаг болон тэдэнэй амидарха оршон хамгаалга	803	06	02	000 00 00	000	7 425,0
Тойронхи оршоной ба байгаали ашгалгын байдал	803	06	02	410 00 00	000	1 025,0
Байгаали хамгаалгын хэмжээ ябууланууд	803	06	02	410 00 00	443	1 025,0
"2003-2005 онуудта Буряад Республикада агнуурин гэжэ тоологдоһон амитады хамгаалга ба тоо толгойнь нэргэлгэ" гэһэн программа	803	06	02	410 00 00	443	1 025,0
Байгаали хамгаалгын эмхи зургаанууд	803	06	02	411 00 00	327	6 400,0
Тойронхи оршон хамгаалгын һалбарид бусад асуудалнууд	803	06	04	000 00 00	000	23 521,4
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	803	06	04	001 00 00	000	8 146,4
Түбэй албан газар	803	06	04	001 00 00	005	8 146,4
Тойронхи оршон хамгаалга талаар гүрэнэй үүргэ бэелүүлгэ	803	06	04	412 00 00	000	15 375,0
Байгаали хамгаалгын хэмжээ ябууланууд	803	06	04	412 00 00	443	15 375,0
"Буряад Республикын экологи ба байгаалин нөөснүүд (2005-2008 онууд)" гэһэн нютагай тусхай программа	803	06	04	412 00 00	443	15 375,0
Буряад Республикын Элүүры хамгаалгын министрство	804	00	00	000 00 00	000	2 020 890,6
Эрдэм һуралсал	804	07	00	000 00 00	000	60 341,6
Дунда шатын мэргэжэлэй эрдэм һуралсал	804	07	04	000 00 00	000	50 873,6

Дунда шатын мэргэжлэй тусхай эрдэм хуралсал	804	07	04	427 00 00	000	50 873,6
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	07	04	427 00 00	327	50 873,6
Шэнэ мэргэжлэдэ хургалга ба мэргэжэл дээшлүүлгэ	804	07	05	000 00 00	000	9 468,0
Шэнэ мэргэжлээр хургадаг хургуулинууд ба курснууд	804	07	05	429 00 00	000	9 468,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	07	05	429 00 00	327	9 468,0
Элүүрье хамгаалга ба спорт	804	09	00	000 00 00	000	1 934 417,2
Элүүрье хамгаалга	804	09	01	000 00 00	000	1 846 213,6
Элүүрье хамгаалгын талаар туһа хангамжа хүргэдэг эмхи зургаанууд	804	09	01*	469 00 00	000	104 523,2
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	09	01	469 00 00	327	104 523,2
Больницанууд, клиникнүүд, госпитальнууд, медико-санитарна частынууд	804	09	01	470 00 00	000	605 634,8
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	09	01	470 00 00	327	605 634,8
Поликлиникнүүд, амбулаторинууд, үбшэ танилгын түбүүд	804	09	01	471 00 00	000	15 374,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	09	01	471 00 00	327	15 374,0
Шуһа юулалгын станцинууд	804	09	01	472 00 00	000	20 376,2
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	09	01	472 00 00	327	20 376,2
Уушханай хангадатай зоной санаторинууд	804	09	01	473 00 00	000	47 633,6
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	09	01	473 00 00	327	47 633,6
Элүүрье хамгаалгын, спортын, бэеын тамирай ба аяншалгын талаар гүрэнэй үүргэ бэелүүлгэ	804	09	01	485 00 00	000	186 300,5
Элүүрье хамгаалгын, спортын, бэеын тамирай ба аяншалгын талаар хэмжээнүүд	804	09	01	485 00 00	455	63 909,0
Эм дом ба медициннын түхээрлэгнүүдые түблээн гуримар худалдан абалга	804	09	01	485 00 00	457	122 350,0
Тахалтай тэмсэлгэ	804	09	01	485 00 00	459	41,5
Нялхын байшанууд	804	09	01	486 00 00	000	21 334,5
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	804	09	01	486 00 00	327	21 334,5
Уялгата медициннын гарша даалгын нютагай программа	804	09	01	771 00 00	000	845 037,0
Элүүрье хамгаалгын, спортын ба бэеын тамирай соёлой, аяншалгын талаар хэмжээ ябуулганууд	804	09	01	771 00 00	455	845 037,0
Элүүрье хамгаалгын ба спортын талаар бусад асуудалнууд	804	09	04	000 00 00	000	88 203,6
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	804	09	04	001 00 00	000	6 270,4
Түбэй албан газар	804	09	04	001 00 00	005	6 270,4
"Алас Дурна зүгэй ба Забайкалийн 1996-2005 онуудта экономика ба социальна хүгжэлтэ" гэхэн федеральна тусхай программа	804	09	04	100 46 00	000	53 500,0
Һалбарин хэрэглэдэ барилга	804	09	04	100 46 00	213	53 500,0
Нютагай тусхай зорилгото программанууд	804	09	04	522 00 00	000	28 433,2
Элүүрье хамгаалгын, спортын ба бэеын тамирай соёлой, аяншалгын талаар хэмжээ ябуулганууд	804	09	04	522 00 00	455	28 433,2
Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулганууд	804	11	00	000 00 00	000	26 131,8
Хүсэлдүүлгын жасанууд	804	11	02	000 00 00	000	26 131,8
Хүсэлдүүлгын жаса	804	11	02	519 00 00	000	26 131,8
Россин Федерациин можонуудта дамжуулагдажа байгаа эрхэ түлөөлэгнүүдые дүүргэлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ тусхай туһаламжа	804	11	02	519 00 00	523	26 131,8
Буряад Республикын Соёлой ба олоһитын харилсаанай министерство	805	00	00	000 00 00	000	300 994,7
Эрдэм хуралсал	805	07	00	000 00 00	000	45 621,2
Юрэнхы эрдэм хуралсал	805	07	02	000 00 00	000	1 862,4
Хургуулиһаа гадур хүүгэдтэй хүдэлхэ талаар эмхи зургаанууд	805	07	02	423 00 00	000	1 862,4
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	07	02	423 00 00	327	1 862,4
Дунда шатын мэргэжлэй эрдэм хуралсал	805	07	04	000 00 00	000	41 981,4
Тусхай дунда хургуулинууд	805	07	04	427 00 00	000	41 981,4
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	07	04	427 00 00	327	41 981,4
Шэнэ мэргэжэл олголог ба мэргэжэл дээшлүүлгэ	805	07	05	000 00 00	000	1 777,4
Хүдэлмэрлэгшэдые шэнээр бэлдэхэ талаар хургуулинууд ба курснууд	805	07	05	429 00 00	000	1 777,4
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	07	05	429 00 00	327	1 777,4
Соёл, киногой һалбары, олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүд	805	08	00	000 00 00	000	247 265,2
Соёл	805	08	01	000 00 00	000	158 929,1
Соёлой ордон болон байшанууд, соёлой ба олондо мэдээсэл тараалгын бусад эмхи зургаанууд	805	08	01	440 00 00	000	10 942,4
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	08	01	440 00 00	327	10 942,4
Музейнууд, сая үргэлжын үзэсхэлэнүүд	805	08	01	441 00 00	000	22 447,8
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	08	01	441 00 00	327	22 447,8
Номой сангууд	805	08	01	442 00 00	000	24 514,6
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	08	01	442 00 00	327	24 514,6
Театрнууд, циркнүүд, концертын ба наада тоглооной бусад эмхиүүд	805	08	01	443 00 00	000	90 876,3
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	805	08	01	443 00 00	327	90 876,3
Хуралсалай-шудалалай кабинетүүд, түбэй гуримай бухгалтеринүүд, ажахы хангалгын бүлэгүүд, хуралсалай фильмэнүүдэй сангууд, хургуулинууд хоорондын хуралсалай үйлдбэрийн комбинадууд, хэлэлгын гажалта заһалгын пунктнууд	805	08	01	452 00 00	327	1 074,7
Нютагай тусхай зорилгото программанууд	805	08	01	522 00 00	000	9 073,3
Соёлой, киногой ба олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдэй һалбарин гүрэнэй дэмжэлгэ	805	08	01	522 00 00	453	9 073,3
Үе үе гарадаг хэблэл ба номой хэблэлнүүд	805	08	04	000 00 00	000	13 653,0
Номой хэблэлнүүд	805	08	04	455 00 00	000	13 653,0
Соёлой, киногой ба олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдэй һалбарыда гүрэнэй дэмжэлгэ	805	08	04	455 00 00	453	13 653,0
Соёлой, киногой ба олондо мэдээсэл тараалгын хэрэгсэлнүүдэй талаар бусад асуудалнууд	805	08	06	000 00 00	000	74 683,1
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	805	08	06	001 00 00	000	6 504,3
Түбэй албан газар	805	08	06	001 00 00	005	6 504,3
Нийтэ эрхэтэдэй шэглэлтэй объектүүдые барилга	805	08	06	102 00 00	214	50 000,0
Соёлой, киногой ба олондо мэдээсэл тараалгын һалбарыда хэмжээ ябуулганууд	805	08	06	450 00 00	000	18 178,8
Соёлой, киногой һалбарин ба олондо мэдээсэл тараалгын һалбарыда гүрэнэй дэмжэлгэ	805	08	06	450 00 00	453	18 178,8
Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулганууд	805	11	00	000 00 00	000	8 108,3
Хүсэлдүүлгын жасанууд	805	11	02	000 00 00	000	8 108,3
Хүсэлдүүлгын жаса	805	11	02	519 00 00	000	8 108,3
Россин Федерациин можонуудта дамжуулагдажа байгаа эрхэ түлөөлэгнүүдые дүүргэлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ тусхай туһаламжа	805	11	02	519 00 00	523	8 108,3
Буряад Республикын Хуралсалай ба эрдэм ухаанай министерство	806	00	00	000 00 00	000	3 049 915,4
Эрдэм хуралсал	806	07	00	000 00 00	000	1 030 758,2
Юрэнхы эрдэм хуралсал	806	07	02	000 00 00	000	497 437,8
Хургуули-интернедууд	806	07	02	422 00 00	000	368 196,7
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	02	422 00 00	327	368 196,7
Хургуулиһаа гадур хүүгэдтэй хүдэлхэ талаар эмхи зургаанууд	806	07	02	423 00 00	000	46 449,6

Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	02	423 00 00	327	46 449,6
Хүүгэдэй байшанууд	806	07	02	424 00 00	000	68 528,4
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	02	424 00 00	327	68 528,4
Тусхай (гажалта заһалгын) эмхи зургаанууд	806	07	02	433 00 00	000	14 263,1
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	02	433 00 00	327	14 263,1
Эхин шатын мэргэжлэй эрдэм хуралсал	806	07	03	000 00 00	000	355 964,6
Мэргэжлэй-техническэ училищинууд	806	07	03	425 00 00	000	355 964,6
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	03	425 00 00	327	355 964,6
Дунда шатын мэргэжлэй эрдэм хуралсал	806	07	04	000 00 00	000	63 517,5
Дунда шатын тусхай хургуулинууд	806	07	04	427 00 00	000	63 517,5
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	04	427 00 00	327	63 517,5
Шэнээр бэлдэлгэ ба мэргэжэл дээшлүүлгэ	806	07	05	000 00 00	000	15 149,2
Шэнээр бэлдэлгын талаар хургуулинууд ба курснууд	806	07	05	429 00 00	000	15 149,2
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	05	429 00 00	327	15 149,2
Залуушуулай талаар политика ба хүүгэдые элүүржүүлгэ	806	07	07	000 00 00	000	18 055,0
Залуушуулай эмхидхэлэй-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри	806	07	07	431 00 00	000	18 055,0
Хүүгэд болон залуушулда зориулһан хэмжээ ябуулганууд	806	07	07	431 00 00	447	18 055,0
Эрдэм хуралсалай һалбарыда үйлдбэритэй холбоотой эрдэм шэнжэлэлгэнүүд	806	07	08	000 00 00	000	6 200,0
Үйлдбэритэй холбоотой шэнжэлэлгэнүүд ба хүдэлмэринүүд	806	07	08	081 00 00	000	6 200,0
Гүрэнэй хэлсэнүүдээр эрдэм-шэнжэлэлгын ба туршалгын-конструкторай хүдэлмэри	806	07	08	081 00 00	196	6 200,0
Эрдэм хуралсалай һалбарыда бусад асуудалнууд	806	07	09	000 00 00	000	74 434,1
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	806	07	09	001 00 00	000	12 318,6
Түбэй албан газар	806	07	09	001 00 00	005	12 318,6
Эрдэм хуралсалай хүгжэлтын федеральна программа	806	07	09	100 15 00	000	12 000,0
Һалбарин хэрэглэдэ барилга	806	07	09	100 15 00	213	12 000,0
Гол жасада программын бэшэ номолонгонууд	806	07	09	102 00 00	000	20 000,0
Юрэнхы шэглэлэй объектүүдые барилга	806	07	09	102 00 00	214	20 000,0
Эрдэм хуралсалай-шудалалай кабинетүүд, түбэй гуримай бухгалтеринүүд, ажахы хангалгын бүлэгүүд, хуралсалай фильмэнүүдэй сангууд, хургуулинууд хоорондын-үйлдбэрийн комбинадууд, хэлэнэй гажалта заһалгын пунктнууд	806	07	09	452 00 00	000	22 415,5
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	806	07	09	452 00 00	327	22 415,5
Нютагай тусхай зорилгото программанууд	806	07	09	522 00 00	000	7 700,0
Эрдэм хуралсалай талаар гүрэнэй дэмжэлгэ	806	07	09	522 00 00	285	7 700,0
Социальна политикын һалбарыда бусад асуудалнууд	806	10	06	000 00 00	000	20 000,0
2003-2006 онуудта "Россин хүүгэд" гэхэн федеральна тусхай зорилгото программа	806	10	06	100 13 04	000	20 000,0
Гол зөөрийн сэнгэй дээшлэл	806	10	06	100 13 04	213	20 000,0
Бюджет хоорондын мүнгэ дамжуулганууд	806	11	00	000 00 00	000	1 999 157,2
Хүсэлдүүлгын жасанууд	806	11	02	000 00 00	000	1 999 157,2
Хүсэлдүүлгын жаса	806	11	02	519 00 00	000	1 999 157,2
Россин Федерациин можонуудта дамжуулагдажа байгаа эрхэ түлөөлэгнүүдые дүүргэлгэдэ нютагай бюджетүүдтэ тусхай туһаламжа	806	11	02	519 00 00	523	1 999 157,2
Буряад Республикын Ветеринарийн захиргаан	807	00	00	000 00 00	000	103 279,8
Гүрэнэй экономика	807	04	00	000 00 00	000	103 279,8
Хүдөө ажахы ба загана барилга	807	04	05	000 00 00	000	103 279,8
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	807	04	05			

Ондоо шатын бюджетүүдтэ сангай туһаламжа	813	11	01	000 00 00	000	13 600,0
Гарша хүсэлдүүлгэ ба тусгаар мүнгэн туһаламжа	813	11	01	517 00 00	000	13 600,0
Хүүгэдэй зунай амаралтада мүнгэн	813	11	01	517 00 00	767	13 600,0
Хүсэлдүүлгын жасанууд	813	11	02	000 00 00	000	10 584,0
Муниципальна байгууламжын ба хотонууд хоорондын шэглэлэй хэмжээндэ хотын, хото хизаархи, аймагууд хоорондын шэглэлэй ниитэ ашаглалгын унаагаар явдалгада хүнгэлэлтэй эрхэтэдтэ транспортын туһа хангамжын тэгшээр хүртэлгэ хангалгада нутагай бюджетүүдтэ тусхай мүнгэн туһаламжа	813	11	02	519 00 00	523	10 584,0
Буряад Республикын архивуудай талаар хороон	814	00	00	000 00 00	000	6 850,7
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	814	01	00	000 00 00	000	6 850,7
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	814	01	15	000 00 00	000	6 850,7
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	814	01	15	001 00 00	000	6 850,7
Түбэй албан газар	814	01	15	001 00 00	005	6 850,7
Зөөрин ба газарай харилсаануудай талаар республикын агентство	815	00	00	000 00 00	000	19 924,2
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	815	01	00	000 00 00	000	19 924,2
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	815	01	15	000 00 00	000	19 924,2
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	815	01	15	001 00 00	000	9 463,7
Түбэй албан газар	815	01	15	001 00 00	005	9 463,7
Гүрэнэй ба муниципальна зөөри үмсэлэлгын ба хүтэлэлгын халбарида гүрэнэй политика бэелүүлгэ	815	01	15	090 00 00	000	10 460,5
Хүдэлгээгүй зөөри сэгнэлгэ, гүрэнэй ба муниципальна зөөрин талаар эрхэ мэдэрэлгэ ба харилсаануудые гуримшуулга	815	01	15	090 00 00	200	10 460,5
Бэеын тамирай ба спортын талаар республикын агентство	816	00	00	000 00 00	000	34 044,2
Эрдэм нуралсал	816	07	00	000 00 00	000	6 834,0
Эрдэм нуралсалай халбарида бусад асуудалнууд	816	07	09	000 00 00	000	6 834,0
Эрдэм нуралсалай халбарида туһа хангамжа хүргэдэг эмхи зургаанууд	816	07	09	435 00 00	000	6 338,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	816	07	09	435 00 00	327	6 338,0
Нуралсалай-шудалалай кабинетүүд, түбэй гуримай бүхэлтеринүүд, ажахын хангалгын бүлэгүүд, нуралсалай фильмэнүүдэй сангууд, нургуулинууд хоорондын нуралсалай-үйлэдбэриин комбинадууд, хэлэлгын гажалта заһалгын пунктнууд	816	07	09	452 00 00	000	496,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	816	07	09	452 00 00	327	496,0
Элүүрье хамгаалга ба спорт	816	09	00	000 00 00	000	27 210,2
Спорт ба бэеын тамирай соёл	816	09	02	000 00 00	000	24 842,1
Бэеын тамирай-элүүржүүлгын хүдэлмэри ба спортын хэмжээнүүд	816	09	02	512 00 00	000	24 842,1
Элүүрье хамгаалгын, спортын, бэеын тамирай соелойо аяншалгын талаар хэмжээнүүд	816	09	02	512 00 00	455	24 842,1
Элүүрье хамгаалгын ба спортын халбарида бусад асуудалнууд	816	09	04	000 00 00	000	2 368,1
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	816	09	04	001 00 00	000	2 368,1
Түбэй албан газар	816	09	04	001 00 00	005	2 368,1
Сэрэгэй бэшэ зоние хамгаалгын, онсо ушаралта байдалай ба түймэрэй аюулгүйн хэрэгүүдээр Буряад Республикын гүрэнэй эмхи зургаан	818	00	00	000 00 00	000	162 247,3
Гүрэнэй аюулгүй байдал ба хуули хамгаалгын ажал ябуулга	818	03	00	000 00 00	000	161 691,3
Онсо ушаралта байдалай ба байгаалин аюулта үзэгдэлүүдэй хойшолон нэргылгэ, сэрэгэй бэшэ зоние хамгаалга	818	03	09	000 00 00	000	41 727,6
Сэрэгэй байгууланууд (зургаанууд, хэсэг бүлэгүүд)	818	03	09	202 00 00	000	25 667,0
Сэрэгэй бэшэ ажалшад	818	03	09	202 00 00	240	20 470,7
Гүрэнэй аюулгүй байдал ба хуули хамгаалгын ажал ябуулгын талаар зургаануудай ажал хангалга	818	03	09	202 00 00	253	5 196,3
Онсо ушаралта байдалай ба байгаалин усал аюулай хойшолон нэргылгэ ба усадхалга талаар хэмжээ ябуулганууд	818	03	09	218 00 00	000	737,1
Онсо ушаралта байдалай ба байгаалин болон үйлэдбэриһөө уламжаллан усал аюулай хойшолон нэргылгэ ба усадхалга	818	03	09	218 00 00	260	737,1
Бэдэрэлгын-абаралгын албан	818	03	09	302 00 00	000	7 161,4
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	818	03	09	302 00 00	327	7 161,4
Нутагай тусхай программаууд	818	03	09	522 00 00	000	8 162,1
Онсо ушаралта байдалай ба байгаалин болон үйлэдбэриһөө уламжаллан усал аюулай хойшолон нэргылгэ ба усадхалга	818	03	09	522 00 00	260	8 162,1
Түймэрэй аюулгүй байдал хангалга	818	03	10	000 00 00	000	119 963,7
Сэрэгэй байгууланууд (зургаанууд, хэсэг бүлэгүүд)	818	03	10	202 00 00	000	119 963,7
Эд хэрэгсэлээр хангалга	818	03	10	202 00 00	220	161,5
Эдээ хоолоор хангалга	818	03	10	202 00 00	221	699,3
Сэрэгэй ажалшад ба хуули хамгаалгын зургаануудай тусхай нэрэ зэргэтэй хүдэлмэрилгэгшэд	818	03	10	202 00 00	239	12 783,6
Сэрэгэй бэшэ ажалшад	818	03	10	202 00 00	240	85 758,2
Гүрэнэй аюулгүй байдалай ба хуули хамгаалгын ажал ябуулгын талаар зургаануудай ажал хангалга	818	03	10	202 00 00	253	17 661,1
2005 оной мартын 1-һээ сэрэгэй алба хаагшадта ба дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай ба түймэр саралгын гүрэнэй албанай хүдэлмэрилгэгшэдтэ нара бүрийн мүнгэн урмашуулгын хангалта	818	03	10	202 00 00	512	2 900,0
Бюджет хоорондын мүнгэн дамжууланууд	818	11	00	000 00 00	000	556,0
Ондоо шатын бюджетүүдтэ сангай туһаламжа	818	11	01	000 00 00	000	556,0
Гарша хүсэлдүүлгэ ба тусгаар мүнгэн туһаламжа	818	11	01	517 00 00	000	556,0
2005 оной мартын 1-һээ сэрэгэй алба хаагшадта ба дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай ба түймэр саралгын гүрэнэй албанай хүдэлмэрилгэгшэдтэ нара бүрийн мүнгэн урмашуулгада нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа	818	11	01	517 00 00	512	556,0
Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй минимтсерство	188	00	00	000 00 00	000	402 573,5
Гүрэнэй аюулгүй байдал ба хуули хамгаалгын ажал ябуулга	188	03	00	000 00 00	000	401 506,5
Дотоодын хэрэгүүдэй зургаанууд	188	03	02	000 00 00	000	401 505,5
Сэрэгэй байгууланууд (зургаанууд, хэсэг бүлэгүүд)	188	03	02	202 00 00	000	401 051,5
Эд хэрэгсэлээр хангалга	188	03	02	202 00 00	220	3 822,1
Эдээ хоолоор хангалга	188	03	02	202 00 00	221	13 685,8
Сэрэгэй ажалшад ба хуули хамгаалгын зургаануудай тусхай нэрэ зэргэтэй хүдэлмэрилгэгшэд	188	03	02	202 00 00	239	215 804,7
Сэрэгэй бэшэ ажалшад	188	03	02	202 00 00	240	21 122,7
Гүрэнэй аюулгүй байдалай ба хуули хамгаалгын ажал ябуулгын талаар зургаануудай ажал хангалга	188	03	02	202 00 00	253	91 068,5

Сэрэгэй алба хаагшадта, тэдэндэ адлидхаданан нюуруудта мүн тэдэнэй дундаһаа ажалһаа болиһон зондо тэдэмжэ ба гарша хүсэлдүүлгэ	188	03	02	202 00 00	472	5 934,3
Наһа бараһан хүнэй бүлын гашүүдтэ мүнгэн	188	03	02	202 00 00	473	350,0
2005 оной мартын 1-һээ сэрэгэй алба хаагшадта ба дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудай ба түймэр саралгын гүрэнэй албанай хүдэлмэрилгэгшэдтэ нара бүрийн мүнгэн урмашуулгын хангалта	188	03	02	202 00 00	512	49 263,4
Нутагай тусхай программаууд	188	03	02	522 00 00	253	454,0
Эрдэм нуралсал	188	07	00	000 00 00	000	1 068,0
Эрдэм нуралсалай халбарида бусад асуудалнууд	188	07	09	000 00 00	000	1 068,0
Нуралсалай-шудалалай кабинетүүд, түбэй гуримай бүхэлтеринүүд, ажахын хангалгын бүлэгүүд, нуралсалай фильмэнүүдэй сангууд, нургуулинууд хоорондын нуралсалай-үйлэдбэриин комбинадууд, хэлэлгын гажалта заһалгын пунктнууд	188	07	09	452 00 00	000	1 068,0
Албанай мэдэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулга хангалга	188	07	09	452 00 00	327	1 068,0
Буряад Республикын Президентын ба Правительствын Захиргаан	820	00	00	000 00 00	000	144 680,3
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	820	01	00	000 00 00	000	128 372,9
Россин Федерациин можын дээдэ тушвалта нсурай ба нутагай өөһэдэн хүтэлбэриин зургаанай ажаллалга	820	01	02	000 00 00	000	110 572,4
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	820	01	02	001 00 00	000	110 572,4
Республикын президент ба Россин Федерациин можын захиргаанай толгойлогшо	820	01	02	001 00 00	009	749,3
Түбэй албан газар	820	01	02	001 00 00	005	109 823,1
Делегацинуудые угтан абалга	820	01	02	001 00 00	005	955,0
Сүүдэй засаг	820	01	05	000 00 00	000	859,0
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	820	01	05	001 00 00	000	859,0
Хүрэхэй хүшэр ба зон үсөөтэй нутагуудта хуулийн талаар туһаламжа үзүүлгын эд хэрэгсэлэй-техникын ба мүнгэнэй талаар хангалта	820	01	05	001 00 00	069	859,0
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	820	01	15	000 00 00	000	16 941,5
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	820	01	15	001 00 00	000	2 850,5
Түбэй албан газар	820	01	15	001 00 00	005	938,2
Федерациин Советэй гэшүүд ба тэдэнэй туһалагшад	820	01	15	001 00 00	021	513,2
Гүрэнэй Дүүмин депутатууд ба тэдэнэй туһалагшад	820	01	15	001 00 00	023	1 399,1
Гүрэнэй юрэнхы хүтэлбэриитэй холбоотой гүрэнэй үүргэ бэелүүлгэ	820	01	15	092 00 00	000	14 091,0
Гүрэнэй ба муниципальна албанай эмхидхэл хубилгаха талаар хэмжээ ябуулгануудые хангалта	820	01	15	092 00 00	211	288,0
Гүрэнэй бусад уулга дүүргэлгэ	820	01	15	092 00 00	216	13 803,0
тэрэ тосдо, Ипалтын хүшөө	820	01	15	092 00 00	216	2 758,0
Гүрэнэй хамгаалга	820	02	00	000 00 00	000	834,0
Экономико элсүүлгэ	820	02	03	000 00 00	000	834,0
Экономико элсүүлгэ бэлдэлгын талаар гүрэнэй үүргэ бэелүүлгэ	820	02	03	209 00 00	000	834,0
Экономико элсүүлгэ бэлдэлгэ хангаха талаар хэмжээ ябуулганууд	820	02	03	209 00 00	237	834,0
Гүрэнэй экономика	820	04	00	000 00 00	000	7 162,4
Хэлхээ холбоон ба оньһото мэдээсэлэй халбары	820	04	09	000 00 00	000	7 162,4
Оньһото мэдээсэлэй технологи ба хэлхээ холбоон	820	04	09	330 00 00	000	7 162,4
Оньһото мэдээсэл	820	04	09	330 00 00	381	7 162,4
Соёл, киногой халбары, олоной мэдээсэлэй хэрэгсэлүүд	820	08	00	000 00 00	000	8 311,0
Телевидени ба радиодамжуулга	820	08	03	000 00 00	000	2 910,0
Телерадиокомпанинууд	820	08	03	453 00 00	000	2 910,0
Соелой киногой халбарыин ба олондо мэдээсэл тараалгын талаар гүрэнэй дэмжэлгэ	820	08	03	453 00 00	453	2 910,0
Соелой киногой халбарыин ба олондо мэдээсэлэй халбарида бусад асуудалнууд	820	08	06	000 00 00	000	5 401,0
Соелой киногой халбарыин ба олондо мэдээсэлэй халбарида хэмжээ ябуулганууд	820	08	06	450 00 00	000	5 401,0
Соелой киногой халбарыин ба олондо мэдээсэл тараалгын талаар гүрэнэй дэмжэлгэ	820	08	06	450 00 00	453	5 401,0
Буряад Республикын Тоололгын танхим	819	00	00	000 00 00	000	12 841,2
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	819	01	00	000 00 00	000	12 841,2
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	819	01	06	000 00 00	000	12 841,2
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	819	01	06	001 00 00	000	12 841,2
Түбэй албан газар	819	01	06	001 00 00	005	11 663,2
Россин Федерациин можын тоололгын танхимай хүтэлбэрилгэгшэ ба тэрэнэй орлогшонор	819	01	06	001 00 00	082	1 178,0
Буряад Республикын Нунгуулийн комисси	817	00	00	000 00 00	000	8 375,7
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	817	01	00	000 00 00	000	8 375,7
Нунгалта ба нанал хуряалгануудые үнэгэрлэгэ хангалта	817	01	07	000 00 00	000	8 375,7
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	817	01	07	001 00 00	000	6 353,7
Түбэй албан газар	817	01	07	001 00 00	005	5 501,8
Россин Федерациин можын нунгуулийн комиссийн гашүүд	817	01	07	001 00 00	091	851,9
Нунгалта ба нанал хуряалгануудые үнэгэрлэгэ	817	01				

Сүүдэй яаманай Буряад Республикадахи захиргаан	823	00	00	000 00 00	000	20 773,4
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	823	01	00	000 00 00	000	20 773,4
Сүүдэй засаг	823	01	05	000 00 00	000	20 773,4
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	823	01	05	001 00 00	000	20 773,4
Сүүдүүдэй албан газарай ажал ябуулга хангалга	823	01	05	001 00 00	068	20 773,4
Буряадай республикын үнэтэ саарһанай ба тэрэнэй дэлгүүрэй талаар комиссийн дирекци	824	00	00	000 00 00	000	1 036,9
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	824	01	00	000 00 00	000	1 036,9
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	824	01	15	000 00 00	000	1 036,9
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	824	01	15	001 00 00	000	1 036,9
Түбэй албан газар	824	01	15	001 00 00	005	1 036,9
Буряад Республикын Зүбшөөрэлгын танхим	825	00	00	000 00 00	000	3 326,4
Гүрэнэй экономика	825	04	00	000 00 00	000	3 326,4
Гүрэнэй экономикын халбарида бусад асуудалнууд	825	04	11	000 00 00	000	3 326,4
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	825	04	11	001 00 00	000	3 326,4
Түбэй албан газар	825	04	11	001 00 00	005	3 326,4
Монголодо Буряад Республикын Саг үргэлжын түлөөлэлгэ	826	00	00	000 00 00	000	1 571,4
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	826	01	00	000 00 00	000	1 571,4
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	826	01	15	000 00 00	000	1 571,4
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	826	01	15	001 00 00	000	1 571,4
Түбэй албан газар	826	01	15	001 00 00	005	1 571,4
Россин Федерацийн Президентын дэргэдэ Буряад Республикын Бүрин эрхэтэ түлөөлэлгэ	827	00	00	000 00 00	000	9 745,4
Гүрэнэй юрэнхы асуудалнууд	827	01	00	000 00 00	000	9 745,4
Гүрэнэй юрэнхы бусад асуудалнууд	827	01	15	000 00 00	000	9 745,4
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	827	01	15	001 00 00	000	9 745,4
Түбэй албан газар	827	01	15	001 00 00	005	9 745,4
Ябадаг машинануудай ба техникын ондоо янзануудай техникчесэ байдалай хойноһоо гүрэнэй хиналтын инспекцийн захиргаан	834	00	00	000 00 00	000	10 210,1
Гүрэнэй экономика	834	04	00	000 00 00	000	10 210,1
Хүдөө ажыхы ба загана барилга	834	04	05	000 00 00	000	10 210,1
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	834	04	05	001 00 00	000	10 210,1
Түбэй албан газар	834	04	05	001 00 00	005	10 210,1
Буряад Республикын мал ажыхыда үүлтэр найжаруулгын захиргаан	829	00	00	000 00 00	000	2 597,6
Гүрэнэй экономика	829	04	00	000 00 00	000	2 597,6
Хүдөө ажыхы ба загана барилга	829	04	05	000 00 00	000	2 597,6
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	829	04	05	001 00 00	000	2 597,6
Түбэй албан газар	829	04	05	001 00 00	005	2 597,6
Байгалийн нөөснүүдэй ба тойронхи оршон хамгаалгын талаар республикын агентство	831	00	00	000 00 00	000	103 400,2
Гүрэнэй экономика	831	04	00	000 00 00	000	33 061,6
Уһанай нөөснүүд	831	04	06	000 00 00	000	7 500,0
Уһа ашаглалгын техника барилга	831	04	06	280 00 00	349	7 500,0
Ойн ажыхы	831	04	07	000 00 00	000	25 561,6
Ойн түймэр саралгын талаар хэмжээнүүдэе номолог	831	04	07	290 00 00	351	9 359,6
Ой модо хамгаалгын ба модо ургуулгын хэмжээ ябуулганууд	831	04	07	290 00 00	353	16 202,0
Тойронхи оршон хамгаалга	831	06	00	000 00 00	000	70 338,6
Тойронхи оршон хамгаалгын халбарида бусад асуудалнууд	831	06	04	000 00 00	000	70 338,6
Тогтоогдоһон үүргэ соо ударидал ба хүтэлэлгэ	831	06	04	001 00 00	000	1 690,6
Түбэй албан газар	831	06	04	001 00 00	005	1 690,6
Гол жасада программын бэшэ номологонууд	831	06	04	102 00 00	000	68 648,0
Юрэнхы шэглэлэй объектууды барилга	831	06	04	100 20 00	214	68 648,0
ГАРША БҮХЫДӨӨ						13 059 556,4

11) 11-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида
11-дэхи хабсаргалта

Буряад Республикын гүрэнэй лаб хангалгануудай нэрэ тоолбори

Зээли абагшын нэрэ	Уялгын мүнгэн 01.01.2005 он, млн. түх.	2005 ондо уялгын бин бололго, млн. түх.	2005 ондо үри хаалга, млн. түх.	2006 оной янв. 1-нэй байдлаар уялгын хэмжээн, млн. түх.
Бүлэг I. Буряад Республикын гүрэнэй хүсэндөө байгаа лаб найдуулганууд				
1. Удаан болзорой номололгын эрхэ нүхэсэлдэ абтаһан техникын түлөө үүжэ бусааха талаар ОАО РГИЛК "Агролизинг" бүлгэмэй уялга хангалга	4,26		4,26	0,00
2. Хаамал акцитай "Амта" бүлгэмэй "Үйлэдбэрийн техникчесэ зэбсэгжэл" гэхэн проект бэлүүлгэ (БР-н Прав-н захирал, 29.09.2000 оной, № 871-р)	24,68		24,68	0,00
3. "Үүдэ сонхын үйлэдбэри шэнэдхэлгэ" гэхэн СПК «Зодчий» бүлгэмэй проект бэлүүлгэдэ (БР-н Прав-н захирал, 21.06.2002 оной, № 551-р)	0,79		0,79	0,00
4. «Модо гүнзэгыгөөр болбосоруулга (2-дохи шата)» гэхэн "Сибирин модон" бүлгэмэй проект бэлүүлгэдэ (БР-н Прав-н захирал, 08.04.2002 оной, № 268-р)	20,90		20,90	0,00

5. "Буряад Республикын ипотекин корпораци" гэжэ нээмэл акцитай бүлгэмэй Буряад Республикада ипотекин гуримаар гэр байрын урьһаламжын гурим хүгжөөлгэдэ, (БР-н Прав-н захирал, 11.03.2004 оной, № 166-р, БР-н Прав-н захирал, 19.07.2004 оной, № 579-р, БР-н Прав-н захирал, 29.10.2004 оной, № 861-р)	77,00			77,00
6. Үри бусаалгын эрхэ нүхэсэл хубилгалгада, Улаан-Үдэ хотын захиргаан (БР-н Прав-н захирал, 01.11.2004 оной, № 868-р)	187,20		187,20	0,00
Бүхыдөө I бүлгөөр	314,84	0,00	237,84	77,00
II бүлэг. Буряад Республикын түсэблэгдэһэн гүрэнэй лаб найдуулганууд				
1. Үри бусаалгын эрхэ нүхэсэл хубилгалгада, Улаан-Үдэ хотын захиргаан		187,20		187,20
2. Кабанскын аймагай Выдрино тосхоной доройтолго тогтоохо ба ажалай нуури байгуулха зорилгоор ОВ-94/4 эмхи зургаанай байгша үйлэдбэри дэмжэлгэ, Россин Федерацийн Юстицийн министерствын Буряад Республикадахи хэһээлтэ гүйсэдхэлгын захиргаанай "Промышленна-үйлэдбэрийн нэгдэл" гэхэн федеральна эмхи зургаан		8,00		8,00
3. Бага олзын хэрэг эрхилэлгын хүлжэлтэ, ОАО АК "БайкалБанк" (Бур. Респ. Захирал, 16.09.2004. № 748-р)		27,00		27,00
4. Тарбагатайн аймагай Николаевский тосхоной гахай үсхэбэрийн комплексдо тэжээл худалдан абалгада, хаамал акцитай СК "Николаевский" бүлгэм		30,00		30,00
Бүхыдөө II бүлгөөр	0,00	252,20	0,00	252,20
Бүхыдөө	314,84	252,20	237,84	329,20

12) 12-дохи хабсаргалтада

« 809 03 01 01 00 06 0000 810	Россин Федерацийн можын бюджетүүдэй дутагдай дотоодын номололгын бусад арга боломжо	20 000,0
Гэхэн мүн иигэжэ найруулха гэхэл:		
« 809 03 01 00 00 02 0000 810	Россин Федерацийн можын бюджетүүдэй дутагдай дотоодын номололгын бусад арга боломжо	20 000,0

13) 13.10-дахы хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулида
13.10-дахы хабсаргалта

Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ хүдөө нютагуудта, хүдэмэришэдэй тосхонуудта (хотын түхэлэй тосхонуудта) ажаһуудаг, хүдээдэг мэргэжэлтэдэ коммунальна туһа хангамжынь түлэхэ талаар мүнгэн туһаламжа

Аймагуудай нэрэ	БР-н Эрдэм нуралсалай мин-во	БР-н Соёлой болон олоной харилсаанай мин-во	БР-н Элүүрье хамгаалгын мин-во	БР-н Финансын мин-во	Мүнгэн
Баргажанай	2 054,1	487,0	1 407,4	357,0	4 305,5
Баунтын	1 247,9	275,3	956,4	236,0	2 715,6
Бэшүүрэй	2 014,3	264,2	938,8	292,5	3 509,8
Зэдын	3 490,1	229,7	964,6	425,4	5 109,8
Яруунын	1 759,5	299,0	539,8	236,3	2 834,6
Загарайн	8 496,3	1 338,9	4 267,0	1 273,0	15 375,2
Захааминай	1 944,2	254,8	172,8	218,5	2 590,3
Ивалгын	2 734,2	532,7	736,2	369,0	4 372,1
Кабанскын	11 546,1	1 228,0	5 820,4	1 671,0	20 265,5
Хэжэнгын	2 010,8	224,9	590,6	257,3	3 083,6
Хурамхаанай	4 043,8	331,2	1 313,2	507,0	6 195,2
Хяагтын	2 077,3	176,0	593,2	258,6	3 105,1
Муйскын	5 961,5	536,3	1 147,0	676,0	8 320,8
Мухар-Шэбэрэй	3 422,9	237,9	1 378,2	457,5	5 496,5
Ахын	682,5	110,5	233,8	94,4	1 121,2
Прибайкалийн	4 428,9	162,3	1 898,8	589,0	7 079,0
Хойто-Байгалай	5 269,0	766,0	861,4	608,3	7 504,7
Сэлэнгын	914,7	137,9	223,2	114,0	1 389,8
Тарбагатайн	1 141,6	155,0	534,8	166,7	1 998,1
Түнхэнэй	1 938,8	171,5	745,0	260,0	3 115,3
Хориин	1 265,5	189,2	792,2	205,5	2 452,4
Северобайкальск хото	233,5	0,0	0,0	21,0	254,5
Улаан-Үдэ хото	271,7	0,0	17,0	44,0	332,7
Бүхыдөө	68 949,2	8 108,3	26 131,8	9 338,0	112 527,3

14) иймэ найруулгатай 13.11-дэхи хабсаргалта нэмэхэ:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулига
13.11-дэхи хабсаргалта

Дулаасуулгын хаһа үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүдые
бэелүүлгэдэ нютагай бюджетүүдэтэ нэмэри мүнгэн

(мян. тух.)

№ п/п	Аймагуудай нэрэ	Мүнгэн
1	Захааминай	15 901,6
2	Ивалгын	13 019,6
3	Хяагтын	13 606,4
4	Муйскын	9 383,9
5	Прибайкалийн	18 518,1
6	Сэлэнгын	10 390,7
Дүн хамта		80 820,3

15) 13.12-дохи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулига
13.12-дохи хабсаргалта

Дулаасуулгын хаһа үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүдые бэелүүлгэдэ
нютагай бюджетүүдэтэ гарша хүсэлдүүлһэн нэмэри мүнгэ үгэлгын
гурим

Тус Гурим дулаасуулгын хаһа үнгэргэхэ талаар хэмжээнүүдые бэелүүлгэдэ нютагай
бюджетүүдэтэ гарша хүсэлдүүлһэн нэмэри мүнгэ үгэлгэ гуримшулдаг.

- Нэмэри мүнгэн удаадахи зорилгонуудта шэглүүлэгдэдэг гэбэл:
- дулаасуулгын хаһада бэлдэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудта баталагдаһан ЖКХ-гай болон социальна халбарийн коммунальна объектиүүдые заһабарилха ба бариха түлбэрийн хуби хүсэлдүүлгэ;
- ЖКХ-гай болон социальна халбарийн хэрэглэдэ түлишын түлбэри, тэрэниие асаралгын гарша тоололготойгоор;
- түлишын-элшэ хүсэлэй нөөсэ, дулаанай, зайн галай элшэ хүсэ хангагшадта үри түлэгэ;
- гэр байрын жаса заһабарилга.
- Нэмэлтэ мүнгэ номололгын үндэһэй:
- нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудаар баталһан тусхай зорилгото (тодорхой) програмуудай бии байлга;
- хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ проектын мүнгэ түсэблэлгын саарһа дансын бии байлга;
- ЖКХ-гай болон социальна халбарийн хэрэглэдэ түлишэ хүргэлгын хэлсээнүүдэй буулабари;
- дүүргэгдэһэн хүдэлмэри ба ашаглагдаһан туһа хангамжа гэршэлһэн данса;
- зэргэсүүлэн шалгаһан данса;
- хүдэлмэрийн ябаса тухай богони мэдэсэ.
- Нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа абадаг - нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаан хадаа республикын бюджетһээ үгтэһэн мүнгэ заһан соонь ашаглалгын харюусагша болоно."

16) 13.13-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулига
13.13-дахи хабсаргалта

"Политическэ харшалалгаһаа хохидогшодой нэрэ сагааруулха тухай"
ба "Донорой шуһан ба тэрэнэй бодосууд тухай" Россин Федерациин
Хуулинуудһаа дулдыдаһан уялгануудаар муниципальна байгууламжануудта
бюджетэй үри түлэлгэдэ нэмэлтэ мүнгэн туһаламжа

№ п/п	Аймагай нэрэ	"Политическэ харшалалгаһаа хохидогшодой нэрэ сагааруулха тухай" РФ-н Хуулиһаа дулдыдаһан уялгануудаар бюджетэй үри түлэлгэдэ нэмэри мүнгэн	"Донорой шуһан ба тэрэнэй бодосууд тухай" РФ-н Хуулиһаа дулдыдаһан уялгануудаар бюджетэй үри түлэлгэдэ нэмэри мүнгэн	БҮХЫДӨӨ
1	Яруунын	4,5	2,8	7,3
2	Ивалгын	16,7		16,7
3	Кабанскын	270,8		270,8
4	Хяагтын		0,9	0,9
5	Улаан-Үдэ хото	5487,0		5487,0
БҮХЫДӨӨ		5779,0	3,7	5782,7

17) 13.14-дэхи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулига
13.14-дэхи хабсаргалта

Муниципальна байгууламжын хилэ соо ба хотонууд хоорондо хотын,
хото шадарай, аймаг доторой ниитын ашаглалгын унаагаар ябалгада
хүнгэлэлтэтэй эрхэтэдэ транспортын туһа хангамжын тэгшээр хүртэлгэ
хангалгада нютагай бюджетүүдэтэ тусхай тэдхэмжэ

(мян. тух.)

№ п/п	Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) нэрэ	Мүнгэн
1.	Баргажанай	332,0
2.	Баунгын	104,0

3.	Бэшүүрэй	320,0
4.	Зэдын	322,0
5.	Яруунын	191,0
6.	Загарайн	505,0
7.	Захааминай	427,0
8.	Ивалгын	236,0
9.	Кабанскын	777,0
10.	Хэжэнгын	192,0
11.	Хурамхаанай	199,0
12.	Хяагтын	408,0
13.	Муйскын	73,0
14.	Мухар-Шэбэрэй	331,0
15.	Ахын	52,0
16.	Прибайкалийн	324,0
17.	Хойто-байгалай	178,0
18.	Сэлэнгын	473,0
19.	Тарбагатайн	209,0
20.	Түнхэнэй	261,0
21.	Хориин	232,0
22.	Северобайкальск хото	269,0
23.	Улаан-Үдэ	4169,0
БҮХЫДӨӨ:		10584,0

18) 13.15-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулига
13.15-дахи хабсаргалта

Муниципальна байгууламжын хилэ соо ба хотонууд хоорондо хотын,
хото шадарай, аймаг доторой ниитын унаагаар ябалгада хүнгэлэлтэтэй
эрхэтэдэ транспортын туһа хангамжын тэгшээр хүртэлгэ хангалгада нютагай
бюджетүүдэтэ тусхай тэдхэмжэ хубаалгын онол арга

- Тус арга муниципальна байгууламжын хилэ соо ба хотонууд хоорондо хотын, хото шадарай, аймаг доторой ниитын унаагаар ябалгада хүнгэлэлтэтэй эрхэтэдэ транспортын туһа хангамжын тэгшээр хүртэлгэ хангалгада нютагай бюджетүүдэтэ тусхай тэдхэмжэ хубаалгада зориулагдана.
- Үгтэһэн тусхай тэдхэмжын мүнгэн сэхэ ашаглагдадаг.
- Ниитын унаагаар ябалгада хүнгэлэлтэтэй эрхэтэдэ транспортын туһа хангамжын тэгшээр хүртэлгэ хангалгада нютагай бюджетүүдэтэ тусхай тэдхэмжын хэмжээн иигэжэ хубаагадаг гэбэл:

$$S_i = R_i \times H_i$$

S_i – i-н ниитын унаагаар ябалгада хүнгэлэлтэтэй эрхэтэдэ транспортын туһа хангамжын тэгшээр хүртэлгэ хангалгада муниципальна байгууламжануудта тусхай тэдхэмжэ (мян. тух.);

R_i – Россин Федерациин Правительствын 2005 оной июлин 28-най 1054-р дугаарай захиралтын ёһоор хүнгэлэлтэтэй нэгэ хүндэ тоолоһон гаршын хэм;

H_i – нютагай ба федеральна хүнгэлэлтэтэй зоной бодото тоо."

19) 13.16-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

"2005 оной республикын бюджет тухай"
Буряад Республикын Хуулига
13.16-дахи хабсаргалта

"2010 он болотор хүдөө нютагай социальна хүгжэлтэ" гэхэн федеральна
тусхай зорилгото программа бэелүүлгэдэ муниципальна байгууламжануудай
бюджетүүдэтэ мүнгэн туһаламжа

№ п/п	Аймагай нэрэ	Мүнгэн
1	Баргажанай	3 433,7
2	Баунгын	109,3
3	Бэшүүрэй	3 731,9
4	Зэдын	5 555,0
5	Яруунын	1 034,2
6	Загарайн	589,9
7	Захааминай	1 394,9
8	Кабанскын	917,6
9	Хэжэнгын	699,0
10	Хурамхаанай	2 488,3
11	Хяагтын	444,2
12	Мухар-Шэбэрэй	549,9
13	Ахын	590,1
14	Прибайкалийн	303,8
15	Сэлэнгын	896,1
16	Тарбагатайн	626,0
17	Түнхэнэй	830,4
18	Хориин	1 205,7
БҮХЫДӨӨ		25 400,0

20) 14-дэхи хабсаргалтада:
 а) 5.2.1 зүйлдэ 984,1 мян. кВт/час" гэхэн үгэнүүдые "910,67 тыс. кВт/час" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
 б) 5.2.2 зүйлдэ 17 428,0 мянган түхэригэй" гэхэн үгэнүүдые "16 128,1 мянган түхэригэй" гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ;
 в) нимэ найруулгатай 5.6-дахи зүйл нэмэхэ:
 "5.6. Баунтын аймаг дотор агаараар зөөлгын гарша хүсэлдүүлгэдэ мүнгэн тэдхэмжын хэмжээнэй тоосоон:
 5.6.1. Баунтын аймаг дотор агаараар зөөлгын гарша хүсэлдүүлгэдэ мүнгэн тэдхэмжын хэм эрилтэ нимэ харуулалтануудаар тоологдодог гэбэл:

түсэблэгдээн нийдэлгэ, сагынь — 108;
 түсэблэгдээн зөөлгын хэмжээн, хүн — 1 420;
 1/часай түсэблэгдээн гарша, түхэриг — 21 639,7;
 1/часай бодото оршо, түхэриг — 12 036,7;
 5.6.2. Баунтын аймаг дотор агаараар зөөлгын гарша хүсэлдүүлгэдэ мүнгэн тэдхэмжын хэм эрилтэ
 (12 036,7 түхэриг х 108 час. = 1 299,9 мянган түхэриг) болоно.”;

21) 15-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

«2005 оной республикын бюджет тухай»
 Буряад Республикын Хуулига
 15-дахи хабсаргалта

Суг номлолгын жасаһаа 2005 ондо нютагай бюджетүүдэ мүнгэн тэдхэмжэ

мян. түх.

№ п/п	Аймагуудай нэрэ	Салинай жасада нэмэлтэ тоололгодо мүнгэн тэдхэмжэ	Коммунальна туһа хангамжын, түлишэ худалдан абалгын түлбэридэ тэдхэмжэ	Харгалзал ба харууһан доро байһан хүүгэдтэ тэдхэмжэ түлэлгын мүнгэн	Дизелин станцинуудай ба амяараа генераторнуудай гаргадаг зайн галай гарша хүсэлдүүлгэдэ мүнгэн тэдхэмжэ	Санавиацин нийдэлгын түлбэрин үри хаалгада мүнгэн тэдхэмжэ	Аймаг дотор агаараар зөөлгэдэ тэдхэмжэ
1	Баргажанай	8 096,0	5 088,0	1 037,0			
2	Баунтын	17 118,0	5 090,0	432,0	16 128,1	1 444,0	1 299,9
3	Бэшүүрэй	8 428,0		691,0			
4	Зэдын	28,0		1 843,0			
5	Яруунын		5 253,0	768,0			
6	Загарайн	12 977,0	5 219,0	2 400,0			
7	Захааминай	40 705,0	6 660,0	1 344,0			
8	Ивалгын			1 152,0			
9	Кабанскын			2 112,0			
10	Хэжэнгын	18 072,0	4 821,0	528,0			
11	Хурамхаанай	1 553,0	10 816,0	614,0			
12	Хяагтын	1 205,0		1 872,0			
13	Муйскын	12 492,0		576,0			
14	Мухар-Шэбэрэй	4 773,0	7 276,0	960,0			
15	Ахын	2 879,0		432,0	874,9		
16	Прибайкалин	1 692,0		1 344,0			
17	Хойто-Байгалай	17 262,0	4 734,0	576,0			
18	Сэлэнгын	15 074,0	5 043,0	2 016,0			
19	Гарбагатайн	4 653,0		624,0			
20	Түнхэнэй	2 905,0		1 517,0			
21	Хориин	9 235,0		480,0			
22	Северобайкальск хото			749,0			
23	Улаан-Үдэ хото			11 904,0			
	БҮХЫДӨӨ	179 147,0	60 000,0	35 971,0	17 003,0	1 444,0	1 299,9

22) 18-дахи хабсаргалта иигэжэ найруулха:

«2005 оной республикын бюджет тухай»
 Буряад Республикын Хуулига
 18-дахи хабсаргалта

Ехэ номлолгын хубаарида оруулагдаһан объектнүүдэй нэрэ тоолбори

№ п/п	Объектын нэрэ	Мүнгэн
1	Буряад Республикын Правительствын хубаарин ехэ номлолгын тоосоогоор	80340,0
1.	Гэр байрын-коммунальна ажахы	5000,0
	Улаан-Үдэ хотодо тэргэтэй эрэмдэгтэйшүүлдэ 80 байртай гэр	5 000,0
2.	Эрдэм нуралсал	47 674,9
	Орешково тосхондо нургуули, г.Улан-Үдэ	3 000,0
	Северобайкальск хотодо нургуули	3 000,0
	Ацагат хууринда нургуули, Загарайн аймаг	2 000,0
	Иисэнгэ хууринда нургуули, Яруунын аймаг	6 000,0
	Эгэтын-Адаг хууринда нургуули, Яруунын аймаг	2 500,0
	Улюнхаан хууринда нургуули, Хурамхаанай аймаг	2 000,0
	Шара-Азарга хууринда нургуули, Захааминай аймаг	3 000,0
	Баян-Булаг хууринда нургуули, Хяагтын аймаг	16 000,0
	Сухая хууринда нургуули, Кабанскын аймаг	2 000,0
	Хонхоло хууринда нургуули, Мухар-Шэбэрэй аймаг	3 164,4
	Алташын-Адаг хууринда спортзал, Мухар-Шэбэрэй аймаг	1 000,0
	Багдарин тосхондо нургуули, Баунтын аймаг - барилгын дүүргэлгэ	2010,5

	Буряадай хүдөө ажахын гүрэнэй академийн спортын комплекс - барилгын суг номлолго	2000,0
3.	Соёл	3 000,0
	Илалтын хүшөө	3 000,0
4.	Элүүрье хамгаалга	11 340,0
	Улаан-Үдэ хотодо хүүгэдэй олон халбаритай больница	6 340,0
	Республикын Н.А. Семашкын нэрэмжэтэ больница, Улаан-Үдэ хото	5000,00
5.	Социальна политика	1 000,0
	Бабушкинай сэдхэлэй-мэдэрэлэй үбшэнэй диспансер гэр-интернат, Кабанскын аймаг	1 000,0
6.	Проектын-бэдэрэлгын хүдэлмэри	12 325,1
	Гэр байрын-коммунальна ажахы	1700,0
	Закаменск хотодо дулаагаар хангалгы мазудһаа шулуу нүүрхэндэ оруулга	1700,0
	Эрдэм нуралсал	700,0
	Хяагта хотодо 2-дохи нургуули	380,0
	Северобайкальск хотодо 19-дэхи мэргэжлэй училищи	320,0
	Элүүрье хамгаалга ба спорт	8 925,10
	Улаан-Үдэ хотодо СПИД ба халдабарита үбшэнүүдые нэргылгын түб	125,1
	Горячинск тосхондо Олимпийн бэлэдхэлэй түб, Прибайкалийн аймаг	8 800,0
	Аяншалгын барилга болон оршон ажахы түсэблэлгэ	1 000,0

Статья 2

Тус Хуули гар табигдаһан үдэрһөө хүсэндөө орохо ба дары толилогдохо ёһотой.

Буряад Республикын Президент
 Л.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
 2005 оной октябрийн 7

№ 1329-III

"2005 оной республикын бюджет тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалта оруулха тухай

*Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной сентябриин 30-да баталан абаа*

Статья 1

2005 оной республикын бюджет тухай" Буряад Республикын 2004 оной декабриин 29-эй 1037-III дугаарай Хуулида ((Буряад Республикын Хуулига шийдхэбэринүүдэй суглуулбари, 2004, 3 12 (69); "Бурятия" нонин, 2004, декабриин 31; 2005, мартын 29, майн 31, июлиин 6, июлиин 9) иимэ хубилалта оруулха гэбэл: иимэ удхатай 17.1-дэхи статья нэмэхэ: "Статья 17.11.

2005 оной январин 1-нэй байдалаар республикын бюджетэй урда хуулига нюурнуудай налог болон бусад татабарин талаар үри, мүн тоологдоһон пени болон ялын талаар үри бусаалгын эрхэ нүхэсэл 2005 ондо хубилгаха эрхэ Буряад Республикын Правительстада олгохо.

Үрин эрхэ нүхэсэл хубилгалгын гурим Буряад Республикын Правительство тогтоохо."

Статья 2

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэцдөө орохо.

**Буряад Республикын Президент
Л.В.ПОТАПОВ**

Улаан- Удэ хото
2005 оной октябриин 6
№ 1332-III

Буряад Республикада бюджетүүдэ хоорондын харилсаан тухай

*Буряад Республикын Арагай Хурал
2005 оной сентябриин 30-да баталан абаа*

Бүлэг 1. Юрэнхы дүримүүдэ

Статья 1. Бюджетүүдэ хоорондын харилсаанай хуулига үндэһэн

1. Россин Федерациин Үндэһэн Хуули, Россин Федерациин Бюджетэй кодекс, федеральна хуулигууд, Россин Федерациин гуримшуулгын хуулига бусад шийдхэбэринүүд, Буряад Республикын Үндэһэн Хуули, тус Хуули ба бюджетүүдэ хоорондын харилсаа гуримшуулдаг Буряад Республикын гуримшуулгын хуулига шийдхэбэринүүд Буряад Республикада бюджетүүдэ хоорондын харилсаанай хуулига үндэһэн болодог.

2. Бюджетүүдэ хоорондын харилсаа гуримшуулдаг Буряад Республикын хуулинууд ба гуримшуулгын хуулига шийдхэбэринүүд федеральна хуулинуудтай ба тус Хуулигай зохилодохо ёһотой.

3. Тус Хуулига, Буряад Республикын бусад хуулинууды дүүргэлтэ болгон, Буряад Республикын Президент, Буряад Республикын Правительство, Буряад Республикын гүйсэдхэхэ засагай зургаанууд ба Буряад Республикадахи нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд (саашадаа – нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд) өөһэдэн эрхэ мэдэлдэ ородог бюджетүүдэ хоорондын харилсаанай асуудалнуудаар хуулига шийдхэбэринүүды абадаг.

Статья 2. Тус Хуулига хэрэглэгдэһэн ойлгосонууд

Тус Хуулиин зорилгонууда удаадахи ойлгосонууд хэрэглэгдэнэ гэбэл:

1) Буряад Республикада бюджетүүдэ хоорондын харилсаан – Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай ба нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай хоорондо бюджеттэ хабаатай эрхэ хуулиин харилсаа гуримшуулгын, бюджетэй ажал эмхидхэлгын ба бээлүүлгын асуудалнуудаар харилсалга;

2) Буряад Республикада бюджетүүдэ хоорондын харилсаанда хабаадагшад гэбэл:

Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд;

Буряад Республикада муниципальна аймагуудай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд;

Буряад Республикада хотын тойрогуудай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд;

Буряад Республикада хуурин газарнуудай нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаанууд.

Тус Хуулига хэрэглэгдэһэн бусад ойлгосонууд ба үгэнүүд Россин Федерациин Бюджетэй кодексын тодорхойлоһон заршамаар хэрэглэгдэхэ.

Статья 3. Муниципальна аймагуудай ба хотын тойрогуудай бюджетүүдэ налогүүд болон татабаринуудһаа мүнгэ оруулгын нэгэн хэм эрилтэнүүд

Муниципальна аймагуудай ба хотын тойрогуудай бюджетүүдэ удаадахи налогуудһаа, республикын бюджетэй тоосоондо орохо хубидань, мүнгэ оруулгын нэгэн хэм тогтоохо гэбэл:

а) эмхи зургаануудай зөөринин налогһоо – 10 процент;

б) хубинин нюурнуудай олзын налогһоо – 10 процент;

в) налог тохологодо хүнгэдхэһэн гурим хэрэглэхэдэ абтадаг нэгэдхэмэл налогһоо – 45 процент;

г) эмхи зургаануудһаа ба бодото нюурнуудһаа абтадаг унаагай налогһоо – 100 процент.

Бүлэг 2. Бюджетүүдэ хоорондын мүнгэ дансаһаа дансада шэлжүүлгэ

Статья 4. Республикын бюджетһээ үгтэдэг мүнгэ дансаһаа дансада шэлжүүлгын түхэлнүүд

Республикын бюджетһээ бюджетүүдэ хоорондын мүнгэ дансаһаа дансада иимэ түхэлөөр дамжуулдаг гэбэл:

тус Хуулиин 6-дахи статьягай ёһоор хуурин газарнууды мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэри мүнгэнэй;

тус Хуулиин 7-дохи статьягай ёһоор муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэри мүнгэнэй; тус Хуулиин 8-дахи статьягай ёһоор муниципальна хүгжэлтын республикын жасаһаа мүнгэн тэдхэмжын;

тус Хуулиин 9-дэхи статьягай ёһоор социальна гаршануудта сүт номололгын республикын жасаһаа мүнгэн тэдхэмжын;

тус Хуулиин 10-дахи статьягай ёһоор муниципальна сангай гурим шэнэдхэлгын республикын жасаһаа мүнгэн тэдхэмжын;

тус Хуулиин 11-дэхи статьягай ёһоор холын аймагууды дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэри мүнгэнэй;

гүрэнэй засагай федеральна зургаануудай урда Буряад Республикын гүрэнэй үриге хааха ба (али) хангаха ба (али) федеральна бюджетэй урда Буряад Республикын бусад уялганууды дүүргэхэ ушараар федеральна бюджеттэ оруулагдаха мүнгэнэй;

ноёд ба эвенк үсөөн тоото үндэһэн арадуудай ажаһуудаг газар дэбисхэрэй социальн-экономическа хүгжэлты дэмжэлгын республикын жасаһаа мүнгэн тэдхэмжын. Жаса байгуулга ба жасын мүнгэ гаргашалха гурим Буряад Республикын мүнгэн сангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай хууляар баталагдадаг;

тус Хуулиин 12-дохи статьягай ёһоор гарша хүсэлдүүлгын республикын жасаһаа тусгаар шэглэлтэй мүнгэн туһалаамжын;

бусад үри болохогүй ба бусаалаггүй мүнгэ дамжуулгын;

тус Хуулиин 13-дахи статьягай ёһоор бюджетэй урьһаламжануудай.

Статья 5. Республикын бюджетһээ бюджетүүдэ хоорондын мүнгэ үгэлгын эрхэ нүхэсэлнүүд

1. Республикын бюджетһээ бюджетүүдэ хоорондын мүнгэн (гарша хүсэлдүүлгын республикын жасаһаа тусгаар шэглэлтэй мүнгэн туһаламжаһаа бэшэ ушарнуудта) нютагай өөһэдэн хүтэлбэрин зургаануудай Россин Федерациин бюджетэй хуулинууды, Россин Федерациин налог болон бусад татабаринууд тухай хуули сахиганушарта үзүүлэгдэдэг.

2. хуурин газарнууды мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа ба муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэн ба республикын бюджетһээ тоосоото һүүлшын гурбан жэлэй хоёртонь заагдаһан нэмэри

мүнгэнэй ба (али) нэмэлтэ хэмээр налогой оршын хуби өөрын оршын бүхы хэмжээнэй 50 процентһээ дээшэ байбал нютагай бюджетүүдтэ бюджетэй урьһаламжанууд Буряад Республикын хуулиин тогтооһон гуримаар үзүүлэгдэдэг.

3. Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетһээ мүнгэн туһаламжа үзүүлхэ нэмэлтэ эрхэ нүхэслнүүд Буряад Республикын хуулинуудаар тогтоогдожо болохо.

4. Тус Хуулиин 7-дохи статьягай ёһоор республикын бюджетһээ муниципальна байгууламжануудта үзүүлэгдэдэг нэмэри мүнгэ гү, али тус Хуулиин 15-дахи статьягай ёһоор муниципальна байгууламжануудай бюджетһээ нэмэри мүнгэ абадаг муниципальна байгууламжануудта нютагай өөһэдэн хүтэлбэринин хунгагадаг зургаануудай депутатуудай, гэшүүдэй, нютагай өөһэдэн хүтэлбэринин сага үргэлжын үндэһэн дээрэ ажал ябуулгага бээлүүлдэг тушаалта нюурнуудай, муниципальна алба хаагшадай, муниципальна үйлдэбэринүүдэй ба эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай салингай хэмжээн Буряад Республикын хууляар тогтоогдоһон дээдэ хэмжээнһээ дээгүүр бэшээр тодорхойлогдодог.

5. Республикын бюджетһээ бюджетүүдэ хоорондын мүнгэ үгэдэг гуримые нютагай өөһэдэн хүтэлбэринин зургаануудай баримталаагүй ушарта Буряад Республикын Правительство бюджетүүдэ хоорондын мүнгэнһөө тус муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ үгэлгы болоулаха эрхэтэй (республикын гарша хүсэлдүүлгын жасаһаа тусгаар шэглэлтэй мүнгэн туһаламжаһаа бэшэндэ).

Статья 6. хуурин газарнууды хангай дэмжэлгын республикын жаса

1. хуурин газарнууды хангай дэмжэлгын республикын жаса ажаһуутшадтай тооһоо, нютагай шанартай асуудалнууды шийдхэлгэдэ эрхэ түлөөлэлгэ бээлүүлхэ талаар хуурин газарнуудай нютагай өөһэдэн хүтэлбэринин зургаануудай мүнгэнэй арга боломжоһоо уламжалан, тэгшэрүүлхэ зорилгоор республикын бюджетэй бүридэлдэ байгуулагдадаг.

2. хуурин газарнууды хангай дэмжэлгын республикын жаса республикын бюджетэй өөрын оршын, мүн тиэхэдэ хуурин газарнуудай бюджетүүдһээ республикын бюджеттэ тус Хуулиин 16-дахи статьягай ёһоор оруулагдадаг тусгаар шэглэлтэй мүнгэн туһаламжын тоосоогоор байгуулагдадаг.

3. хуурин газарнууды хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэнэй хэмжээн хуурин газарнууды хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа тус Хуулиин 1-дэхи хабсаргалтын ёһоор нэмэлтэ мүнгэ тоололгын аргатай зохилдуулан тодорхойлогдодог.

4. Хотонуудай бүхы хуурин газарнууд (хотын тойрогууды оруулаада) ба хүдөөгэй хуурин газарнууд, тус Хуулиин 16-дахи статьягай 1-дэхи хубида заагдаһан хотын ба хүдөөгэй хуурин газарнуудһаа бэшэ, хуурин газарнууды хангай мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэри мүнгэ абаха эрхэтэй.

5. хуурин газарнууды хангай мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэри мүнгэн хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ хара бүри бюджетэй хамтаагдаһан бэшэлгын ёһоор, нютагай бюджетүүды дүүргэлгэдэ ушардаг сагай хэрэглэл хараалан, үгтэдэг,

6. Мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын Хууляар баталагдадаг гэбэл:

хуурин газарнуудай хангай мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасын хэмжээн;

хуурин газарнууды хангай мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэ хотын ба хүдөөгэй хуурин газарнуудай бюджетүүдэй хоорондо хубаалга.

7. Мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет бүридүүлхэдэ ба (али) баталхада хуурин газарнууды хангай мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэн бүхыдөө гү, али зарим хубидаа хуурин газарнууды хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэ тоололгын аргануудай ёһоор тус Хуулига 1-дэхи

хабсаргалтатай зохилдуулан тодорхойлогдодог хубида нюурай олзын налогһоо хуурин газарай бюджетүүдтэ оруулалгын нэмэлтэ хэмээр хэлэгдэжэ болодог.

8. Тус статьягай 7-дохи хубида заагдаһан оруулалгын нэмэлтэ хэмжээнүүд мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар баталагдадаг.

Статья 7. Муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгэн ханга дэмжэлгын республикын жаса

1. Муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жаса Буряад Республикада муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетээр хангадаса жэгдэрүүлхэ зорилгоор республикын бюджетэй бүридэлдэ байгуулагдадаг.

2. Муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жаса республикын бюджетэй өөрын оршонуудай, мүн тиэхэдэ муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) республикын бюджеттэ тус Хуулиин 16-дахи статьягай 4-дэхи хубинин ёһоор оруулагдадаг тусгаар шэглэлтэй мүнгэн туһаламжын тоосоогоор бүридүүлэгдэдэг.

3. Муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэнэй хэмжээн тус Хуулиин 2-дохи хабсаргалтын ёһоор муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэ тоололгын аргатай зохилдуулан тодорхойлогдодог.

4. Муниципальна аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэн хара бүри бюджетэй хамтадан бэшэлтын ёһоор, нютагай бюджетүүды гүйсэдхэлгэдэ бии болодог сагай хэрэглэ хараалан, үгтэдэг.

5. Мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар баталагдадаг гэбэл:

муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасын хэмжээн;

муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэ муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэй хоорондо хубаалга.

6. Мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет бүридүүлхэдэ ба (али) баталхада муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэн бүхыдөө гү, али зарим хубидаа муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) мүнгэн дэмжэлгын республикын жасаһаа нэмэлтэ мүнгэ тоололгын аргануудтай зохилдуулан тус Хуулига 2-дохи хабсаргалтын ёһоор тодорхойлогдодог бодото нюурай олзын налогһоо муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ оруулалгын нэмэлтэ хэм хэмжээгээр хэлэгдэжэ болодог.

7. Тус статьягай 6-дахи хубида заагдаһан оруулалгын нэмэлтэ хэмжээнүүд мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар баталагдадаг.

Статья 8. Муниципальна хүгжэлтын республикын жаса

1. Муниципальна удаха шанартай ниитын оршон ажахын хүгжэлтын удаан болзороор номологдохо програмнууды ба проектнүүды хуби хубидаа номолхын тулада нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн тэдхэмжэ үзүүлхэ зорилгоор республикын бюджетэй гаршануудай бүридэлдэ муниципальна хүгжэлтын республикын жаса байгуулагдажа болохо.

2. Заагдаһан мүнгэн тэдхэмжэ үгэхын тулада удаанай мүнгэ номололгын програмнууды ба проектнүүды шэлэн абалга ба тэрэниие муниципальна байгууламжануудай (муниципальна байгууламжануудай бүлэгүүдэй) хоорондо хубаалга Буряад Республикын хуулинуудаар тогтоогдоһон гуримаар бээлүүлэгдэдэг.

Статья 9. Социальная гаршануудта суг номололын республикын жаса

1. Нютагай бюджетүүдэй социальная удаха шанартай түрүүшын ээлжээнэй гаршада хубаар номолхын түлөө нютагай бюджетүүдтэ мүнгэн тэдхэмжэ үзүүлэхэ зорилгоор республикын бюджетэй гаршануудай бүридэлдэ социальная гаршануудые суг номололын республикын жаса байгуулагдажа болохо.

2. Социальная гаршануудые суг номололын мүнгэ гаргашалгын хамтын аргижээн, гурим ба ба хубаарилга мүнгэн бангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

Статья 10. Муниципальная мүнгэн хан хубилган шэнэдхэлгын республикын жаса

1. Буряад Республикын муниципальная байгууламжануудта мүнгэн хан найжаруулгын ябадал эдэбхижүүлэхэ, бюджетэй халбар ба бюджетэй ажал шэнэлэн хубилалгада тулалха, экономика хубилалтануудые урмашуулаха зорилгоор республикын бюджетэй гаршануудай бүридэлдэ муниципальная мүнгэн хан хубилган шэнэдхэлгын республикын жаса байгуулагдажа болохо.

2. Республикын бюджетэй өөрын оршонууд муниципальная мүнгэн хан хубилган шэнэдхэлгын республикын жаса байгуулгын арга нөөсэ болодог. Заагдахан жасын хэмжээн мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тодорхойлогдодог.

3. Муниципальная мүнгэн хан хубилган шэнэдхэлгын республикын жасын мүнгэн Буряад Республикын муниципальная байгууламжануудта мүнгэн тэдхэмжын түхэлээр үгтэдэг.

4. Заагдахан мүнгэн тэдхэмжын үгтэдэг муниципальная байгууламжануудые үзэлэн абаха гурим, мүн тиэхэдэ тэдэниие хубаалгын ба хэрэглэлгын гурим ба арганууд Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

Статья 11. Холын аймагуудые дэмжэлгын республикын жаса

1. Буряад Республикын холын аймагуудые дэмжэхэ зорилгоор республикын бюджетэй гаршануудай бүридэлдэ холын аймагуудай социальная халбарие дэмжэхэ республикын жаса байгуулагдадаг.

2. Холын аймагуудта хабаадуулгын нийтэ хэмжээн, сэгнэлгын үндээн ба холын аймагуудые дэмжэлгын республикын жасын мүнгэ хубаарилга гурим (онол арга) мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар тогтоогдодог.

Статья 12. Республикын хүсэлдүүлгын жаса

1. Республикын хүсэлдүүлгын жаса республикын бюджетэй бүридэл соо нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудай гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгы мүнгөөр хангаха зорилгоор иимэ тоосоогоор байгуулагдадаг гээл:

хүсэлдүүлгын федеральная жасааа нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудаар федеральная засагай зургаануудай гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэ бэлүүлгэдэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжын;

Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай Буряад Республикын хуулинуудаар нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудта үгтээн гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэнүүдые дүүргэлгын хэмжээгээр республикын бюджетэй өөрын олзо оршын.

2. Нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудта гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэ үгэхые хараалхан Буряад Республикын хуулинуудаар республикын хүсэлдүүлгын жасын бүридэлдэ гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэ олголон ушараар бии бололон гаршануудые номолходо хэрэгтэй мүнгэ хараалагдаха ёготой.

3. Федеральная хүсэлдүүлгын жасын мүнгэнэй тоосоогоор хангалган бэлүүлгэдэг республикын хүсэлдүүлгын жасааа тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжа Россин Федерациин Правительствоын тогтоонон гуримаар гаргашалагдадаг.

өөрын олзо оршын ба республикын бюджетэй гаршын үлүү гаралгада номолхо арга нөөсөө мүнгөөр хангалган бэлүүлгэдэг республикын хүсэлдүүлгын жасааа тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжа Буряад Республикын Правительствоын тогтоонон гуримаар гаргашалагдадаг.

4. Тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжа хараалжа тэдэндэ үгтээн гүрэнэй зарим эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бэлүүлдэг Буряад Республикадахи муниципальная байгууламжа бүхэнөөр шэглэл бүхэнөөр мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар республикын хүсэлдүүлгын жасааа тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжа баталагдадаг. Республикын хүсэлдүүлгын жасааа тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжа тус бүридэнь Буряад Республикын хуулинуудаар баталагдахан нэгэн түхэлэй аргануудтай зохиладуулан тоологдодог.

Статья 13. Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетдээ бюджетэй урьхаламжа үзэлгэ

1. Мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хууляар баталагдахан мүнгэнэй хэм соо нютагай бюджетүүдые гүйсэдхэлгын үедэ бии болодог суг зуурын кассын тахалдал хааха зорилгоор нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетдээ бюджетэй урьхаламжа нэгэ жэл хүртээр болзороор үзүүлгэдэг.

Бюджетэй урьхаламжа хэрэглэлгэнэй түлөө түлбэри Россин Федерациин Түбэй Банкын түрсын бюджетэй урьхаламжын хэлсэ баталхан үдэртэ хүсэндөө байхан хэмжээнэй дүрбэнэй нэгэ хубаар тогтоогдодог.

Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетдээ бюджетэй урьхаламжа хэлсээнэй ёһоор бэлүүлгэдэг.

2. Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетдээ бюджетэй урьхаламжанууд иимэ эрхэ нүхэсэдэ үзүүлгэдэг гээл: нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетэй урда болзороо гарахан үрийн үгыдэ;

муниципальная байгууламжын мүнгэн хангай ябажа байгаа жэлэй бюджет тухай шийдхэбэриие муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай баталхада;

муниципальная байгууламжын мүнгэн хангай ябажа байгаа жэлэй бюджет тухай шийдхэбэри соо мүнгэн хангай ябажа байгаа жэлэй хэм соо бюджетэй урьхаламжа хааха аргануудай байбал;

мүнгэн хангай ябажа байгаа жэлэй хэм соо нютагай бюджеттэ бюджетэй урьхаламжа абан ба тэрэниие хааха арганууд тухай муниципальная байгууламжын түлөөлэлгэтэ зургаанай шийдхэбэрийн байбал.

3. Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджетдээ ороһон бюджетэй урьхаламжануудые хуулига ноурнуудта бюджетэй урьхаламжануудые үзүүлхын түлөө хэрэглэхэ болохогэй.

4. Республикын бюджетдээ нютагай бюджеттэ бюджетэй урьха үгэлгын хэмжээн нютагай бюджетэй өөрын олзо оршын юрэнхы хэмжээнхээ мүнгэн хангай ябажа байгаа жэлэй нютагай бюджет тухай баталагдахан шийдхэбэрийн ёһоор, мүн тиэхэдэ удаадахи аргаар тоологдодог хэмжээнхээ 10 процент дээшэ байжа болохогэй;

БК = Расх - Ост - Дох - ВД, тэрээнэй;

БК - республикын бюджетдээ нютагай бюджеттэ урьхаламжын дээдэ хэмжээн;

Расх - үнгэрхэн үедэ (квартал, түрүүшын хахад жэл, 9 нара) бюджетэй бэшлгэдэ баталагдахан нютагай бюджетэй гаршанууд;

Ост - мүнгэн хангай жэлэй эхиндэ нютагай бюджеттэ бии болодог бюджетэй мүнгэнэй сүлөө үлгэдэл;

Дох - үнгэрхэн үедэ (квартал, түрүүшын хахад жэл, 9 нара) нютагай бюджетэй өөрын бодото оршонууд;

ВД - мүнгэн хангай ябажа байгаа жэлэй нютагай бюджетэй тоосоондо орохо ёһотой налогуудаар хойшолуулгын хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай шийдхэбэри абан ушараар алдагдахан нютагай бюджетэй оршын хэмжээн.

5. Нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн

зургаануудай бюджетэй урьхаламжа бусаагаангүй байдал, үгышые наа, суг соонь бэшэ бусаала Россин Федерациин Түбэй Банкын хүсэндөө байхан түрсын хэмжээнэй хойшолуулан үдэр бүрийн 300-най 1 хуби пени нэхэлгын хойшолондо асардаг.

Хаагдаагүй бюджетэй урьхаламжын үлгэдэл, тэрэ тоодо түрсын процент ба пени, республикын бюджетдээ нютагай бюджеттэ мүнгэн хангай тус жэлдэ нэмэри мүнгэнэй тоосоогоор, мүн тиэхэдэ Россин Федерациин Бюджетэй кодексын ба Буряад Республикын хуулиин ёһоор муниципальная байгууламжын бюджеттэ оруулагдаха ёһотой федеральная ба республикын налогууд болон татабаринуудхаа орохо хэмжээнүүдые хоёр дахин хорооһон аргаар хаагдадаг.

Нютагай бюджеттэ налогуудхаа орохо заагдахан хэмжээнүүд бага болгодохоһоо урид байхан хэм хүртээр, бюджетэй уялга хаанганай холбоотой дүүргэдэггүй уялгануудай хэмээр республикын бюджеттэ мүнгэнэй ороһоной удаа, хүсэлдүүлгэдэг.

Статья 14. Нютагай бюджетүүдтэ дамжуулагдадаг бюджетүүдтэ хоорондын мүнгэнэй түхэлүүд

Федеральная хуулинуудай ёһоор нютагай бюджетүүдтэ бюджетүүдтэ хоорондын мүнгэн иимэ түхэлээр дамжуулагдадаг гээл:

тус Хуулиин 15-дахи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар муниципальная аймагуудай бюджетүүдтэ хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ оруулагдадаг хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагай жасааа нэмэлтэ мүнгэнэй;

тус Хуулиин 16-дахи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада оруулагдадаг тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжын;

тус Хуулиин 16-дахи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ муниципальная аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада оруулагдадаг тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжын;

тус Хуулиин 17-дохи статьягаар тогтоогдоһон гуримаар муниципальная байгууламжануудай хоорондын шэнжэтэй нютагай удхатай асуудалнуудые шийдхэлгэдэ хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ муниципальная аймагуудай бюджетүүдтэ оруулагдадаг тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжын;

гүрэнэй засагай федеральная зургаануудай гү, али Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай урда муниципальная байгууламжын муниципальная үриие хаалгатай ба (гү, али) хангалгатай холбоотой ба (али) нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудай гүрэнэй засагай зургаануудай урда бусад уялгануудаа дүүргэлгын ушараар федеральная бюджеттэ гү, али республикын бюджеттэ оруулагдадаг мүнгэнэй;

үрийн түлбэригүи ба бусаалтагүи бусад мүнгэ оруулалгын.

Статья 15. хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагуудай жасанууд

1. хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагуудай жасанууд муниципальная аймагуудай мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй бюджетүүдтэ гаршануудай бүридэлдэ байгуулагдажа болохо ба хууриин газарнуудай нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудай нютагай удаха шанартай асуудалнуудаар өөхэдынгөө эрхэ түлөөлгэнүүдые бэлүүлгээр мүнгэн хангай арга боломжонуудые жэгдэлхэ зорилгоор хубаагдадаг.

Муниципальная аймагуудай мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй бюджетүүдтэ гаршануудай бүридэлдэ хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагай жаса байгуулаха тухай шийдхэбэри муниципальная аймагай түлөөлэлгэтэ зургаан абадаг.

2. хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагай жасанууд муниципальная аймагай бюджетэй өөрын

оршонуудай тоосоогоор байгуулагдадаг.

3. хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагай жасын мүнгэнэй хэмжээн ба тэдэнхээ нэмэлтэ мүнгэ хубаалга мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй бюджетүүдтэ тухай муниципальная аймагай түлөөлэлгэтэ зургаанай шийдхэбэреэр баталагдадаг.

4. хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагай жасааа нэмэлтэ мүнгэнэй хэмжээн тус Хуулиин 3-дахи хабсаргалтын ёһоор хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын аймагай жасануудхаа нэмэлтэ мүнгэ тоолохо аргын ёһоор тодорхойлогдодог.

Статья 16. хууриин газарнуудай ба муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ оруулагдадаг тусгаар шэглэлэй мүнгэн

1. Налогуудай хүн аминда тоололготой оршын (хубийн ноурнуудай олзын налогһоо оруулгын нэмэлтэ хэмээр налогой оршо тоолонгүи) тус статьягай 2-дохи хубийн ёһоор тодорхойлогдоһон хизаарлахан хэмжээ хуулиин тоосоото жэлдэ үлүүлхэн хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн оруулагдажа болохо.

2. хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэнэй заагдахан хэмжээн ба тоосолгын гурим тус Хуулиин 4-дахи хабсаргалтын ёһоор хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжа тоололгын аргын ёһоор тодорхойлогдодог.

3. хууриин газарнуудай бюджетүүдтэ заагдахан тусгаар шэглэлэй мүнгэн хууриин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада оруулагдадаг.

4. Налогий хүн аминда тоололон оршын (хубийн ноурнуудай олзоо налогоһоо оруулгын нэмэлтэ хэмээр налогой олзо оршо тоолонгүи) тус статьягай 5-дахи хубийн ёһоор тодорхойлогдоһон хизаарлахан хэмжээ хуулиин тоосоото жэлдэ үлүүлхэн муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн оруулагдажа болохо.

5. Муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэнэй заагдахан хэмжээн ба тоосолгын гурим тус Хуулиин 5-дахи хабсаргалтын ёһоор муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжын тоосолгын аргатай зохиладуулан тодорхойлогдодог.

6. Тус статьягай ёһоор республикын бюджеттэ оруулагдадаг муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн муниципальная аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада оруулагдадаг.

7. Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тус статьягай ёһоор оруулагдаха ёһотой тусгаар шэглэлэй мүнгэнэй хэмжээнүүд Буряад Республикада муниципальная байгууламжануудаар илган мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджетүүдтэ тухай Буряад Республикын хууляар баталагдадаг.

8. Нютагай бюджетүүдтэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэн тус статьягай ёһоор нара бүри, ээлжээтэ харын 25-наа хойшо бэшэ, тусгаар шэглэлэй мүнгэн тулаламжын бүхы хэмжээнэй 12-ой 1 хубийн хэмжээгээр оруулагдадаг.

9. Тус муниципальная байгууламжын нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаанууд нютагай бюджеттэ тус статьягай 7-дохи хубида заагдахан тусгаар шэглэлэй мүнгэ хараалдаг ба мүнгэн хангай ээлжээтэ жэлэй республикын бюджет тухай Буряад Республикын хуулиин ёһоор тэрэниие республикын бюджеттэ оруулалгы хангадаг.

10. Заагдахан тусгаар шэглэлэй мүнгэ зөөри тогтоогдоһон болзрто оруулалгаар уялгануудаа нютагай өөхэдын хүтэлбэрийн зургаануудай дүүргэггүй ушарта тус муниципальная байгууламжада Россин Федерациин Бюджетэй кодексын ба Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор тус муниципальная байгууламжын бюджеттэ заагдахан тусгаар шэглэлэй

мүнгэн туһаламжын хэмээр республикын бюджеттэ мүнгэнэй оролгыг хангаһан хэм хүрэтэр оруулагдаха ёһотой бүхы федеральна ба региональна налогуудһаа орууламжын хэмжээнүүдые Буряад Республикын хууляар доошолуулга хараалагдана, тиихэдэ тэдэнэй хүсэд бэшэ ушарта – нютагай налоогоо оршын хубине заагдаһан тусгаар шэглэлэй мүнгэнэй хэмжээнһээ дээгүүр бэшэ хэм соо түблэн орууламжа хараалагдадаг.

Муниципальна байгууламжануудай бюджетүүдтэ заагдаһан доошолуулга хэмжээнүүдые доошолуулгын аргаар абтаһан мүнгэн муниципальна аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада ба хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада оруулагдадаг.

11. Муниципальна байгууламжын бюджеттэ федеральна ба региональна налогууд болон бусад татабаринаа орууламжын хэмжээнүүд, республикын бюджеттэ заагдаһан тусгаар шэглэлэй мүнгэн туһаламжануудые орууламжаар федеральна ба республикын налогууд болон бусад татабаринаа хэмжээн доошолууланай ашаар, мүн тус муниципальна байгууламжын бюджеттэ республикын бюджеттэ тусгаар шэглэлэй мүнгэ орууланай ашаар хангагдаһан мүнгэнэй ороһоной удаа, тэдэнэй доошолгын урдахи шата хүрэтэр, хүсэдүүлэгдэдэг.

12. Муниципальна байгууламжын бюджеттэ федеральна ба республикын налогууд болон бусад татабаринаа оролгын хэмжээ доошолуулга ба тус статьягай 10 ба 11-дэхи хубинуудаар хараалагдаһан тэдэнэй доошолгын урдахи шата хүрэтэр хүсэдүүлгын гуримые Буряад Республикын Правительство тогтоодог.

Статья 17. Муниципалитет хоорондын шэнжэтэй нютагай удаха шанартай асуудалнуудые шийдхэлгэдэ хуурин газарнуудай бюджетүүдһээ муниципальна аймагуудай бюджетүүдтэ оруулагдадаг тусгаар шэглэлэй мүнгэн
Муниципалитет хоорондын шэнжэтэй нютагай удаха шанартай асуудалнуудые шийдхэлгэдэ хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ муниципальна аймагуудай бюджетүүдтэ оруулагдадаг тусгаар шэглэлэй мүнгэ үргэх гурим Россин Федерациин Бюджетэй кодексин эрилтэнүүдэй ёһоор муниципальна аймагай уставаар ба (али) муниципальна аймагай түлөөлэгдэтэ зургаанай гуримшуулагын хуулига шийдхэбэрээр тогтоогдодог.

Бүлэг 3. Эсэсэй дүримүүдэ

Статья 18. Тус Хуулин хүсэндөө орохо гурим

1. Тус Хуули 2006 оной январин 1-һээ, хүсэндөө орохо ондоо болзор тус статьягай 2-дохи хубяар тогтоогдоһон дүримүүдһээ бэшэ хубяараа, хүсэндөө орохо.

2. Тус Хуулин 16-дэхи статья 2007 оной январин 1-һээ хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент А.В. ПОТАПОВ

Улаан-Үдэ хото
2005 оной октябрийн 13
№ 1334-III

"Буряад Республикага бюджетүүд хоорондын харилсаан тухай" Буряад Республикын Хуулин 1-дэхи хабсаргалта

хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада нэмэлтэ мүнгэ тоололгын арга

I. Юрэнхы дүримүүдэ

1.1. хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада нэмэлтэ мүнгэ тоололгын тус арга тодорхойлоно гэдэл:

1) хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасын юрэнхы хэмжээе тоололгын аргые;

2) хуурин газарай бюджеттэ хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада (саашадаа – ФФПМ) нэмэлтэ мүнгэ тоололгын аргые;

3) хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ хубийн нюурнуудай олзо оршын налоогоо оруулгын нэмэлтэ хэмүүдые тоололгын аргые;

4) Хубийн нюурнуудай олзын налогой

багсаамжалһан хэмжээе тодорхойлгын аргые.

1.2. Тус аргада хэрэглэгдэһэн гол ойлогосо гэдэл:

хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада нэмэлтэ мүнгэ абаха эрхэтэй хуурин газар – хүн аминда тоологдоһон налогой оршын хэмжээнэй хизаарлаһан хэмжээнһээ үлүү гараагүй хуурин газар.

II. хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасын юрэнхы хэмжээ тоололгын арга

ФФПМ-гэй юрэнхы хэмжээн ээлжэтэ жэлдэ хуурин газарнуудай гаршын хэрэгтэй хэмжээ ба хуурин газарай олзо оршын арга боломжые сэгнэлгэнүүдэй алгасалһаа уламжалан иигэжэ тодорхойлогдодог:

$ФФПМ = В \times (P - CD)$

Р гэшэнь – хуурин газарай нютагай удаха шанартай асуудалнуудые шийдхэхэ талаар эрхэ түлөөлэгдэһэнүүдые дүүргэлгэдэ гаршын хэрэгтэй хэмжээе сэгнэлгэ бүхыдөө болоно. Хотын тойрогуудта сэгнэлтэ хуурин газарнуудай нютагай удаха шанартай асуудалнуудаар лэ хэгдэдэг;

CD – нютагай налог болон татабаринуудһаа, хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ даалгагдаһан федеральна ба республикын налог болон татабаринуудһаа ба налогой бэшэ олзо оршоһоо хуурин газарнуудай оршын нэгдэхэһэн багсаамжал. Хотын тойрогуудта багсаамжал хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ тогтоогдоһон налог болон татабаринуудһаа оруулгын хэмүүдээр хэгдэдэг;

В – Буряад Республикын нэгдэхэмэл бюджеттэ гаршын хэрэгтэй хэмжээнэй ба олзо оршын арга боломжын сэгнэлтэнүүдэй алгасал хаалгын хуби.

III. хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада тус хуурин газарай бюджеттэ гарша хүсэдүүлгын мүнгэ тоололгын арга

3.1. Мүнгэн хангай дэмжэлгэ абаха эрхэтэй хуурин газарнуудые дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэнэй хэмжээн иимэ аргаар тоологдодог гэдэл:

$D_1 = ФФПМ \times (Ч_1 / K_1) / \Sigma (Ч_1 / K_1)$ гэдэл:
D – мүнгэн хангай дэмжэлгэ абаха эрхэтэй хуурин газарнуудые дэмжэлгын республикын жасада i-н хуурин газарта үгтэхэ нэмэри мүнгэ тоололгын хэмжээн;

ФФПМ – хуурин газарнуудые мүнгэн хангай дэмжэлгын жасын хэмжээн

Ч₁ – нэмэри мүнгэ абаха эрхэтэй i-н саг үргэлжэ хуудаг зоной тоо;

K₁ – нэмэри мүнгэ абаха эрхэтэй i-н хуурин газарай хотын шэнжэтэй болоһоной хэмжээнэй үдхэгшэ.

хотын шэнжэтэй болоһоной хэмжээнэй үдхэгшэ иигэжэ тоологдодог:
 $K_1 = 1 + УВГ_1$ гэдэл:

УВГ₁ – i-н газарай хотын зоной тоо хуби.

3.2. хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэ республикын бюджеттэ тусхай шэглэлэй туһаламжа мүнгэ оруулагдагүй газарнууд абаха эрхэтэй.

IV. хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налоогоо абаха нэмэлтэ хэм тоололгын арга

4.1. Гарша хүсэдүүлгэн нэмэри мүнгэнэй хубийн орондоо хубийн нюурнуудай олзын налоогоо хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ оруулгын нэмэлтэ хэм тоололго иигэжэ хэгдэдэг:

$N_{доп} = \begin{cases} (Dot_1 / V_1^{нафл}), \text{ д\уя } Dot_1 / V_1^{нафл} < N_{макс} \\ N_{макс}, \text{ д\уя } Dot_1 / V_1^{нафл} \geq N_{макс} \end{cases}$ гэдэл:

N_{доп} – хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налоогоо оруулгын нэмэлтэ хэм (боломоор доодо захын);

Dot₁ – хуурин газарнуудые мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэ абаха эрхэтэй i-н хуурин газарай бюджеттэ нэмэри мүнгэнэй хэмжээн;

V_{нафл} – в i-н хуурин газарта бүхы шатын бюджетүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налог хоо оруулгын багсаагдаһан хэмжээн;

N_{макс} – хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ даалгагдажа болохо хубийн нюурнуудай олзын налоогоо оруулгын боломоор дээдэ захын нэмэлтэ хэм.

4.2. Хубийн нюурнуудай олзын налоогоо оруулгын нэмэлтэ хэмһээ

оролгын хэмжээн хуурин газар бүхэндэ иигэжэ тоологдодог:

$V_{возм} = V_{нафл} \times N_{доп}$ гэдэл:
V_{возм} – i-н хуурин газарта хубийн нюурнуудай олзын налоогоо оруулгын нэмэлтэ хэмээр нэлгэгдэжэ болохо гарша хүсэдүүлгын нэмэри мүнгэнэй хэмжээн.

V. Хубийн нюурнуудай олзын налогой багсаагдаһан хэмжээ тодорхойлгын арга
Хубийн нюурнуудай олзын налогой багсааһан хэмжээн иигэжэ тоологдодог:

$V_{нафл} = \Sigma (N_{ст} \times D_j)$ гэдэл:
V_{нафл} – хубийн нюурнуудай олзын налогой багсаагдаһан хэмжээн;
N_{ст} – хубийн нюурнуудай олзын налог тохогоддог j-н олзын налогой тогтоомол хэмжээн;
D_j – i-н газарай дэбисхэртэ j-н олзын багсаагдаһан мүнгэн.

"Буряад Республикага бюджетүүд хоорондын харилсаанууд тухай" Буряад Республикын Хуулига 2-дохи хабсаргалта

Муниципальна аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэ тоололгын арга

I. Юрэнхы дүримүүдэ

1.1. Тус арга муниципальна аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэ тодорхойлоно гэдэл:

1) Буряад Республикада муниципальна аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэ тоололгын аргые;

2) Буряад Республикада муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасада (саашадаа – ФФПМ) муниципальна аймагай (хотын тойрогой) тус бюджеттэ нэмэри мүнгэ тоололгын аргые;

3) муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налоогоо оруулгын нэмэлтэ хэм тоололгын аргые;

4) хубийн нюурнуудай олзо до тохогоддог налогой багсаагдаһан хэмжээ тодорхойлгын аргые.

1.2. Тус аргада хэрэглэгдэдэг гол ойлогосонууд ба тодорхойлолгонууд гэдэл:

муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджеттэ хангагдаса – муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налогой арга боломжын тэмдэгтэй болон бюджеттэ гаршын тэмдэгтэй тэнсүүри;

муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налогой арга боломжын тэмдэгтэй – нэгэ ажаһуушдаа тоологдоһон муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налогой арга боломжын ба Буряад Республикадахи муниципальна аймагуудай болон хотын тойрогуудай бүхы бюджетүүдтэ дунда жэшээгэй тус харууламжын тэнсүүри;

муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налогой арга боломжо – экономикын хүгжэлтын болон хуби байгуулгын ба (али) муниципальна аймага (хотын тойрогто) тогтоогдоһон налогой арга боломжоо уламжаан муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджеттэ абажа боломоор олзо оршын сэгнэлгэ;

муниципальна аймагай (хотын тойрогсй) бюджеттэ гаршын тэмдэг хадаа хангагдаһан зоной социально-зоной

бүридэлэй шэнжэ ба нэгэ ажаһуушдаа олгогдоһон бюджетүүдтэ туһа хангамжын сэндэ нүлөөлгэн (усад шалтагуудые хараада абалгатайгаар муниципальна аймагай (хотын тойрогой) нютагай удаха шанартай асуудалнуудые шийдхэхэ талаар эрхэ түлөөлэгдэһэнүүдые бээлүүлхын тула хүн аминда муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджеттэ мүнгэн хэр ехээр (хэр багаар) гаргагдахыень Буряад Республикадахи муниципальна бүхы аймагуудаар (хотын тойрогуудаар) зэргэсүүлэн харуулна.

II. Муниципальна аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасада нэмэри мүнгэ тоололгын арга

ФФПМ-эй юрэнхы хэмжээн муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) гаршын хэрэгтэй хэмжээ ба олзо оршын арга боломжые сэгнэлгэнүүдэй алгасалһаа уламжаан иигэжэ тодорхойлогдодог гэдэл:

$ФФПМ = В \times (P - CD)$

Р гэшэнь – муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) нютагай удаха шанартай асуудалнуудые шийдхэхэ талаар эрхэ түлөөлэгдэһэнүүдые дүүргэлгэдэ гаршын хэрэгтэй хэмжээе сэгнэлгэ бүхыдөө болоно. Хотын тойрогуудта сэгнэлтэ муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) нютагай удаха шанартай асуудалнуудаар лэ хэгдэдэг;

CD – нютагай налог болон татабаринуудһаа, муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ даалгагдаһан федеральна ба можын налог болон татабаринуудһаа ба налогой бэшэ олзо оршоһоо бүридэһэн муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) оршын мүнгэ нэгдэхэһэн багсаамжал. Хотын тойрогуудта багсаамжал муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдтэ тогтоогдоһон налог болон татабаринуудһаа оруулгын хэмээр хэгдэдэг;

В – Буряад Республикын нэгдэхэмэл бюджеттэ гаршын хэрэгтэй хэмжээнэй ба олзо оршын арга боломжын сэгнэлтэнүүдэй алгасал хаалгын хуби.

III. Муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) тус бюджеттэ ФФПМ-һээ абаха нэмэри мүнгэ тоололгын арга

3.1. Нэмэри мүнгэнэй юрэнхы хэмжээн ФФПМ-һээ тус муниципальна аймагта (хотын тойрогто) нэгдэхэ, хоёрдохи ба гурбадахи шатануудта хубаагдаһан мүнгэ нэмэлтэ аргаар тодорхойлогдодог гэдэл:

$ФФПМ_1 = T_1 + T_2 + D_{кл}$ гэдэл:

T₁ - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) нютагай тоологдоһон бюджеттэ хангагдаса хубяарнь тэгшээрүүлгын аргаар нэгдэхэ шатада тодорхойлогдодог ФФПМ-һээ нэмэри мүнгэнэй хэмжээн (тус аргын 3.2 зүйлэй ёһоор тоологдодог);

T₂ - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) нэгэ хүн аминда тэгшээрүүлгын аргаар хоёрдохи шатада тодорхойлогдодог ФФПМ-һээ нэмэри мүнгэнэй хэмжээн (тус аргын 3.3 зүйлэй ёһоор тоологдодог);

D_{кл} - шэнэ арга хэрэглэһэн ушарһаа i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджеттэ дутагдал хүсэдүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн нэмэри мүнгэн (тус аргын 3.6 зүйлэй ёһоор тоологдодог).

ФФПМ-эй хуби байгуулга 1-дэхи таблицата харуулагдана.

1-дэхи таблица.

Буряад Республикада муниципальна аймагуудые (хотын тойрогуудые) мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасын нэмэри мүнгэ

Жасын хубинуудай нэрэ	2006 он (хубийн процентээр)	2007 он (хубийн процентээр)	2008 он (хубийн процентээр)	2009 он ба саашадаа (хубийн процентээр)
Хубяарнь хараада тэгшээрүүлгын аргаар тодорхойлогдодог нэмэри мүнгэн (1-дэхи шата), - хуби харуулалга, - h1	35	40	45	50
Нэгэ хүн аминда тэгшээрүүлгын аргаар тодорхойлогдодог нэмэри мүнгэн (2-дохи шата), - хуби харуулалга, - h2	35	40	45	50
шэнэ арга хэрэглэһэн ушарһаа i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджеттэ алгалдал хүсэдүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн нэмэри мүнгэн, - хуби харуулалга, - h3	30	20	10	-

3.2. Нютагай тус бюджетэй хангагдаса хубаарнь хараадаг тэгшэрүүлгын аргаар тоололго хоёр шатааа бүридэдэг ба иигэжэ тоологдог гээбэл:

$$T_1 = \Sigma T_1 + \Sigma T_2$$

ΣT_1 - нэгэдэхи шатада тодорхойлогдог i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэнэй хэмжээн;

ΣT_2 - хоёрдохи шатада тодорхойлогдог i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) ФФПМР-нээ нэмэри арггэнэй хэмжээн.

3.2.1. Нэгэдэхи шатада ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэн муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бүлэгүүд хоорондо хубаагадаг, тэдэнэй бюджетэй хангагдасын тоологдоон хэмжээн ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэ хубаахааа урда бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын түрүүлгын хэм үндэһэнөө (70%) дээгүүр бэшэ байха ёһотой, тэрэн иигэжэ тоологдог гээбэл:

$$\Sigma T_1 = \Pi \times \Delta_1$$

ΣT_1 - нэгэдэхи шатада тодорхойлогдог i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэнэй хэмжээн;

Π - бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын түрүүлгын хэм үндэһэнөө Буряад Республикадахи муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетэй тоосоото хангагдасын дутаага хороолгын зэргэ (1 хүрэтэр хүргэгдэдэг);

Δ_1 - бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын сэгнэлгын түрүүлгын хэм үндэһэн гэжэ тогтоогдоон хэмжээнээ муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй хангагдасын хэмжээе хүргэхэдэ хэрэгтэй мүнгэнэй хэмжээн ($\Delta_1 > 0$ байхан ушарта).

3.2.2. Бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын сэгнэлгын түрүүлгын хэм үндэһэн гэжэ тогтоогдоон хэмжээнээ муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй хангагдасын хэмжээе хүргэхын тула хэрэгтэй мүнгэнэй хэмжээн иигэжэ тодорхойлогдог гээбэл:

$$\Delta_1 = A \times (K_1 - BO) \times ИБР_1 \times N_1$$

A - номололгын ээлжээтэ жэлдэ багсаамжалагдахан хүн аминда тоолоон Буряад Республикадахи муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) налоговой олзо оршын дунда зэргын хэмжээн;

K1 - бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын нэгэдэхи хэм үндэһэн гэжэ тогтоогдоон хэмжээн (70%);

BO - ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэ хубаалгын урда i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй тоологдоон хангагдасын хэм;

ИБР₁ - i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тэмдэг (тус аргын 3.5. зүйлэй ёһоор тоологдог);

N₁ - тоо бүридхэлгын баримтаар муниципальна аймагай (хотын тойрогой) саг үргэлжэ ажауугаага зоной тоо.

3.2.3. Тэгшэрүүлгын урда муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй тоологдоон хангагдаса иигэжэ тодорхойлогдог:

$$BO = ИНП_1 / ИБР_1$$

ИНП₁ - i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжын тэмдэг (тус аргын 3.4. зүйлэй ёһоор тоологдог).

3.2.4. Нэгэдэхи шатада хубаагдахан ФФПМР-эй мүнгэ хараада абалгатай бюджетэй тоологдоон хангагдаса тэгшэрүүлгын хэмжээн бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын (100%) хоёрдохи хэм үндэһэнөө үлүү бэшэ хангалгатай муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бүлэгүүдэй хоорондо ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэн иигэжэ хубаагадаг гээбэл:

$$\Sigma T_2 = (h_1 \times \text{ФФПМР} - \Sigma \Sigma T_1) \times \Delta_2 / \Sigma \Delta_2$$

ФФПМР - номололгын ээлжээтэ жэлдэ ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэнэй юрэнхы хэмжээн;

$\Sigma \Sigma T_1$ - муниципальна бүхы аймагуудаар (хотын тойрогуудаар) нэгэдэхи шатада хубаагдахан ФФПМР-эй нэмэри мүнгэнэй хэмжээн;

Δ_2 - бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын сэгнэлгын хоёрдохи хэм үндэһэн гэжэ тогтоогдоон хэмжээнээ хүргэхэһөө урда түрүүлгын шатада хубаагдахан ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэ хараада абалгатайгаар i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй хангагдасын хэмжээнээ хүргэхэдэ хэрэгтэй мүнгэнэй хэмжээн ($\Delta_2 > 0$ байхан ушарта);

$\Sigma \Delta_2$ - бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын сэгнэлгын хоёрдохи хэм үндэһэн гэжэ тогтоогдоон хэмжээнээ хүргэхэһөө урда түрүүлгын шатада хубаагдахан ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэ хараада абалгатайгаар муниципальна бүхы аймагуудаар (хотын тойрогуудаар) бюджетэй хангагдасын хэмжээнээ хүргэхэдэ хэрэгтэй мүнгэнэй хамтаруулагдахан хэмжээн ($\Delta_2 > 0$ байхан ушарта).

Бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын сэгнэлгын хоёрдохи үндэһэн гэжэ тогтоогдоон хэмжээнээ хүргэхэһөө урда түрүүлгын шатада хубаагдахан ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэ хараада абалгатайгаар i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй хангагдасын хэмжээнээ хүргэхэдэ хэрэгтэй мүнгэнэй хэмжээн иигэжэ тодорхойлогдог гээбэл:

$$\Delta_2 = A \times (K_2 - (\Sigma T_1 / (ИБР_1 \times N_1 \times A) + ИНП_1 / ИБР_1)) \times ИБР_1 \times N_1$$

K2 - бюджетэй хангагдаса тэгшэрүүлгын хоёрдохи хэм үндэһэн гэжэ шанарта тогтоогдоон хэмжээн (100%).

3.3. Хоёрдохи шатада ФФПМР-нээ нэмэри мүнгэн тус Хуулин 16-дахи статьягай 4-дэхи зүйлдэ заагдахан муниципальна аймагуудаа (хотын тойрогуудаа) бэшэндэнь, муниципальна бүхы аймагууд (хотын тойрогууд) хоорондо хүн аминда тоолон тэгшэрүүлгын аргаар иигэжэ хубаагадаг гээбэл:

$$T_2 = (h_2 \times \text{ФФПМР}) \times (N'_1 / \Sigma N'_1)$$

N'_1 - муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) зоной хамтаруулагдахан боломоор тоо.

Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) зоной хамтаруулагдахан боломоор тоо иимэ түхэлөөр тоологдог гээбэл:

$$N'_1 = N_1 \times ИБР_1$$

3.4. Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжын тэмдэг иигэжэ тоологдог гээбэл:

$$ИНП_1 = (ИНП_1 / N_1) / (ИНП / N)$$

ИНП₁ - i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжын тэмдэг;

ИНП - i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо;

N₁ - i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) саг үргэлжэ ажауугаага зоной тоо;

ИБР - Буряад Республикадахи муниципальна бүхы аймагуудай (хотын тойрогуудай) налоговой хамтаруулагдахан арга боломжо;

N - Буряад Республикын саг үргэлжэ ажауугаага зоной тоо.

3.4.1. Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжын тоологдоон муниципальна аймагай (хотын тойрогой) экономика хөгжэлтын хэмжээнэй харуултануудаа, Буряад Республикын хамтаруулагдахан бюджетэй муниципальна бүхы аймагуудай (хотын тойрогуудай) дэбисхэрхээ тус налоговой оролгын багсаамжалааа, мүн муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэтэ тус налогоо оролгын хэмхээ уламжалан налоговой янзануудта илган жэшээлэн хаража тоологдог.

Налог жэшээлэн харуулан гуримда муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэтэ оруулагдааг гол налогоуд ородог ба бюджет хоорондын гуримшуулгын гуримаар номолоодохо мүнгэ хубаалгада хараада абтадаг олзо оршын арга боломжо харуулдаг. Жэшээлэн харуулан гуримда ородоггүй оршын бусад түхэлнүүд муниципальна аймагуудта дамжуулагдааг мүнгэнэй хэмжээ тодорхойлгодо хараада абтадаггүй.

Муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) налог ашалгын үндэһэндэ налогоудай янзануудаар зохилдохо налоговой жэшээлэн харуулан гуримай бүридэл, экономика харуултануудай нэрэ тоолбори, мүн тоо баримтануудай үндэһэн 2-дохи таблицада харуулагдаа.

2-дохи таблица. Муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) налоговой арга боломжо сэгнэлгын налоговой жэшээлэн харуулан гуримай бүридэл

Налог	Налог ашаглалгын үндэһэн элирүүлгэн харуулалта
Хубинн нюурнуудай олзын налог	Аймаг соо бүхыдөө салин түлбэринн жаса
Ажал ябуулгын зарим түхэлнүүдтэ урид тоологдоон олзын нэгэдэхэн налог	Урид тоологдоон олзын хэмжээн
Эмхинүүдэй зөөридэ налог	Зөөринн үлэгдэлэй үнэ сэн

3.4.2. Налогой жэшээлэн харуулан гуримда ородог татабарин түхэл бүхэнөөр муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо иигэжэ тоологдог:

$$ИНП_1 = БН_1 \times N_{ст} \times Норм_1$$

ИНП₁ - j-н налогооор i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо;

N_{ст} - j-н налогооор татабарин хэмжээн;

Норм₁ - муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетүүдэтэ j-н налогооо оруулгын нэгэдэхэм хэм. Муниципальна аймагуудай бюджетүүдэтэ тогтоогдоон татабаринуудай хэмжээн хотын тойрогуудта хэрэглэгдэдэг;

БН₁ - һүүлшын тоосоото жэлдэ j-н налогооор i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налог тохолгын үндэһэн (налог тохолгын үндэһэн харуулан экономика харуулалта).

3.4.3. Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо налоговой жэшээлэн харуулан гуримда ородог налоговой түхэл бүхэнөөр тус муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжонууды хамтаруулан мурөөр тоологдог гээбэл:

$$ИНП_1 = ИНП_{шарг} + 0,5 \times ИНП_{шарг} + ИНП_{шарг}$$

ИНП_{шарг} - хубинн нюурнуудай олзын налогоо i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо;

ИНП_{шарг} - ажал ябуулгын зарим түхэлнүүдтэ урид багсаалан налогоо i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо;

ИНП_{шарг} - эмхинн олзын налогоо i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) налоговой арга боломжо;

3.5. Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тэмдэг иигэжэ тоолон гаргагдааг гээбэл:

$$ИБР_1 = \Sigma a \times ИБР_1$$

ИБР₁ - тус гаршануудаар налогоо i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тэмдэг;

a₁ - муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэй жэшээлэн харуулан гаршануудай j-н түхэлэй хуби;

ИБР₁ - гаршын жэшээлэн харуулан гуримай гаршын j-н түхэлөөр i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тэмдэг;

3.5.1. Муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэй гаршын жэшээлэн харуулан гуримай бүридэлдэ ородог гаршануудай түхэл бүхэнэй хуби иигэжэ тоологдог:

$$a_1 = \text{ФР} / \text{ФР}$$

a₁ - муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэй гаршын жэшээлэн харуулан гуримда гаршын түхэл бүхэнэй хуби;

ФР - түсэлбэгдэһэн жэлэй эрхэ нүхэсэлнүүдтэ хараадуулан һүүлшын тоосоото жэлдэ гаршын жэшээлэн харуулан гуримаар муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэй хамтын бодото гарша;

ФР - түсэлбэгдэһэн жэлэй эрхэ нүхэсэлнүүдтэ хараадуулан һүүлшын тоосоото жэлдэ гаршын жэшээлэн харуулан гуримаар муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдэй хамтын бодото гарша;

Жэшээлэн харуулан гуримай бүридэлдэ ородог тоосоото һүүлшын жэлэй гаршанууды түсэлбэгдэһэн жэлэй гаршанууды бээлүүлхэ талаар муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) нютагай өөһдэн хүтэлбэринн зургаануудай эрхэ түлөөлэгэнүүдэй хубилалта хараада абалгатайгаар заһабари оруулагдааг.

3.5.2. Муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тэмдэг гаршын зарим түхэлөөр иигэжэ тоологдог гээбэл:

$$ИБР_1 = (\Pi_K / N_1) / (\Pi_K / N)$$

ИБР₁ - жэшээлэн харуулан гуримай гаршануудай j-н түхэлөөр i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тэмдэг;

Π_K - жэшээлэн харуулан гуримай гаршануудай j-н түхэлөөр i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй заһагдахан тоо;

Π_K - жэшээлэн харуулан гуримай гаршануудай j-н түхэлөөр Буряад Республикадахи муниципальна бүхы аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй заһагдахан хамтын тоо.

3.5.3. Муниципальна бүхы аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй заһагдаха тоо иигэжэ тоологдог гээбэл:

$$\Pi_K = \Pi \times K_1 \times \dots \times K_6$$

Π_K - жэшээлэн харуулан гуримай гаршануудай j-н түхэлөөр i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй заһагдахан тоо;

Π - жэшээлэн харуулан гуримай гаршануудай j-н түхэлөөр i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй тоо 3-дахи таблицын ёһоор;

K₁ x ... x K₆ - j-н муниципальна аймагта нэгэ ажауугшада тоологдохо жэшээтэ гуримай гаршануудай j-н түхэлөөр бюджетэй туһа хангамжын сэндэ бодото нүлөө үзүүлдэг i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) нютагай шэнжэ харуулан сэн нэмэлгын үдхэгшэнүүд.

3.5.4. Тус аргада сэн нэмэлгын иимэ үдхэгшэнүүд хэрэглэгдэдэг гээбэл:

1) хуряангалгын үдхэгшэ;

$$KM = (0,6 \times N_1 + 0,4 \times Ncp) / N_1$$

KM₁ - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ;

Ncp - Буряад Республикадахи муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) саг үргэлжэ ажауугшада дунда зэргын тоо;

2) таража һуулгын хэмжээнэй үдхэгшэ;

$$KD = 1 + UB_1$$

KD₁ - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) таража һуулгын үдхэгшэ;

UB₁ - 500 хүнһөө үсөөн тоотой һуурин газарнуудта ажауугаага зоной хуби;

3) зоной наһаарнь илгалгын үдхэгшэ;

$$KBCH = (1 + (H_{ab} + H_{ct}) / N_1) / (1 + (H_{ab} + H_{ct}) / N)$$

KBCH₁ - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) зоной наһаарнь илгалгын үдхэгшэ;

H_{ab} - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) 0 - 16 наһанай саг үргэлжэ ажауугшада зоной тоо;

H_{ct} - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) саг үргэлжэ ажауугшада ажаллаха наһанһаа дээшэ наһатай зоной тоо;

4) бюджетэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын сэн үдхэгшэ;

$$KCKY = CKY / SKY$$

KCKY₁ - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) бюджетэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын сэн үдхэгшэ;

SKY - i-н муниципальна аймагта (хотын тойрогто) һүүлшын тоосоото жэлдэ бюджетэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын дунда хэмжээнэй сэн;

SKY - Буряад Республикада һүүлшын тоосоото жэлдэ бюджетэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын дунда хэмжээнэй сэн;

5) салин түлбэри дээшэлүүлгын үдхэгшэ;

$$K_{сп} = (K^{сп} + K^{св}) (1 + 0,25 \times r_1)$$

K_{сп}^{сп}, K_{сп}^{св} - районно дунда хараагай үдхэгшэ, салин түлбэридэ хойто аймагай нэмэлтэнүүд;

0,25 - хүдөөдэ ажаллагдааг бюджетэй халбаринн хүдэмэрилэгшэдэй салинда ба тарифай хэмжээнээ нэмэлтэ оруулан үдхэгшэ;

r₁ - муниципальна байгууламжын тоодо хүдөөдэ ажауугшада хуби;

6) хотын шэнжэтэй болголгын үдхэгшэ;

$$K_{урб} = (N_{гн1} / N_1 + 1)$$

N_{гн1} - муниципальна аймагай (хотын тойрогой) хотын ажауугшада зоной тоо.

3.5.5. Гаршын уялануудай жэшээлэн харуулан гуримай байгуулалта тодорхойлон муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) нютагай удха шанартай асуудалуудай нэрэ тоолбори, мүн бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэды тодорхойлон харуултануудай нэрэ тоолбори ба тэдэндэ хабаатай сэн нэмэлгын үдхэгшэнүүд 3-дахи таблицада харуулагдаа гээбэл:

3-дахи таблица: Муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) гаршын уялгануудай жэшээлэн харуулаха гуримай ба бюджетдэй гаршын тэмдэг тоололгын харуулалтануудай байгуулалта тодорхойлодог нютагай удха шанартай асуудалнууд

Нютагай удха шанартай асуудалнууд	Бюджетдэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэс элрүүлхэн харуулалта	Хэрэглэгдэдэг сэн нэмэлгын үдхэгшэ
Муниципальная аймагай бюджет бүрилдүүлгэ, баталалга, гүйсэдхэлгэ, тус бюджет гүйсэдхэлгын хиналта	Муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) саг үргэлжэ ажаһуугшадтай тоо	Хуряангы хэмжээний үдхэгшэ
Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) дэбисхэр дээрэ бүхы зондо хүртээх түлбэригүй хургуулини урдахи хуралсал эмхидхэлгэ	7 наһа хүрөөгүй хүүгэд	Таража һуулгын үдхэгшэ Салин түлбэри дээшлүүлгын үдхэгшэ Хуряангы хэмжээний үдхэгшэ Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ Бюджетдэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын сэн үдхэгшэ
Юрэнхы һуралсалай гол программауудаар бүхы зондо хүртээх юрэнхы эхин шатын, юрэнхы гол, юрэнхы дунда шатын (хүсэд) һуруули олголгы эмхидхэлгэ, РФ-и можын гүрэнэй засагай зургаануудай эрхэ түлөөлэгшүүдтэ хабартай һуралсал мүнгөөр хангахы талаар эрхэ түлөөлэгшүүдтэ бэшэндэнь	7-һоо 17 наһан хүрэтэр хүүгэд	Таража һуулгын хэмжээ үдхэгшэ Бюджетдэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын сэн үдхэгшэ Хуряангы хэмжээний үдхэгшэ Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ
Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) дэбисхэр дээрэ нэмэлтэ һуралсал эмхидхэлгэ, амаралтын үедэ хүүгэдэй амаралга эмхидхэлгэ	7-һоо 17 наһан хүрэтэр хүүгэд	Таража һуулгын хэмжээ үдхэгшэ Хуряангы хэмжээний үдхэгшэ Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ
Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) дэбисхэр дээрэ эмшэлэлгын түргэн туһаламжа (санитарно-авиационихиһаа бэшэндэ), амбулаторно-поликлиникын ба больницын эмхи зургаануудта анха гүрүүн эмшэлэлгын-санитарна туһаламжа, жэрмэлһи ба нарийлһан эхээрүүдтэ туһаламжа үзүүлэлгэ эмхидхэлгэ	Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) саг үргэлжэ ажаһуугшадтай тоо	Таража һуулгын үдхэгшэ Ажаһуугшадтай наһаарнь илгалгын үдхэгшэ Бюджетдэй эмхи зургаануудта коммунальна туһа хангамжын сэн үдхэгшэ Салин түлбэри нэмэлгын үдхэгшэ Хуряангы хэмжээний үдхэгшэ Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ
Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) нютагай удха шанартай бусад асуудалнууд, муниципальная тус аймагай (хотын тойрогой) бүридэлдэ ородог һууринуудай бюджетдэй хангагдаса тэгшэрүүлгэ бэшэндэ	Муниципальная аймагай (хотын тойрогой) саг үргэлжэ ажаһуугшадтай тоо	Таража һуулгын үдхэгшэ Хуряангы хэмжээний үдхэгшэ Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ

3.6. Шэнэ онол аргада ороһон ушарһаа i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй алдагдал хүсэдүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн нэмэри мүнгэнэй хэмжээн иигэжэ тоологдодог гэбэл:

$$Дкп_i = (h3 \times \text{ФФПМР}) \times (P_i - P_d) / \Sigma (P_i - P_d)$$

Дкп_i — шэнэ аргада ороһон ушарһаа i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй алдагдал хүсэдүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн нэмэри мүнгэнэй хэмжээн;

P — муниципальная аймагай (хотын тойрогой) нютагай удха шанартай асуудалнууды шийдхэлгэтэй холбоотой һомололгын ээлжээтэ жэлдэ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй багсаамжалагдаһан хэмэй гарша. Хотын тойрогуудай тоололго гансал муниципальная аймагуудай нютагай удха шанартай асуудалнуудаар хэгдэдэг;

P_d — муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетдэй хангагдаса тэгшэрүүлгэдэ түрүүшын хоёр шатада хубаагдаһан нэмэри мүнгэ хараада абалгатайгаар һомололгын ээлжээтэ жэлдэ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй багсаамжалагдаһан хэмжээнэй гарша.

3.6.1. Хэрбээ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй багсаамжалагдаһан оршын тус аргын 3.6-дахи зүйлэй ёһоор тодорхойлогдоһон муниципальная муниципальная аймагай (хотын тойрогой) нютагай удха шанартай асуудалнууды шийдхэлгэтэй холбоотой һомололгын ээлжээтэ жэлдэ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй багсаамжалагдаһан хэмжээнэй гаршаа дээгүүр байбал, муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй алдагдал хүсэдүүлгэдэ нэмэри мүнгэн үгтэдэггүй.

3.6.2. Һомололгын ээлжээтэ жэлдэ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй багсаамжалагдаһан оршо муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетдэй хангагдаса тэгшэрүүлгэдэ түрүүшын хоёр шатада хубаагдаһан нэмэри мүнгэ хараада абалгатайгаар иигэжэ тоологдодог гэбэл:

$$P_d = P_d + T_1 + T_2$$

P_d — муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетдэй хангагдаса тэгшэрүүлгэдэ түрүүшын хоёр шатада

хубаагдаһан нэмэри мүнгэ хараада абалгатай һомололгын ээлжээтэ жэлдэ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) бюджетдэй багсаамжалагдаһан оршо;

P_d — ээлжээтэ жэлдэ i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) нологой болон нологой бэшэ олзо оршын оролго багсаамжалга. Хотын тойрогуудта тоололго гансал муниципальная аймагуудай бюджетдүүдтэ тогтоогдоһон налог болон татабаринуудһаа оруулаха хэмээр хэгдэдэг.

IV. Муниципальная байгууламжанауудай (хотын тойрогуудай) бюджетдүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налогһоо абаха нэмэлтэ хэм тоололгын арга

4.1. Гарша хүсэдүүлһэн нэмэри мүнгэнэй хубийн орондо хубийн нюурнуудай олзын налогһоо муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетдүүдтэ оруулгын нэмэлтэ хэм иигэжэ тоологдодог гэбэл:

$$N_{\text{днп}} = \min \left(\begin{matrix} \text{Dot}_i / V_i^{\text{НДФА}}, \text{ днп Dot}_i / V_i^{\text{НДФА}} < N_{\text{мак}} \\ N_{\text{мак}}, \text{ днп Dot}_i / V_i^{\text{НДФА}} \geq N_{\text{мак}} \end{matrix} \right) \text{ гэбэл:}$$

N_{днп} — муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетдүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын нэмэлтэ хэм (боломоор доодо захын);

Dot_i — муниципальная аймагууды (хотын тойрогууды) мүнгөөр дэмжэлгын республикын жасаһаа i-н һуурин газарай бюджетдэ нэмэри мүнгэнэй хэмжээн;

V_i^{НДФА} — i-н муниципальная аймагта (хотын тойрогто) бүхы шатын бюджетдүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын багсаагдаһан хэмжээн;

N_{мак} — муниципальная аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетдүүдтэ даалгагдажа болохо хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын боломоор дээдэ захын нэмэлтэ хэм.

4.2. Хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын нэмэлтэ хэмһээ оролгын хэмжээн муниципальная аймаг (хотын тойрог) бүхэндэ иигэжэ тоологдодог:

$$V_{\text{возм}} = V_i^{\text{НДФА}} \times N_{\text{днп}} \text{ гэбэл:}$$

V_{возм} — i-н муниципальная аймагта (хотын тойрогто) хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын нэмэлтэ хэмээр нэлгэгдэжэ болохо гарша хүсэдүүлгын

нэмэри мүнгэнэй хэмжээн.

V. Хубийн нюурнуудай олзын налогой багсаагдаһан хэмжээ тодорхойлгын арга

i-н муниципальная аймагта (хотын тойрогто) бүхы шатын бюджетдүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын багсаагдаһан хэмжээн иигэжэ тоологдодог:

$$V_i^{\text{НДФА}} = \Sigma (N_{\text{сп}} \times D_j) \text{ гэбэл:}$$

V_i^{НДФА} — i-н муниципальная аймагта (хотын тойрогто) бүхы шатын бюджетдүүдтэ хубийн нюурнуудай олзын налогһоо оруулгын багсаагдаһан хэмжээн;

N_{сп} — хубийн нюурнуудай олзын налог тоходог j-н олзын налогой тогтомог хэмжээн;

D — i-н муниципальная аймагай (хотын тойрогой) дэбисхэртэ j-н олзын багсаагдаһан мүнгэн.

"Буряад Республикага бюджетүүд хоорондын харилсаан тухай Буряад Республикын Хуулига 3-дахи хабсаргалта

һуурин газарнууды мүнгэн һангай дэмжэлгын аймагай жасаһаа мүнгэн туһаламжа тоолохо арга

I. Юрэнхы дүримүүд

1.1. һуурин газарнууды мүнгэн һангай дэмжэлгын аймагай жасаһаа мүнгэн туһаламжа тоолохо арга (саашадаа — РФФПП) иимэ шатануудһаа бүридэдэг гэбэл:

- 1) муниципальная байгууламжын бүридэлдэ ородог һуурин газарнуудай бюджетдэй хангагдаса тоололго;
- 2) һуурин газарнуудай налогой боломжын тоо тэмдэг тоололго;
- 3) һуурин газарнуудай бюджетдэй гаршын тоо тэмдэг тоололго;
- 4) һуурин газарай тус бюджеттэ һуурин газарнууды мүнгэн һангай дэмжэлгын аймагай жасаһаа мүнгэн туһаламжа тоололго.

1.2. Тус Арга соо хэрэглэгдэдэг гол ойгосонууд ба тодорхойлолтонууд гэбэл: һуурин газарнуудай бюджетдэй хангагдаса — налогой боломжын тэмдэгүүды һуурин газарай бюджетдэй гаршын тэмдэгтэй жэшээлгэ;

налогой боломжын тоо тэмдэг — нэгэ ажаһуугшын хүртээсэдэ һуурин газарай налогой боломжын тус муниципальная байгууламжын бүридэлдэ ородог һуурин газарнуудай дунда ээргын харуулалтатой жэшээлгэ;

һуурин газарай налогой боломжо — экономикын хүгжэлтын ба байгуулалтын ба (али) республикын бюджеттэ һуурин газарнуудай бюджетдээ ороһон тусхай туһаламжа ба һуурин газарнууды мүнгэн һангай дэмжэлгын республикын жасаһаа һуурин газарнуудай бюджетдүүдтэ ороһон мүнгэн туһаламжа хараада абан, эдэ һуурин газарнуудта даалгагдаһан налогой үндэһэнэй хэмжээнһээ уламжалан һуурин газарнуудай бюджетдээр абтажа болохо оршын сэгнэлтэ;

һуурин газарай бюджетдэй гаршын тоо тэмдэг хадаа хүн зоной туһа хангамжын социально-зоной бүридэлэй тоогой бүридэлэй шэнжэ ба нэгэ ажаһуугшада бюджетдэй туһа хангамжын үзүүлэгдэдэг сэндэ нүлөөлдэг бусад бодото шалтагууды хараада абан, һуурин газарнуудай нютагай удха шанартай асуудалнууды шийдхэхэ талаар эрхэ түлөөлэгэ бээлүүлхын тула муниципальная аймагай бүхы һуурин газарнуудаар гаргашалха хэрэгтэй байһан дунда ээргын хэмжээ хүн аминда һуурин газарай бюджетдэй мүнгэн хэр ехээр (багаар) гаргашалха байһы жэшэн харуулдаг.

II. һуурин газарай бюджетдэй хангагдаса тоололго

һуурин газарай бюджетдэй хангагдаса иимэ гуримаар тоологдодог гэбэл:

$$BO_i = \text{ИНП}_i / \text{ИБР}_i \text{ тайлбарилбал:}$$

BO_i — i-н һуурин газарай бюджетдэй хангагдаса;

ИНП_i — i-н һуурин газарай налогой боломжын тоо тэмдэг;

ИБР_i — i-н һуурин газарай бюджетдэй гаршын тоо тэмдэг.

III. һуурин газарай налогой боломжын тоо тэмдэг тоололго

һуурин газарай налогой боломжын тоо иимэ гуримаар тоологдодог:

$$\text{ИНП}_i = ((\text{НП}_i - \text{СП}_i + \text{Dot}(\Pi) / N_i) /$$

(НП / N), тайлбарилбал:

ИНП_i — i-н һуурин газарай налогой боломжын тоо тэмдэг;

НП_i — тус муниципальная байгууламжын бүридэлдэ ородог i-н һуурин газарай налогой боломжо;

СП_i — республикын бюджеттэ i-н һуурин газарай бюджетдээ ородог мүнгэнэй хэмжээн;

Dot(Π)_i — һуурин газарнууды мүнгэн һангай дэмжэлгын республикын жасаһаа i-н һуурин газарта ородог нэмэри мүнгэнэй тоологдоһон хэмжээн;

N_i — тус муниципальная байгууламжын бүридэлдэ ородог i-н һуурин газарай саг үргэлжэ ажаһуудаг зоной тоо;

НП — тус муниципальная байгууламжын бүридэлдэ ородог бүхы һуурин газарнуудай налогой хамтаруулан боломжо;

N — тус муниципальная байгууламжын саг үргэлжэ ажаһуудаг зоной тоо.

һуурин газарнуудай налогой боломжын тоололго —

"һуурин газарнууды мүнгэн һангай дэмжэлгын республикын жасаһаа һуурин газарнуудай бюджетдүүдтэ үгтэдэг гарша хүсэдүүлһэн нэмэри тоололгын аргын" 1-дэхи таблицын ёһоор налогой жэшээлэн харуулан гуримаар бээлүүлэгдэдэг.

Таблица 1.

һуурин газарай налогой боломжо сэгнэлгын налогой жэшээлэн харуулан гуримай бүридэл

Налог
Хубийн нюурнуудай олзын налог
Газарай налог
Хубийн нюурнуудай зөөрини налог
Налог татабарини үндэһе һууриной харуулалта
Пуурин газарай экономикын дүн хамтын ажалай салинай жаса
Налог тохогододог газарнуудай талмай
Зөөрини эсэсэй сэн

Зарим түхэлэй налогуудаар һуурин газарнуудай налогой боломжо иимэ аргаар тоологдодог гэбэл:

$$\text{НП}_i = P_d \times \text{Норм}_i \times (\text{БН}_i / \text{БН}_j);$$

НП_i — j-н налоогоор i-н һуурин газарай налогой боломжо;

P_d — Буряад Республикын нэгдэхгэдэмэл бюджеттэ Буряад Республикын һуурин газарнуудай бүхы нютаг дэбисхэрнүүдһээ j-н налогой оролтын багсаалга;

Норм_i — Россин Федерациин Бюджетдэй кодексын эрилтэнүүдэй ёһоор i-н налоогоор һуурин газарнуудай бюджетдүүдтэ дамжуулгын нэгдэхгэдэмэл хэм;

БН_i — һуулын тоосоото жэлэй j-н налоогоор i-н һуурин газарай налог ашалгын үндэһэн (налог ашалгын үндэһэнэй экономика харуулалта);

БН_j — һуулын тоосото жэлдэ j-н налоогоор Буряад Республикын бүхы һуурин газарнуудай налог ашалгын хамтаруулан үндэһэн (налог ашалгын үндэһэнэй экономика харуулалта).

һуурин газарай налогой боломжо иимэ аргаар тоологдодог:

$$\text{НП}_i = \text{НП}_i^{\text{НДФА}} + \text{НП}_i^{\text{ЗМ}} + \text{НП}_i^{\text{НМЧ}};$$

НП_i^{НДФА} — хубийн нюурнуудай оршын налоогоор i-н һуурин газарай налогой боломжо;

НП_i^{ЗМ} — газарай налоогоор i-н һуурин газарай налогой боломжо;

НП_i^{НМЧ} — хубийн нюурнуудай зөөрини налоогоор i-н һуурин газарай налогой боломжо.

IV. һуурин газарай бюджетдэй гаршын тоо тэмдэг тоололго

һуурин газарнуудай гаршын уялгануудай илгаануудта сэгнэлтэ үгэхын тула һуурин газарнуудай нютагай удха шанартай асуудалнууды шийдхэлгэтэй холбоотой гаршын уялгануудай гол түхэлүүды оруудаг гаршын уялгануудай жэшээлэн харуулгын гурим хэрэглэгдэдэг. Нютагай удха шанартай тус асуудалнууд доро үгтэһэн таблица дотор тоологдоно.

һуурин газарнуудай бюджетдэй гаршын тоо тэмдэг иимэ аргаар тоологдодог:

$IБP_j = \sum (a_j \times IБP_j)$
 $IБP_j$ — заагдах гаргашануудаар i-н хуурин газарай бюджетэй гаршын тоо;
 a_j — хуурин газарнуудай бюджетэй гаршын жэшээлэн харуулгын гуримай гаршын j-н түхэлэй хуби;

$IБP_j$ — жэшээлэн харуулган гуримай гаршын j-н түхэлээр i-н хуурин газарай бюджетэй гаршын тоо.

хуурин газарай бюджетэй гаршын жэшээлэн харуулган гуримай бүридэлдэ ородог гаршын түхэл бүхэнэй хуби иимэ аргаар тоологдог:

$a_j = \Phi P_j / \Phi P$

a_j — хуурин газарай бюджетэй гаршын жэшээлэн харуулган гуримда гаршын j түхэлэй хуби;

ΦP_j — түсэблэгдээн жэлэй эрхэ нүхэсэлдэ зохиладуулагдахан хуулын тоосоото жэлдэ гаршын жэшээлэн харуулган гуримай гаршын j-н түхэлээр хуурин газарнуудай бюджетэй бодото гаршанууд;

ΦP — түсэблэгдээн жэлэй эрхэ нүхэсэлдэ зохиладуулагдахан хуулын тоосоото жэлдэ гаршын жэшээлэн харуулган гуримай гаршын j түхэлээр хуурин газарнуудай бюджетэй дүн хамтын бодото гаршанууд.

Түсэблэгдээн жэлэй эрхэ нүхэсэлдэ жэшээлэн харуулган гуримай бүридэлдэ ородог хуулын тоосоото жэлэй гаршанууды зохиладуулын тула бюджетэй гарша бэлдүүлгын талаар хуурин газарнуудай нотагай өөһэдн хүтэлбэрийн зургаануудай эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй хубилалтануудыг хараада абан, захабари оруулагдадаг.

Гаршын зарим түхэлүүдээр хуурин газарнуудай бюджетэй гаршын тоо иимэ аргаар тоологдог:

$IБP_j = (ПK_j / N_j) / (ПK_j / N)$

$IБP_j$ — гаршын жэшээлэн харуулган гуримай j-н түхэлээр i-н хуурин газарай бюджетэй гаршын тоо;

$ПK_j$ — гаршын жэшээлэн харуулган гуримай j-н түхэлээр i-н хуурин газарай бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй заагдахан тоо;

$ПK_j$ — гаршын жэшээлэн харуулган гуримай j-н түхэлээр республикын бүхы хуурин газарнуудай бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй хамтаруулан заагдахан тоо.

хуурин газарнуудай бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй заагдахан тоо иимэ аргаар тоологдог:

$ПK_j = \sum_{k=1}^n K_{kj} \times \dots \times K_{6j}$

$ПK_j$ — гаршын жэшээлэн харуулган гуримай j-н түхэлээр i-н хуурин газарай бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй хинан заагдахан тоо;

$П_j$ — гаршын жэшээлэн харуулган гуримай j-н түхэлээр i-н хуурин газарай бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдэй тоо;

$K_1, \dots, K_6$ — i-н хуурин газарай нэгэ ажаһуугшада тоологдоһон гаршын жэшээлэн харуулган гуримай j-н түхэлээр үзүүлэгдэдэг бюджетэй туһа хангамжын сэндэ нүлөө үзүүдэдэг i-н хуурин газарай нотагай шэнжэ харуулдаг үнэтэй болголгын үдхэгшэнүүд.

Тус Аргада үнэ нэмэлгын иимэ үдхэгшэнүүд хэрэглэгдэдэг:

1) хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ: $KM_1 = (0,6 \times N_1 + 0,4 \times N_{ср}) / N_1$

KM_1 — i-н хуурин газарай хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ хэмжээн;

$N_{ср}$ — Буряад Республикын хуурин газарнуудай саг үргэлжэ ажаһуугша зоной дунда зэргын тоо;

2) таража хуулгын үдхэгшэ: $KD = 1 + UB$

KD — i-н хуурин газарай таража хуулгын үдхэгшэ;

UB — 500-һаа үсөөн хүн зонтой хуурин газарнуудта ажаһуугшада хүн зоной хуби;

3) хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ: $K_{урб} = (N_{гнi} / N_i + 1)$

$K_{урб}$ — i хуурин газарай хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ;

$N_{гнi}$ — хуурин газарай хотын хүн зоной тоо.

Жэшээлэн харуулган гуримай гаршын уялануудай байгуулгыг тодорхойлодог хуурин газарнуудай нотагай удаха шанартай асуудалнуудай тоолбори, мүн баһа бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдыг тодорхойлодог харуулгануудай тоолбори, ба тэдэсэндэ хэрэглэгдэдэг үнэ нэмэлгын үдхэгшэнүүд 2-дохи таблицдаа үгтэнэ.

Таблица 2. хуурин газарнуудай гаршын уялануудай жэшээлэн харуулган гуримай ба бюджетэй гаршын тоо тэмдэг тоололгын харуулгануудай байгуулга тодорхойлодог нотагай удаха шанартай асуудалнууд

Нотагай удаха шанартай асуудалнууд	Бюджетэй туһа хангамжа хэрэглэгшэдыг тодорхойлодог харуулганууд	Үнэтэй болголгодо хэрэглэгшэдэй үдхэгшэ
хуурин газарай бюджет бүрилдүүлгэ, баталалга, гүйсэдхэлгэ, тус бюджет гүйсэдхэлгын хойноһоо хиналта	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ
Бог шорой сэбэрлэлгэ ба хаялга эмхидхэлгэ	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ
хуурин газарай дэбисхэры болбосон түхэлтэй болголго ба ургамал тарилга, хуурин газарай хилээр байһан хотын таримал ой модо ашаглалга ба хамгаалга эмхидхэлгэ	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Хотын шэнжэтэй бололгын үдхэгшэ
Хүн зондо библиотекын туһа хангамжа эмхидхэлгэ	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ
Сүлөө саг үнгэргэхэ эрхэ нүхэсэл бни болголго ба соёлой туһа хангамжаар хуурин газарта ажаһуугшадыг хангалга	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ
хуурин газарай дэбисхэр дээрэ олон түмэнэй бэсын тамирай соёл ба спорт хүжөөхын тула эрхэ нүхэсэл хангалга	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Хуряангы хэмжээнэй үдхэгшэ
Нотагай удаха шанартай бусад асуудалнууд	хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо	Таража хуулгын үдхэгшэ

Бюджетэй гаршын тоо тэмдэг тоолоһон сэгнэлтэнүүд хуурин газарай бюджетэй гарша тодорхойлодог түсэблэгдээн ба дурадхагдаһан харуулганууд болодоггүй, бюджетүүд хоорондын харилсаа гуримшуулха зорилготойгоор имагта бюджетэй хангагдаса тоолохын тула хэрэглэгдэдэг.

V. хуурин газарай тус бюджетэ РФФПП-һээ мүнгэн туһаламжа тоололгын арга

Бюджетэй хангагдаса тэгшээрүүлгын шалгуур гэжэ тогтоогдоһон хэмжээн хүртээр хуурин газарай тоосоото бюджетэй хангагдасын хэмжээ хүртэхын тула хэрэгтэй мүнгэнэй хэмжээн иимэ аргаар тодорхойлодог гэбэл:

$D = A \times (K - BO) \times IБP \times N_j$

A — ээлжэтэй мүнгэн хангай жэлдэ уридшалан багсаамжалагдадаг хүн аминай хүртэсөөр муниципальна аймагай хуурин газарай налогой оршын дунда зэргын хэмжээн;

K — бюджетэй хангагдаса тэгшээрүүлгын шалгах хэм гэжэ тогтоогдоһон хэмжээн (85 %);

BO — РФФПП-һээ нэмэри хубаарилгын урда i-н хуурин газарай тоосоото бюджетэй хангагдасын хэмжээн;

$IБP_j$ — i хуурин газарай бюджетэй гаршын тэмдэг;

N_j — тоо бүридхэлгын мэдээнүүдээр i-н хуурин газарай саг үргэлжэ ажаһуудаг хүн зоной тоо.

Хангагдаса тэгшээрүүлгын урда хуурин газарай бюджетэй хангагдаса иимэ аргаар тодорхойлогдодог гэбэл:

$BO = IНП_j / IБP_j$

“Буряад Республикада бюджетүүг хоорондын харилсаан тухай” Буряад Республикын Хуулида 4-дэхи хабсаргалта

Республикын бюджетэ хуурин газарай бюджетэ орохо мүнгэ тоололгын арга

1. Республикын бюджетэ хуурин газарай бюджетүүдхээ дамжуулагдаха ёһотой мүнгэн хадаа тогтоогдоһон хэмхээ үлүү гараһан нотагай бюджетэй налогой оруулалтанууд болоно.

Хүн аминда хүртэсөөр тогтоогдоһон налогой оршын хэмжээнинь хүн аминда хүртэснэнгэ оршын тогтоомол хэмхээ үлүү гараһан хуурин газарнууд хуурин газарнуудыг мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жасада (мүнгэ һөөргэнь дамжуулга) мүнгэ оруулдаг:

$ПРНД < ПУ$

$ПРНД$ — хуулын тоосоото жэлдэ i-н хуурин газарай хүн аминда хүртэсөөр тоолоһон налогой оршонууд;

$ПУ$ — хуурин газарай хүн аминда хүртэснэнгэ оршын захын хэмжээн.

2. Хүн аминай хүртэснэнгэ оршын ба хүн аминай хүртэснэнгэ оршын захын хэмжээн иигэжэ тоологдодог:

$ПРНД = (ФНД / N) \times BO$

$ПУ = 2 \times (ФНД / N)$

$ФНД$ — Россин Федерациин Бюджетэй кодексн эриалтын ёһоор тогтоогдоһон хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ дамжуулагдадаг хэм хэрэглэгшэ үдхэгшээр хуурын тоосоото жэлдэ бүхы хуурин газарнуудай налогой бодото оршонууд;

N — Буряад Республикын саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо;

BO — хуурин газарнуудта мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жаса хубаарилгын урда i хуурин газарай бюджетэй хангагдаса.

3. хуурин газарай бюджетэй хангагдаса тоололго. хуурин газарнуудта мүнгэн хангай дэмжэлгын республикын жаса хубаарилгын урда хуурин газарай бюджетэй хангагдаса иимэ аргаар тоологдодог:

$BO = IНП_j \times (K / N) \times \sum (N_i / K_i)$

$IНП_j$ — i-н хуурин газарай налогой боломжын тоо тэмдэг;

N_i — i-н хуурин газарта саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо тэмдэг;

K — республикада бүхы дээрээ хотын шэнжэтэй бололгын хэмжээнэй үдхэгшэ;

K_i — i-н хуурин газарай хотын шэнжэтэй бололгын хэмжээнэй үдхэгшэ.

4. хуурин газарай налогой боломжын тоо тоололго. хуурин газарай налогой боломжын тоо иимэ аргаар тоологдодог гэбэл:

$IНП_j = (IНП_j / N_j) / (IНП_j / N)$

$IНП_j$ — i-н хуурин газарай налогой боломжо;

$IНП_j$ — Буряад Республикын бүхы хуурин газарнуудай налогой хамтаруулан боломжо.

хуурин газарнуудай налогой боломжо тоололго таблицын ёһоор жэшээлэн харуулган налогой гуримаар бэелүүлэгдэдэг.

Налог
Хубинн нюурнуудай олзын налог
Газарай налог
Хубинн нюурнуудай зөөринн налог

Налог ашалангын үндэһэнэй харуулганууд
Бүхы дээрээ хуурин газарай экономикадо ажалай саллинай жаса
Налог тохогодог газарай хэмжээн
Зөөринн эсэсэй сэн

Зарим түхэлэй налогуудаар хуурин газарай налогой боломжо иимэ аргаар тоологдодог гэбэл:

$НП_j = ПД_j \times Норм_j \times (БН_j / БН_j)$

$НП_j$ — j налогой i-н хуурин газарай налогой боломжо;

$ПД_j$ — Буряад Республикын нэгдэхэмэл бюджетэ Буряад Республикын бүхы хуурин газарнуудай дэбисхэрнүүдхээ j-н налогой оролгын уридшалан багсаамжалга;

$Норм_j$ — Россин Федерациин Бюджетэй кодексн ба Буряад Республикын хуулинуудай эрилтэнүүдэй ёһоор j-н налогой хуурин газарнуудай бюджетүүдтэ үгэлгын нэгдэхэмэл хэм;

$БН_j$ — хууль тоосоото жэлдэ j-н налогой i-н хуурин газарай налог ашалангын үндэһэн (налог ашалангын үндэһэн харуулган экономика баримта);

$БН_j$ — хууль тоосоото жэлдэ j-н налогой Буряад Республикын бүхы хуурин газарнуудай налог ашалангын хамтаруулан үндэһэн (налог ашалангын үндэһэнэй экономика харуулганууд).

хуурин газарай налогой боломжо иимэ аргаар тоологдодог гэбэл:

$НП_j = НП_{налог} + НП_{зем} + НП_{имущ}$, гдэ:

$НП_{налог}$ — хубинн нюурнуудай олзын налогой i-н хуурин газарай налогой боломжо;

$НП_{зем}$ — газарай налогой i хуурин газарай налогой боломжо;

$НП_{имущ}$ — хубинн нюурнуудай зөөридэ налогой i-н хуурин газарай налогой боломжо.

5. Республикын бюджетэ хуурин газарай бюджетэ орохо мүнгэ тоололго:

$СП = 0,5 \times (ПРНД - ПУ) \times (N_i / K_i) \times N / \sum (N_i / K_i)$

$СП_j$ — республикын бюджетэ i-н хуурин газарай бюджетэ орохо мүнгэнэй хэмжээн.

“Буряад Республикада бюджетүүг хоорондын харилсаан тухай” Буряад Республикын Хуулида 5-дэхи хабсаргалта

Республикын бюджетэ муниципальна аймагуудай (хотын тойрогуудай) бюджетүүдхээ орохо

мүнгэнэй хэмжээ тодорхойлолго

1. Нотагай бюджетүүдхээ республикын бюджетэ дамжуулагдаха ёһотой мүнгэн тогтоогдоһон хэмжээ үлүүлэн нотагай бюджетэй налогой оруулалтанууд болоно.

Республикын бюджетэ дамжуулагдаха ёһотой мүнгэнэй хэмжээн иимэ аргаар тогтоогдодог гэбэл:

$Осуб_j = 0,5 \times (ПРНД_j - У) \times N_j \times IБP_j$

$Осуб_j$ — республикын бюджетэ оруулагдаха ёһотой муниципальна аймагуудай (хотын округуудай) бюджетүүдхээ мүнгэн;

$ПРНД_j$ — хууль тоосоото жэлдэ i-н муниципальна аймагай (хотын округой) хүн аминай хүртэсөөр тоологдоһон налогой оршонууд;

$У$ — һөөргэнь мүнгэ дамжуулха үндэһэн болодог бюджетэй хангагдасын захын хэмжээн;

N_j — i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) саг үргэлжэ ажаһуугшадай тоо;

$IБP_j$ — i-н муниципальна аймагай (хотын тойрогой) бюджетэй гаршын тоо тэмдэг (Тоололгын арга тус Хуулин 2-дохи хабсаргалтын ёһоор).

2. хууль тоосоото жэлдэ i-н муниципальна аймагай (хотын округой) хүн аминай хүртэснэнгэ оршын тоологдодог гэбэл:

$ПРНД_j = (ФНД_j / N_j) \times BO_j$

BO — РФФПМР-һээ мүнгэн туһаламжа хубаарилгын урда i муниципальна аймагай (хотын тойрогой) тоологдоһон бюджетэй хангагдасын хэмжээн (Тоололгын Арга зүй тус Хуулин 2-дохи хабсаргалтын ёһоор);

$ФНД_j$ — Россин Федерациин Бюджетэй кодексн ба Буряад Республикын хуулинуудай ёһоор тогтоогдоһон муниципальна (хотын округуудай) бюджетүүдтэ оруулалгын хэм хэрэглэгшэ үдхэгшээр тоологдоһон хууль тоосоото жэлдэ i муниципальна аймагай (хотын округой) бодото налогой оршо.

3. Мүнгэ һөөргэнь дамжуулгын үндэһэн болодог бюджетэй хангагдасын захын хэмжээн иимэ аргаар тоологдодог гэбэл:

$У = 2 \times (ФНД_j / N_j)$

$ФНД_j$ — хууль тоосоото жэлдэ Буряад Республикада муниципальна аймагай (хотын округуудай) хамтаруулан налогой оршо.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛНУУД

2006 оной январин 27 №28

**Буряад Республикын Правительствын
2006 оной Деклараци тухай**

2006 ондо Буряад Республикын экономикын болон социальна халбарин түрүү шэглэлүүдье бэлдүүлхын болон ажал хүдэлмэридөө олонийтэһэ нюултагүй оршон байдал хангахын тула Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. Буряад Республикын Правительствын 2006 оной Деклараци баталха.

2. Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэ Буряад Республикын Правительствын 2006 оной Декларацин гол зорилгонуудай болон социальн-экономическа харуулалтануудай бэлдүүлэг хангах.

3. Буряад Республикада нютагай өөһэдэйн хүтэлбэрин зургаануудта болон эмхинүүдэй

хүтэлбэрилэгшэдэ Буряад Республикын муниципальна байгуулгануудай социально-экономическа хүгжэлтын програмнуудые болон багсаамжалгануудые, тийхэдэ эмхинүүдэй хүгжэлтын түсбүүдье бэлдэхын тула Буряад Республикын Правительствын 2006 оной Декларациар хараалагдаһан социально-экономическа харуулалтануудые болон социально-экономическа политикин гол шэглэлүүдье хэрэглэхыень зууршалха.

4. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

**Буряад Республикын Президент,
Правительствын Түрүүлэгшэ
Л.В.ПОТАПОВ**

Буряад Республикын Правительствын 2006 оной январин 27-ой 28 дугаарай тогтоолго хабсаргалта

**Буряад Республикын Правительствын
2006 оной Деклараци**

Буряад Республикын Правительствын 2006 оной Деклараци (саашадаа - Деклараци) «2005-2007 онуудта Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын программа тухай» Буряад Республикын 2005 оной мартын 30-ай 1069-III дугаарай Хуулигай зохиладуулагдан абганхай.

Буряад Республикын Правительствын 2006 оной социальн-экономическа политикин гол зорилгонууд гэбэл, ажаһууштадай ажабайдалай хэмжээ болон шанары шата шатаар дээшлүүлэг, үгытэй зоной тоо үсөөрүүлэг, ажаһууштадые ажалаар хангалга болон нюур тудалһан социальна туһаламжа бэхижүүлэг болно.

Буряад Республикын Правительствын Буряад Республикын 2006 оной социальн-экономическа хүгжэлтын зорилгото харуулалтануудые тогтооно гэбэл:

социальна халбариде:

- ажаһууштадай бодото мүнгэн олзонуудай 8-9 процентээр ургалта;

- харын дунда зэргын салын түлбэрин 1,2 дахин дээшлүүлэг;

- ажаһууштадай үгытэй байлгы 32 процент болотор доошлуулга;

- бүхыдөө ажал үйдэлгын хэмжээ 13,5 процент болотор доошлуулга;

экономикын бодото секторте:

- валова региональна продукты 6,7-7 процентээр дээшлүүлэг;

- промышленна үйлдэбэрин 5-6 процентээр дээшлүүлэг;

- хүдөө ажахын продукция үйлдэбэрилгы 2-4 процентээр дээшлүүлэг;

- жэжэ худалдаа наймаанай эрьсые 8-9 процентээр дээшлүүлэг;

Хараалагдаһан зорилгонуудаа бэлдүүлхэ хэрэгтэ Буряад Республикын Правительствын ажал ябуулга иимэ зорилгонуудые шийдхэлгэдэ шэглүүлэгдэхэ:

- бизнес болон засагай үмсын-гүрэнэй харилсан хүдэмэрилгын байгуулга хүгжөөлгын үндэһэн дээрэ инвестиционно ажал ябуулга эдэбхижүүлхын тула эрхэ байдал тогтоолгодо, инвестиционно байдал найжаруулга болон нийтын инфраструктура хүгжөөлгэдэ;

- олзын хэрэг эрхилэлгын ажал ябуулга хүгжөөлгын тула эрхэ байдал тогтоолго;

- залуушуулай социальна эдэбхи дээшлүүлгэдэ, олоной физическэ культура болон спорт хүгжөөлгэдэ, сүлөө сагаа эдэбхитэйгээр үнгэргэлгэдэ тааруу эрхэ байдал тогтоолгодо;

- Буряадай арадуудай соёлой баялгуудые хүгжөөлгэдэ;

- байгаали гамтайгаар ашагалгада, экологины аюулгүйе боон оршон тойронхине хамгаалга хангалгада;

- эрхэтэдэй аюулгүйн найдуулануудые сахилга болон ажимидарал хангадаг объектүүдэй хамгаалагдаса хангалгада, онсо байдалнуудые хэрэглэгдэ;

Буряад Республикын Правительство 2006 ондо бэлдүүлгэдэхэ амин шухала зорилгодо үнэгүй гэр байраар хангалгын, элүүры хамгаалгы болон хуралсал хүгжөөлгын, хүдөөгэй ажабайдал найжаруулгын болон агропромышленна үйлдэбэрин хүгжөөлгын талаар Россин Федерацин түрүү үндэһэн проектүүдэй амжалтатай бэлдүүлгэ хангалгы тоолоно гэбэл:

элүүры хамгаалгын халбариде:

- эхин медицинскэ туһаламжы, тэрэ тоодо үбшэнүүдые хэрэглэмжэ, вакцинаци, хүдэмэрилдэг зоной бэеин элүүры шалгалга болон нарай хүүгэдэй бэеин тамир шалгалгын шэнэ програмнуудые нэбтэрүүлгэ, хүгжөөлгэ;

- элүүры хамгаалгын муниципальна эмхи зургаануудые үбшэ танилгын шэнэ хэрэгсэл тоногжуулгануудаар хангалга;

- үзүүлэгдэһэн медицинскэ туһаламжын хэмжээ болон шанар хараадаа абан, участково терапевтүүдэй, педиатруудай, юрэнхы аргалагын врачуудай салын түлбэрин хэмжээ 10 мянган түхэригээр дээшлүүлгэ, тийхэдэ медицинскэ сестрануудай салынгы 5 мянган түхэригээр дээшлүүлгэ хангалга;

- илангаяа республикын хүдөө аймагуудта хүдэмэрилдэг участково врачуудай (тера-

певтнүүдэй болон педиатруудай) болон юрэнхы аргалагын врачуудай хуралсал хангалга;

- «түргэн медицинскэ туһаламжын» автопарк шэнэлэлгэ, тэрэ тоодо реанимобилүүдые, медицинскэ тоног зэбсэг болон мүнөөнэй холбооной хэрэгсэлнүүдые худалдан абалга;

- ажаһууштадые элүүры хамгаалгын федеральна эмхи зургаануудта дээдын технологитой медицинскэ туһаламжаар хангалга;

хуралсалай халбариде:

- хуралсалай шэнэ програмнуудые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлдэг хургулинуудта гүрэнэй дэмжэлгын ашаг үрэтэй хэмжээнүүдые нэбтэрүүлгэ; 200 хургулинуудта хуралсалай класуудые болбосоруулгада болон интернетээр хангалгада мүнэн зөөри таһалжа үгэлгэ;

- шэнэ зүйл нэбтэрүүлгын инфраструктура хүгжөөлгын ашаар экономикотой холбон, ВУЗ-ай эрдэм ухаанай хэмжээ дээшлүүлхын тула эрхэ байдал тогтоолго;

- эдэбхи үүсхэлтэй, бэлиг шадабаритай залуушуулые дэмжэлгын тула хурагшадта, оюутадта, залуу мэргэжэлтэдэ грантуудай байгуулга хүгжөөлгэ;

- 2006 ондо хуралсалые гуримшуулагдал аргаар номолоргалдо шэжлэн оролгы тгүсхэлгэ;

- классай хүтэлбэрин түлөө, тэрэ тоодо эхин классуудай багшанарга нара бүрийн мүнэн түлбэри хангалга.

гэр байрын политикын халбариде:

- республиканска болон муниципальна хэмжээнүүдэ газар нютаг түсбэлзлгын дансануудые бүрилдүүлгэ, гэр байра саашанхи барилгын тула газар хуруинуудай дэбисхэр дээрэ хото барилгын дансануудые бэлдхэлгэ;

- гэр байрын барилгада урьһаламжын мүнэн зөөри болон үмсын инвестицинуудые хабаадуулалгын талаар эрхэ байдал тогтоохын тула газарай участогуудые инженернэ инфраструктураар хангалга;

- гэр байрын барилгын халбариде газарай политика бүрилдүүлгэ, гэр байрын барилгын дэлгүүр дээрэ захиргаанай наад бэрхэшээлнүүдые доошлуулга;

- республиканска хэмжээндэ хуули ёһоной бааза, тэрэ тоодо ипотекин үнэтэ саархануудые гаргалгада болон эрьсэдэ, ипотекин урьһаламжануудые субсидинуудаар хангалгын гурим бэлдхэлгэдэ хэрэгтэй бааза бүрилдүүлгын аргаар гэр байрын урьһаламжын байгуулга хүгжөөлгэ;

- зарим бүлгэй эрхэтэдэй гэр байрын асуудалуудые шийдхэлгэ хангалга;

- барилгын материалнуудые түлэблэлгын технологинуудай, барилгын болон үйлдэбэрилгын ашаг үрэ дээшлүүлгэ;

хүдөөдэ ажабайдал найжаруулгын болон агропромышленна үйлдэбэрин хүгжөөлгын халбариде:

- процентнэ ставкануудта субсиди үгэлгын хэмжээ дээшлүүлгэ; тэрэ ажаахан эмхинүүдтэ болон үмсын хамбарин ажахиуудта урьһаламжада хүртэхэ арга хангалга;

- газарай-ипотекин урьһаламжын байгуулга тогтоолго;

- бэддэлгын болон хангалгын-худалдалгын байгуулгануудай, тийхэдэ хүдөө ажахын продукция болбосоруулгын талаар үйлдэбэринүүдэй болон урьһаламжын кооперативуудай тогтоолго урмашуулга;

- мал ажалай комплекснуудай барилгада болон болбосоруулгада найман жэл болотор хугасаада үгтэһэн урьһаламжануудай талаар процентнэ ставкануудта субсиди үгэлгэ;

- мал ажалые, үүлтэртэ мал үдхэбэрилгы лизингээр техникээр, тоногжуулгаар хангалгын хэмжээ дээшлүүлгэ;

- мал ажалай харин гүрэнүүдэй хэрэгсэлнүүдэ хилэ гаргалгын түлбэринүүдые болуулаа гү, али доошлуулга;

- мал ажалда, үүлтэртэ мал үдхэбэрилгэдэ худалдан абтаһан технологическа тоногжуулгын, нү үйлдэбэрилгын, мяхата мал үдхэбэрилгын гаргашануудай хубиенэ субсидеэр хангалга.

**«БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН НУУРИН ГАЗАРНУУДАЙ
КАНАЛИЗАЦИИН БАЙГУУЛГАДА УГААДАНА
БОЛОН БУЗАРЛАЛГЫН ЗҮЙЛНҮҮДЫЕ ХАЯНАЙ
ТҮЛӨӨ ТҮЛБЭРИ АБАХА ТУХАЙ»**

**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН 2003
ОНОЙ ДЕКАБРИН 26-ай 374 ДУГААРАЙ
ТОГТООЛДО ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛХА ТУХАЙ**

Түлбэрин нормативуудые дахин тоолон гаргалгын коэффициент хубилгалгын арга тогтоохын болон нуурин газарнуудай канализацинуудта бузарлуулгын бодосуудые хаяһанай түлөө түлбэрин нормативуудые федеральна нормативуудта зохиладуулхын тула Буряад Республикын Правительство тогтооно:

1. "Буряад Республикын нуурин газарнуудай канализацинуудай байгуулгада угаадаһа болон бузарлуулгын бодосуудые хаяһанай түлөө түлбэри абаха тухай" Буряад Республикын Правительствын 2003 оной декабрин 26-ай 374 дугаарай тогтоолой 1,2 дугаарнуудай хабсаргалтануудта хубилалтануудые оруулха:

1.1. 1-дэхи хабсаргалтын 8.1 пунктн 8-дахи абзац иигэжэ найруулха:
"К_н - жэл бүри федеральна бюджет тухай федеральна хууляар оршон тойроһи байгаалида муу нүлөө үзүүлһэнэй түлөө түлбэрин нормативуудта ээлжэтэ сан жасын жэлдэ абтадаг тоолон гаргалгын коэффициент".

1.2. 2-дохи хабсаргалтада Буряад Республикын нуурин газарнуудай канализацида бузарлуулгын бодосуудые хаяһанай түлөө түлбэрин нормативуудта:

а) 1-дэхи позицияе иигэжэ найруулха: "1. Аммоний – ион (Nh ⁺)	551	2755";
б) 3-дахи позицияе иигэжэ найруулха: "3. Алкилсульфонат натрия (техническэ препарадта)	552	2760";
в) 6-дахи позицияе иигэжэ найруулха: "6. Апилин (аминобензол)	2754809	13774045";
г) 14 болон 15-дахи позициянуудые иигэжэ найруулха: "14. Вольфрам (W ⁶⁺) 15. Гидразингидрат	344352 918330	1721750 4591650";
д) 20-дохи позицияе иигэжэ найруулха: "20. Железо (Fe) (уһанда хайладаг бүхы түхэлнүүд)	2755	13775";
е) 26-29 позициянуудые иигэжэ найруулха: "26. Гэрэл гаргадаггүй сэхэ номин шэрдэгшэ К 27. Хром хара шэрдэгшэ О 28. Кислотной хара шэрдэгшэ С 29. Хара сэхэ шэрдэгшэ З	6887 9183 5510 1378	34435 45915 27550 6890";
ж) 37-дохи позицияе иигэжэ найруулха: "37. Магний (Mg) (уһанда хайладаг бүхы түхэлнүүд)	6,9	34,5";
з) 51-53 позициянуудые иигэжэ найруулха: "51. Нитрат-анион 52. Нитрат-анион 53. Сагаан туулган болон тэрэнэй дабһанууд (Sn)	6,9 3444 2460	34,5 17220 12300";
и) 54-дэхи позицияе усадхаха; к) 55-57 позициянуудые иигэжэ найруулха: "55. ОЖК – окислированна тоһотой кислотанууд 56. ОП-7, моно- болон диалкилфенолуудай полиэтиленгликолева эфирнүүд 57. ОП-10, СПАВ, полиэтиленгликолиин моно- болон диалкилфенолово эфирнүүдэй холисо	71 918 552	355 4590 2760";
л) 61-дэхи позицияе иигэжэ найруулха: "61. Роданидууд (CNS ⁻)	2755	13755";
м) 64 болон 65-дахи позициянуудые иигэжэ найруулха: "64. Туулган (Pb) 65. Селен (Se) (уһан соо хайладаг бүхы түхэлнүүд)	45913 137740	229565 688700";
н) 69-71 позициянуудые иигэжэ найруулха: "69. Сульфат-анион (сульфатууд) 70. Сульфид-анион (сульфид) 71. Сульфит-анион (сульфит)	2,8 55096 145	14 275780 725";
о) 73-дахи позицияе иигэжэ найруулха: "73. Таннидууд	27,5	137,5";
п) 88 болон 89-дэхи позициянуудые иигэжэ найруулха: "88. Хром (Cr ³⁺) 89. Хром (Cr ⁶⁺)	3935 13774	19675 68870";
р) 100-дахи позицияе иигэжэ найруулха: "100. Дикват	688700	3443500";
с) 104-дэхи позицияе иигэжэ найруулха: "104. Каптан	459133	2295665";
т) 111-дэхи позицияе иигэжэ найруулха: "111. Метол	459133	2295665";
у) 124-дэхи позицияе иигэжэ найруулха: "124. Тирам	2754809	13774045";
ф) 126-дахи позицияе иигэжэ найруулха: "126. Триадименол	2755	13775";
х) нормативуудые 144-дэхи позицияар нэмэхэ: "144. Стронций (Sr) (уһан соо хайладаг бүхы түхэлнүүд)	689	3445";

2. Тус тогтоол толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө ороно.

**Буряад Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ
Л.В.ПОТАПОВ**

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГУУД

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮД, ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУД

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хуралсалай байгуулгада олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гээл:

БОНДАРЧУК Маргарита Викторовнае - Улаан-Үдэ хотын "Юрэнхы хуралсалай 41-дэхи дунда хургуули" гэхэн муниципальна юрэнхы хуралсалай эмхи зургаанай директор

МАГЕРЧУК Наталия Леонидовнае - Улаан-Үдэ хотын "15-дахы мэргэжэлтэ лицей" гэхэн эхин мэргэжэлэй хуралсалай гүрэнэй хуралсалай эмхи зургаанай хуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрийн талаар директорэй орлогшо

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 17 №17

"ДАЙНУУДАЙ ВЕТЕРАНУУДАЙ РЕСПУБЛИКАНСКА КЛИНИЧЕСКЭ ГОСПИТАЛЬ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ ЭМХИ ЗУРГААНАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Ажауугшадай элүүрье хамгаалгын хэрэгтэ амжалтанууды туйлаһанайн, олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө "Дайнуудай ветерануудай республиканска клиническэ госпиталь" гэхэн гүрэнэй эмхи зургаанай хүдэлмэрлэгшэдтэ Буряад Республикын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гээл:

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА ВРАЧ"

ТУГУТОВ Аюр Сэргеевичтэ - хирург врач

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"

ТЮТРИНА Ольга Павловнада - Фликлникын түрүү медикска сестра

УЛЬЗУТУЕВА Клавдия Семеновнада - ахамад медикска сестра

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 17 №18

А.Ф.МУРЗИНАДА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА ЮРИСТ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Мэргэжэл ехэтэй байһанайн, олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын профсоюзудай "Байкалкурорт" санаторно-курортно эмхи зургаанай юрис-консулт **МУРЗИНА** Людмила Федоровнада "Буряад Республикын габыята юрист" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 23 №21

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Мэргэжэл ехэтэй байһанайн, олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гээл:

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"

ИВАНОВА Мария Евтеевнада - "Ключеское" гэхэн муниципальна унитарна предпрятиин инженер, Улаан-Үдэ хото

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ТРАНСПОРТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"

ЯРЛЫКОВ Юрий Викторовичтэ - "Авто" гэхэн нээмэл акционернэ бүлгэмэй жолоошон, Улаан-Үдэ хото

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 26 №23

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Амжалтанууды туйлаһанайн, олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха гээл:

БОНОВЕВА Валентина Дмитриевнае - "Банк Москвы" гэхэн нээмэл акционернэ бүлгэмэй Буряадай филиалай

корпоративна бизнесэй таһагай ахамад экономист

ФЕДОРОВ Михаил Михайловиче - Буряад Республикын Экономическа хүгжэлтын болон гададын харилсаануудай министрствын Зөөрин, газарай харилсаануудай болон инвестиционно ажал ябуулгын комитедэй таһагай начальник

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 26 №24

В.К.СТАРИЦЫНДА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын социально-экономическа хүгжэлтэдэ хубита оруулһанайн, олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Закаменск хотын захиргаанай толгойлогшо **СТАРИЦЫН** Виталий Константиновичта "Буряад Республикын габыята барилгашан" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 26 №25

А.Л.БОРЮЕВТО "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ ХАМГААЛГЫН ЗУРГААНУУДАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Гүрэнэй аюулгүйе хангалгада хубита оруулһанайн, олон жэлдэ жэншэдгүй эрхимээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Россин Федерацийн Аюулгүйе сахилгын федеральна албанай Буряад Республикадахи управлений таһагай начальник **БОРЮЕВ** Лев Леонидовичта "Буряад Республикын хуули хамгаалгын зургаануудай габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 26 №26

С.Б.ХАЛБАЕВАДА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АЖАУУГШАДАЙ СОЦИАЛЬНА ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Пенсионно байгуулгы хубилган шэнэхэдэ талаар амжалтанууды туйлаһанайн, олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө "Баргажанай аймагта Россин Федерацийн пенсионно жасын Буряад Республикадахи управлени" гэхэн гүрэнэй эмхи зургаанай начальник **ХАЛБАЕВА** Светлана Будажаповнада "Буряад Республикын ажауугшадай социальна хамгаалгын габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 26 №27

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ ХАМГААЛГЫН ЗУРГААНУУДАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хуулига гурим, хуули сахилга бэхжүүлэхэ хэрэгтэ хубита оруулһанайн, олон жэлдэ жэншэдгүй эрхимээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө "Буряад Республикын хуули хамгаалгын зургаануудай габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гээл:

ОВЧАРЕНКО Татьяна Степановнада - таһагай начальнигай орлогшо - Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министрствын Прибайкалийн аймагай дотоодын хэрэгүүдэй таһагай кадрнуудай бүлгэй хүтэлбэрлэгшэ

ЦЫРЕНДАШИЕВА Долгорма Федоровнада - таһагай начальник - Сүүдэй приставүүдэй федеральна албанай Буряад Республикадахи управлений Яруунын таһагай ахамад сүүдэй пристав

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 26 №28

И.И.СКОБЕЛЬЦИНАДА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АЖАУУГШАДАЙ СОЦИАЛЬНА ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Аймагай социально-экономическа хүгжэлтэдэ хубита оруулһанайн, олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө "Бауитын эвенк аймаг" гэхэн муниципальна байгуулгын толгойлогшын нэгдэхэи орлогшо **СКОБЕЛЬЦИНА** Ирина Ивановнада "Буряад Республикын ажауугшадай социальна хамгаалгын габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 27 №30

Д.Н.САМБУЕВТА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН СОЁЛОЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Аймагай социально-экономическа хүгжэлтэдэ хубита оруулһанайн, "Соёлой илаатын марш" гэхэн смотр-конкурс бэлдэхэн үнгэргэнэйн, ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө "Ахын аймаг" муниципальна байгуулгын толгойлогшо **САМБУЕВ** Дамбинима Нимацыреновичтэ "Буряад Республикын соёлой габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 27 №31

Г.Ж.ЖАМСУЕВАДА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Амжалтанууды туйлаһанайн, олон жэлдэ багшын ажал ябуулһанайн түлөө "Яруунын аймаг" муниципальна байгуулгын захиргаанай хуралсалай таһагай түрүү мэргэжэлтэн **ЖАМСУЕВА** Галина Жамьяновнада "Буряад Республикын хуралсалай габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 27 №32

С.М.ДАНЗАНОВЫЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Амжалтанууды туйлаһанайн, гүйсэхэдэ засагай зургаануудта олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө Федерацийн Сөвөдэй гэшүүнэй Буряад Республикада хүдэлмэрийн талаар туһалагша **ДАНЗАНОВ** Содном Митыповиче Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 27 №33

В.П.БОЯРЧУКОВТО "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ТРАНСПОРТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Амжалтанууды туйлаһанайн, түмэр харгын транспорт дээрэ олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө "Россин түмэр харгшнууд" гэхэн нээмэл акционернэ бүлгэмэй филиалай - Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой ахамад инженер **БОЯРЧУКОВ** Виктор Петровичто "Буряад Республикын транспортын габыята хүдэлмэрлэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 31 №35

Н.П.МАЛТЫХТА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Амжалтанууды туйлаһанайн, агро-промышленна комплексдо олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гээл:

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"

МАЛТЫХ Надежда Павловнада - "Газар үржүүлгын болон хүдөө ажахые уһаар хангалгын Буряад Республикадахи управлени" гэхэн федеральна гүрэнэй эмхи зургаанай ахамад бухгалтерай орлогшо

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 31 №36

А.П.КАРУЛИНАЕ БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Эрхэтэдэй эрхэнүүды хамгаалха талаар олон жэлдэ ашаг үрэ ехэтэй нийтын ажал ябуулһанайн түлөө Политическэ хамалган хашалганһаа хохидогшодой Буряадай эблэлэй Загорскын таһагай түрүүлгшын орлогшо **КАРУЛИНА** Лидия Петровнае Буряад Республикын Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 31 №37

БАЙГАЛАЙ ГҮРЭНЭЙ ЭКОНОМИКО БОЛОН ХУУЛИ ЁНОНУУДАЙ УНИВЕРСИТЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикада бэрхэ мэргэжэлтэды бэлдэхэдэ хубита оруулһанайн, олон жэлдэ эрдэмэй-заалгын ажал ябуулһанайн түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гээл:

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЭРДЭМЭЙ ГАБЬЯАТА АЖАЛ ЯБУУЛАГША" СУХОДОЛОВ Александр Петровичто

- ажалай экономикын болон хүдэлмэрлэгшэды хүтэлгын кафедрын профессор

ТОКАРСКАЯ Нинель Михайловнада - социологийн болон социальна хүдэлмэрийн кафедрын профессор

ШУПЛЕЦОВ Александр Федоровичто - предпрятиин экономикын болон олзын хэрэг эрхилэлгын кафедрэды даагша, предпрятиин экономикын болон олзын хэрэг эрхилэлгын факультедэй декан

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ГАБЬЯАТА ЭКОНОМИСТ"

АЮШИЕВ Ауржана Дылгыровичтэ - финансын кафедрын профессор

ОЗЕРНИКОВА Татьяна Георгиевнада - ажалай экономикын болон хүдэлмэрлэгшэды хүтэлгын кафедрэды даагша

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 31 №38

Ф.Ф.ШОМОВЕВАДА "БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ" ГЭНЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Элүүрье хамгаалгын байгуулгада олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн түлөө хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гээл:

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ"

ШОМОВЕВА Фаина Федоровнада - "Дайнуудай ветерануудай республиканска клиническэ госпиталь" гэхэн гүрэнэй эмхи зургаанай поликлиникын медикска сестра

Буряад Республикын Президент **А.В.ПОТАПОВ**

Улаан-Үдэ хото, Правительствын байшан 2006 оной январин 31 №39

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТОГТООЛНУУД

**Б.Б.БАЗАРГУРЬЕВЫЕ,
Г.Д.СОБОЛЕВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

ажалдаа амжалтануудыг туйлаһанайнь
болон олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэл-
мэрлэнэйн түлөө Буряад Республикын
Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха гэбэл:

Базаргуруев Батор Батовичы -
«Мэргэжэлтэ 1-дэхи лицей» гэхэн эхин
мэргэжэлэй хуралсалай гүрэнэй
хуралсалай эмхи зургаанай физическэ
хүмүүжүүлгын хүтэлбэрлэгшэ, Улаан-Үдэ
хото

Соболева Галина Дымбрыловна -
«Аршаанай юрэнхы хуралсалай дунда
хургуули» гэхэн юрэнхы хуралсалай
муниципальна эмхи зургаанай багша,
Түнхэнэй аймаг.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1051-III

**Т.Н.ДРАНКИНАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэл-
мэрлэнэйн түлөө болон түрэнхөөр 55
наһанайнь ойтой дашарамдуулан, Ка-
банскын аймагай «Колесовское» хүдөө
нуурин муниципальна байгуулгын мүнхэн
хангай-экономическа асуудалнуудай
талаар толгойлогшын орлогшо **Дранкина
Татьяна Николаевна** Буряад Рес-
публикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй
грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1055-III

**С.С.ДАРМАЕВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэл-
мэрлэнэйн түлөө болон түрэнхөөр 50
наһанайнь ойтой дашарамдуулан, «Түн-
хэнэй аймаг» муниципальна байгуулгын
захиргаанай юрэнхы таһагай даагша
Дармаева Светлана Санжеевна Буряад
Республикын Арадай Хуралай
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1056-III

**С.М.ДАНЗАНОВЫЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ
ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

Буряад Республикын социально-
экономическа хүгжэлтэдэ горитой
хубита оруулһанайнь, Буряад Рес-
публикада нютагай өөһэдэн хү-
тэлбэрин зургаануудта, Буряад
Республикын гүрэнэй засагай
гүйсэдхэхи зургаануудта олон жэлдэ
үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн, Буряад
Республикада Россин Федерациин
Федеральна Суглаанай Федерациин
Соведэй гэшүүдэй ажал ябуулга
хангаһанайнь түлөө болон түрэнхөөр 50
наһанайнь ойтой дашарамдуулан,
Россин Федерациин Федеральна
Суглаанай Федерациин Соведэй
гэшүүнэй Буряад Республикада
хүдэлмэрин талаар туһалагша
Данзанов Содном Митыповичы Буряад
Республикын Арадай Хуралай
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1057-III

**Д.Ц.МУНКУЕВЫЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ
ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

республикын хуули болон пар-
ламентаризмыг хүгжөөлгэдэ габьяатай
байһанайнь түлөө болон түрэнхөөр 50
наһанайнь ойтой дашарамдуулан,
Социалына политикын талаар Арадай
Хуралай комитедэй түрүүлэгшын
орлогшо **Мункуев Дмитрий Цыден-
дамбаевичы** Буряад Республикын
Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1058-III

**Е.И.ОРЛОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ
ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

ажаһуугшадай социалына хамгаалгын
һалбарыда габьяатай байһанайнь болон
олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэл-
мэрлэнэйн түлөө Улаан-Үдэ хотын
«Хуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй
республиканска социально-реабилитационно түб» гэхэн ажаһуугшадай
социалына хамгаалгын байгуулгын
социалына хангалгын гүрэнэй тусхай

эмхи зургаанай хүмүүжүүлэгшэ **Орлова
Елизавета Ивановна** Буряад Рес-
публикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй
грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1059-III

**Е.М.ПОЛЯНСКАЯЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

ажаһуугшадай социалына хамгаалгын
һалбарыда габьяатай байһанайнь болон
олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэл-
мэрлэнэйн түлөө **Мухар-Шэбэрэй
аймагай ажаһуугшадай социалына
хамгаалгын таһагтахи гэртэнэ үзүү-
лэгдэдэг социалына туһаламжын таһагыг
даагша Полянская Екатерина Ми-
хайловна** Буряад Республикын Арадай
Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1060-III

**М.С.РЕБРУНОВЫЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

республикын арадай хиналтын
зургаануудта олон жэлдэ хүдэлмэ-
рилэнэйн түлөө болон түрэнхөөр 80
наһанайнь ойтой дашарамдуулан, ажалай
ветеран **Ребрунов Михаил Семеновичы**
Буряад Республикын Арадай Хуралай
Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1061-III

**С.И.СУВОРОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

ажаһуугшадай элүүрыг хамгаалгын
талаар габьяатай байһанайнь болон олон
жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн
түлөө **Бэшүүрэй аймагай «Бэшүүрэй
аймагай түб больница» гэхэн элүүрыг
хамгаалгын муниципальна эмхи
зургаанай врач Суворова Светлана
Ивановна** Буряад Республикын Арадай
Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряад Республикын Арадай

Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1062-III

**Г.П.ШАВРОВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

үнэн сэхээр болон ашаг үрэ ехэтэйгээр
хүдэлмэрлэнэйн түлөө Акционернэ
коммерческэ банк РОСБАНК-ын (нээмэл
акционернэ бүлгэм) Улаан-Үдын
филиалай «Кабанск» гэхэн нэмэлтэ
офисой хүтэлэгшэ **Шаврова Галина
Петровна** Буряад Республикын Арадай
Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1064-III

**Т.Н.ХАНГАЕВАЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

ажаһуугшадай элүүрыг хамгаалгын
талаар габьяатай байһанайнь болон олон
жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлмэрлэнэйн
түлөө Улаан-Үдэ хотын «Хотын на-
райлаалгын 2-дохи гэр» гэхэн элүүрыг
хамгаалгын муниципальна эмхи зургаанай
таһагыг даагша **Хангаева Татьяна
Николаевна** Буряад Республикын
Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1065-III

**Л.Г.ЯНОВСКАЯЕ
БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ
ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР
ШАГНАХА ТУХАЙ**

Буряад Республикын Арадай Хуралай
Зүблэл тогтооно:

олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэл-
мэрлэнэйн түлөө болон түрэнхөөр 55
наһанайнь ойтой дашарамдуулан, Ка-
банскын аймагай «Кабанское» хүдөөгэй
нуурин муниципальна байгуулгын
сэрэгэй-тоо бүридхэлгын таһагай
мэргэжэлтэн **Яновская Людмила
Георгиевна** Буряад Республикын
Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамотаар
шагнаха.

Буряад Республикын Арадай
Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо
Ф.П.БОТОВЕА

Улаан-Үдэ хото
2006 оной январин 26
№1066-III

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директорэй - ахамад редакторай уялгануудыг дүүргэгшэ
Т.В.САМБЯЛОВА

Редактор **Г.Х.ДАШЕЕВА**
РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: **И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ** (Буряад Республикын Правительство),
Ф.П.БОТОВЕА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), **А.А.АНГАРХАЕВ** (генеральна
директор-ахамад редактор) **Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА** (харюусалгата секретарь), **В.Г.ГОМБОЕВА,**
Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмны - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-60-21; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершины» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутадай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрин, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээлэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламнын - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерин - 21-23-67.

Редакцида ороһон материалнууд
шүүмжэлэгдэдэггүй, мүн авторнуудтань
бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй
бэшэлгыг хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай.
Редакциин һанамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.